

การนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติของจังหวัดราชบุรี

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สถาบันรัฐประศาสนศาสตร์และนโยบายสาธารณะ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรังสิต

ปีการศึกษา 2563

**THE IMPLEMENTATION OF THE TOURISM PROMOTION POLICY
“THAINESS” IN RATCHABURI PROVINCE**

**BY
WASIN HUNGLOY**

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF MASTER OF PUBLIC ADMINISTRATION
INSTITUTE OF PUBLIC ADMINISTRATION AND PUBLIC POLICY**

**GRADUATE SCHOOL, RANGSIT UNIVERSITY
ACADEMIC YEAR 2020**

วิทยานิพนธ์เรื่อง

การนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติของจังหวัดราชบุรี

โดย

วศิณ หุ่นกลอย

ได้รับการพิจารณาให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยรังสิต

ปีการศึกษา 2563

รศ.ดร.ปธาน สุวรรณมงคล
ประธานกรรมการสอบ

ศ. ดร.ติน ปรัชญพฤทธิ
กรรมการ

ดร.เฉลิมพร เย็นเชือก
กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษา

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

(ผศ. ร.ต. หญิง ดร. วรณี สุขสาคร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

6 พฤศจิกายน 2563

Thesis entitled

**THE IMPLEMENTATION OF THE TOURISM PROMOTION POLICY
"THAINESS" IN RATCHABURI PROVINCE**

by

WASIN HUNGLOY

was submitted in partial fulfillment of the requirements
for the degree of Master of Public Administration

Rangsit University
Academic Year 2020

Assoc. Prof. Pathan Suvanamongkol, Ph.D.
Examination Committee Chairperson

Prof. Tin Prachyapruit, Ph.D.
Member

Chalernporn Yenyuak, D.P.A
Member and Advisor

Approved by Graduate School

(Asst.Prof.Plт.Off. Vanee Sooksatra, D.Eng.)

Dean of Graduate School

November 6, 2020

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้เป็นอย่างดี อันเนื่องมาจาก ดร.เฉลิมพร เย็นเยือก รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ที่ได้ให้ความเอาใจใส่ ช่วยเหลือ และคอยให้คำปรึกษาแนะนำเป็นอย่างดีมาโดยตลอด รวมทั้ง คณาจารย์ทุกๆ ท่าน ของสถาบันรัฐประศาสนศาสตร์และนโยบายสาธารณะ ที่ได้กรุณาประสิทธิประสาทความรู้ ให้ข้อเสนอแนะและคำปรึกษาในการศึกษาตลอดระยะเวลาที่ได้ศึกษามาจนสำเร็จการศึกษาอย่างมีคุณค่า

ขอขอบคุณ ดร.อาทิตย์ อุไรรัตน์ อธิการบดี มหาวิทยาลัยรังสิต ที่ได้กรุณาให้การสนับสนุนการศึกษาในระดับมหาบัณฑิตครั้งนี้ จนสำเร็จลุล่วงไปได้เป็นอย่างดี

ขอบคุณผู้ให้ข้อมูลทุกท่าน ที่กรุณาให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีเพื่อจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จอย่างสมบูรณ์ ประโยชน์อันใดที่เกิดขึ้นจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบให้แก่ผู้มีพระคุณทั้งที่กล่าวนามและไม่ได้กล่าวนามมาข้างต้น

วศิณ หุ่นกลอย
ผู้วิจัย

มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University

5907451 : วศิน หุ่นกลอย
 ชื่อวิทยานิพนธ์ : การนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติของจังหวัดราชบุรี
 หลักสูตร : รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
 อาจารย์ที่ปรึกษา : ดร. เฉลิมพร เย็นเยือก

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรีในด้านต่างๆ กับประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี ซึ่งการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือประชาชนในจังหวัดราชบุรี ที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปี ถึงอายุ 65 ปี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนในจังหวัดราชบุรีซึ่งมีจำนวนที่แน่นอน ผู้วิจัยจึงใช้สูตรของ Taro Yamane ได้จำนวน 400 ตัวอย่าง

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติของจังหวัดราชบุรี เมื่อพิจารณารายปัจจัย พบว่า ปัจจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.52) รองลงมาเป็นปัจจัยด้านการจัดการ อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.37) และ ปัจจัยด้านนโยบายอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.19) ตามลำดับ และกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรีในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.58) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นสูงสุด คือ คิดว่านโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ทำให้ประชาชนท้องถิ่นมีความรักและภาคภูมิใจในถิ่นที่กำเนิด รองลงมาคือ ท่านคิดว่านโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ทำให้นักท่องเที่ยวมีความสุขและกลับมาท่องเที่ยวที่จังหวัดราชบุรีอีกครั้ง ท่านคิดว่า นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ทำให้นักท่องเที่ยวรู้จักสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดราชบุรีมากขึ้น การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลาย ช่วยกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดราชบุรีมากขึ้น และท่านคิดว่านโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ทำให้เศรษฐกิจในท้องถิ่นดีขึ้น ตามลำดับ

(วิทยานิพนธ์มีจำนวนทั้งสิ้น 105 หน้า)

คำสำคัญ : การท่องเที่ยววิถีไทย, ประสิทธิภาพ, การนำนโยบายมาปฏิบัติ, ปัจจัยด้านนโยบาย, ปัจจัยด้านการจัดการ, ปัจจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว

5907451 : Wasin Hungloy
 Thesis Title : The Implementation of the Tourism Promotion Policy “Thainess” in Ratchaburi Province
 Program : Master of Public Administration
 Thesis Advisor : Chalernporn Yenyuak, D.P.A

Abstract

The objective of a study of factors affecting the effectiveness of the implementation of the “Thainess” tourism promotion policy in Ratchaburi Province are to study the factors affecting the effectiveness of the implementation of the tourism promotion policy “Thainess” tourism promotion policy in various areas of Ratchaburi Province and factors affecting the effectiveness of implementing tourism promotion policy “Thainess” in Ratchaburi Province. this research is a quantitative research collecting the data by using questionnaires. Population used in this study is people in Ratchaburi aged 15 years to 65 years. The sample selected in this research is people living in Ratchaburi Province of which the number are stable. After using Taro Yamane’s formula, the researcher gained 400 participants.

The study found that the respondents had a level of opinions on factors affecting the effectiveness of the implementation of the “Thainess” tourism promotion policy of Ratchaburi Province. When considering each factor, it was found that the tourism resource factor was at the highest level with average value of 4.52, followed by the management factor at the highest level with average of 4.37, the policy factor at high level with an average of 4.19 respectively. The sample had the overall opinion on the level of effectiveness in implementing the “Thainess” tourism promotion policy of Ratchaburi Province at highest level with an average of 4.58. when considering each question, the sample group had the opinion at the highest level on the following questions including the topic “You thought that the “Thainess” tourism promotion policy gave local people love and pride in their place of origin”, followed by the topic “You think that the tourism promotion policy “Thainess” makes tourists happy and return to Ratchaburi Province again, the topic “You think that the “Thainess” tourism promotion policy makes tourists know the tourist attractions in Ratchaburi Province, the topic “Organizing a variety of tourism activities is able to encourage more tourists to visit Ratchaburi Province, and the topic “You think tourism promotion policy “Thainess” improves the local economy respectively.

(Total 105 pages)

Keywords: Thai Cultural Tourism, Effectiveness, Policy Implementation, Policy Factor, Management Factor, Tourism Resource Factor

Student’s Signature Thesis Advisor’s Signature

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญรูป	ช
บทที่ 1	
บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย	4
1.3 สมมติฐานการวิจัย	4
1.4 กรอบแนวคิดการวิจัย	5
1.5 นิยามศัพท์	6
บทที่ 2	
ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง / ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	8
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว	8
2.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ	21
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผล	42
2.4 นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย”	51
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	53
บทที่ 3	
ระเบียบวิธีการวิจัย	59
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	59
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	61
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	64
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	64

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิจัย	69
4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล	70
4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการนำ นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี ไปปฏิบัติ	73
4.3 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับระดับประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการ ท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี	77
4.4 ผลการทดสอบสมมติฐาน	78
บทที่ 5 สรุปผลอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	90
5.1 สรุปผลการวิจัย	90
5.2 อภิปรายผล	94
5.3 ข้อเสนอแนะ	97
บรรณานุกรม	99
ประวัติผู้วิจัย	105

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	60
3.2 แสดงผลการทดสอบความน่าเชื่อถือได้ของการทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล	63
4.1 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ	70
4.2 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ	70
4.3 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา	71
4.4 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานภาพการสมรส	71
4.5 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน	72
4.6 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพ	72
4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี ไปปฏิบัติ ด้านปัจจัยด้านนโยบาย	73
4.8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี ไปปฏิบัติ ด้านปัจจัยด้านการจัดการ	74
4.9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี ไปปฏิบัติ ด้านปัจจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว	76
4.10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี	77
4.11 แสดงการทดสอบสมมติฐานปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านเพศ	78
4.12 แสดงการทดสอบสมมติฐานปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านอายุ	79
4.13 แสดงการทดสอบรายคู่ (Post Hoc Test) จำแนกตามปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านอายุ	79
4.14 แสดงการทดสอบสมมติฐานปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านระดับการศึกษา	80
4.15 แสดงการทดสอบสมมติฐานปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านสถานภาพสมรส	81

สารบัญตาราง(ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.16	แสดงการทดสอบรายคู่ (Post Hoc Test) จำแนกตามปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านสถานภาพ	81
4.17	แสดงการทดสอบสมมติฐานปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือน	82
4.18	แสดงการทดสอบรายคู่ (Post Hoc Test) จำแนกตามปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านรายได้	83
4.19	แสดงการทดสอบสมมติฐานปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านอาชีพ	84
4.20	แสดงผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการน่านโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการน่านโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี	85
4.21	แสดงการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงเส้นด้วยวิธี ENTER เพื่อการตรวจสอบเงื่อนไข การเกิด Multicollinearity	87
4.22	แสดงผลการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณของประสิทธิผลการน่านโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี(Y) ผ่านตัวแปรอิสระทุกปัจจัย	88

สารบัญรูป

รูปที่

หน้า

1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

5

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันการท่องเที่ยวถือได้ว่าเป็นมีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ โดยการท่องเที่ยวก่อให้เกิดรายได้ในรูปของเงินตราต่างประเทศ ช่วยในการปรับดุลการชำระเงิน และสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้การส่งเสริมการท่องเที่ยวในระดับท้องถิ่นยังก่อให้เกิดการกระจายตัวของนักท่องเที่ยวไปยังพื้นที่ต่าง ๆ ซึ่งนำมาสู่การจ้างงานและสร้างอาชีพทั้งในภาคการท่องเที่ยวโดยตรง และการจ้างงานในภาคอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องมากขึ้น เกิดการกระจายรายได้ไปยังชุมชนท้องถิ่นซึ่งในภาพรวมจะนำไปสู่การสร้างความสำเร็จเติบโต และการมีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2560) จากข้อมูลของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา พบว่า ในปี พ.ศ. 2560 ประเทศไทยมีจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติถึง 35.81 ล้านคน สร้างรายได้ทางการท่องเที่ยว 1.97 ล้านล้านบาท ส่วนการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศพบว่าคนไทยเดินทางท่องเที่ยวในประเทศ 168.8 ล้านคน สร้างรายได้ 12.9 แสนล้านบาท (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2561) ด้วยเหตุนี้ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจึงเป็นอุตสาหกรรมหลักและมีความสำคัญในลำดับต้น ๆ ต่อประเทศไทยที่สามารถดึงดูดเงินตราจากต่างประเทศในแต่ละปีอย่างมหาศาล ก่อให้เกิดการลงทุนในการผลิตและการบริการแก่นักท่องเที่ยว ช่วยสร้างงานสร้างอาชีพให้แก่ประชาชนให้มีงานทำและมีรายได้ ทำให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นอีกทั้งยังเป็นการกระจายรายได้สู่ภูมิภาคในท้องถิ่นต่าง ๆ ของประเทศไทย อันเป็นการเสริมสร้างความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคม

แต่ในช่วงระยะเวลาหลายปีที่ผ่านมา พบว่าการท่องเที่ยวของไทยประสบปัญหาต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอก ซึ่งทำให้ภาพลักษณ์การท่องเที่ยวของไทยลดลงเป็นอย่างมาก จากการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เศรษฐกิจ รวมถึงปัญหาความเสี่ยงต่าง ๆ เช่น ภัยพิบัติทางธรรมชาติ ปัญหาทางการเมือง ปัญหาการลักขโมย ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาการเอารัดเอาเปรียบนักท่องเที่ยว เป็นต้น ปัญหาดังกล่าวทำให้การท่องเที่ยวของไทยชะลอตัวเป็นอย่างมาก ดังนั้นเพื่อให้เกิดการกระตุ้นเศรษฐกิจ รวมไปถึงความเป็นอยู่ของประชาชน โดยนำเอกลักษณ์ของวิถีดำเนินชีวิต ประเพณี

ขนบธรรมเนียมต่าง ๆ ที่มีการสืบทอดจากอดีตจนถึงปัจจุบัน เพื่อเป็นการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนของไทย รัฐบาลจึงประกาศให้ปี พ.ศ. 2561 เป็น ปีท่องเที่ยววิถีไทย โดยระดมความร่วมมือภาครัฐและเอกชน สร้างความสมดุลด้านการท่องเที่ยว เป็นการเน้นย้ำให้การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่เกื้อกูลเรื่องความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม จิตวิทยาและการต่างประเทศ ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมที่ต้องบูรณาการทุกภาคส่วนเพื่อนำประเทศไทยไปสู่การเป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพที่เจริญเติบโตอย่างมีคุณภาพบนพื้นฐานของความเป็นไทยโดยนารายได้สู่ประชาชนทุกภาคส่วนอย่างยั่งยืน เพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ให้ประเทศไทยเป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพชั้นนำของโลกที่เติบโตอย่างแข็งแกร่ง โดยรัฐบาลจะส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีศักยภาพและมีความพร้อมบนพื้นฐานของเอกลักษณ์ไทย ซึ่งสอดคล้องกับกระแสความต้องการของประชากรโลก อีกทั้งสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของ UNWTO มุ่งเน้นการเพิ่มสัดส่วนนักท่องเที่ยวคุณภาพ แต่ยังคงรักษาฐานนักท่องเที่ยวตลาดเดิม สร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจและกระจายรายได้สู่ท้องถิ่นอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม สนับสนุนการท่องเที่ยวชุมชน โดยยกระดับและเพิ่มมูลค่าทางการท่องเที่ยวให้กับชุมชนทั่วประเทศ อันจะเป็นการวางรากฐานของเศรษฐกิจในภาพรวม เพื่อสร้างรายได้ให้กับชุมชนตามนโยบายของรัฐบาล (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2561ข)

ภายใต้นโยบายการส่งเสริมการท่องเที่ยวจะต้องมีการกำกับการขับเคลื่อนนโยบายการพัฒนาและการส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ครอบคลุมทุกระดับ ทั้งด้านการวางแผน การจัดทรัพยากรเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นนโยบายของรัฐบาล ที่มีกรอบแนวทางพัฒนามาตรฐานพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวของประเทศ รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนให้หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาสังคมร่วมพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว สนับสนุนการท่องเที่ยวเร่งรัดปรับปรุงมาตรฐานสิ่งอำนวยความสะดวก ความปลอดภัย และสุขอนามัย อีกทั้งคำนึงถึงการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวของผู้พิการและผู้สูงอายุ ตลอดจนปรับปรุงการบริการในภาคต่าง ๆ เพื่อให้สามารถดึงดูดและรองรับตลาดนักท่องเที่ยวกลุ่มคุณภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งใช้กลยุทธ์การตลาดเชิงรุกในกลุ่มต่าง ๆ ทั้งระดับภายในประเทศและระหว่างประเทศ เพื่อให้ประเทศไทยเป็นแหล่งท่องเที่ยวระดับโลก เป็นศูนย์กลางการประชุม การแสดงสินค้าระหว่างประเทศ และที่สำคัญเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวตามนโยบายที่รัฐบาลได้กำหนดไว้ (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2560)

จังหวัดราชบุรีเป็นจังหวัดหนึ่งในภาคกลางที่มีภูมิประเทศหลากหลายเป็นดินแดนแห่งวัฒนธรรมลุ่มน้ำแม่กลองและสายหมอกแห่งขุนเขาตะนาวศรี มีความเป็นมาอันยาวนานและ

ประกอบไปด้วยผู้คนหลากหลายชาติพันธุ์ ราชบุรีในปัจจุบันจึงเป็นเมืองที่เต็มไปด้วยเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ ศิลปะ วัฒนธรรม และประเพณีที่หลากหลาย ที่ผสมผสานและอยู่ร่วมกันได้อย่างกลมกลืน จังหวัดราชบุรีมีสถานที่และกิจกรรมท่องเที่ยวต่าง ๆ ที่น่าสนใจมากมาย ทั้งโบราณสถาน โบราณวัตถุ งานหัตถกรรมต่าง ๆ เช่น เครื่องปั้น เครื่องหล่อ เครื่องทอผ้า เครื่องจักสาน นอกจากนี้ยังอุดมสมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติที่งดงาม รวมทั้งอยู่ไม่ไกลจากกรุงเทพมหานคร จึงเป็นเมืองท่องเที่ยวที่สำคัญเมืองหนึ่งของประเทศไทย ซึ่งจากสถิติที่ผ่านมารายงานว่าในปี 2558 มีจำนวนนักท่องเที่ยวเดินทางมาจังหวัดราชบุรี 1,426,990 คน และในปี 2559 มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นเป็น 1,673,251 คน (สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัดราชบุรี, 2561)

จากการศึกษาพบว่าที่ผ่านมาจังหวัดราชบุรีปัญหาในการนำนโยบายมาปฏิบัติ ขาดความต่อเนื่องในการวางกลยุทธ์ การตลาดการท่องเที่ยวไม่เป็นระบบ การบูรณาการแผนพัฒนาการท่องเที่ยวระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนยังไม่ค่อยชัดเจน แหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยว ขาดสีสันและชีวิตชีวา การประชาสัมพันธ์ สิ่งอำนวยความสะดวก ศูนย์บริการข้อมูล และบริการการท่องเที่ยวภายในจังหวัดยังไม่ได้มาตรฐาน แหล่งท่องเที่ยวบางแห่งไม่มีการอนุรักษ์และฟื้นฟูเพื่อคงคุณค่าของความเอกลักษณ์ของไทย ขาดการสนับสนุนอย่างจริงจังด้านประเพณี วัฒนธรรม จากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ซึ่งปัญหาดังกล่าวล้วนส่งผลกระทบต่อคุณภาพการส่งเสริมการท่องเที่ยวตามนโยบายของรัฐบาลเป็นอย่างมาก (สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดราชบุรี, 2560) นอกจากนี้ยังพบว่า จำนวนองค์กรรัฐที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่การท่องเที่ยว ซึ่งมีอยู่หลายหน่วยงาน สร้างความสับสนทั้งในตัวเอง ความซ้ำซ้อนของอำนาจหน้าที่ขององค์การภาครัฐ การแก้ไขปัญหาไม่มีการบูรณาการ โดยแต่ละหน่วยงานต้องการรักษาให้เป็นไปตามแม่บทกฎหมายที่หน่วยงานนั้นรับผิดชอบ เช่น การกำหนดราคาค่าเข้าชมแหล่งท่องเที่ยว หรือการขึ้นราคาค่าธรรมเนียมเข้าชม โดยที่ไม่มีการปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวก และบริการให้ได้มาตรฐาน การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนยังไม่มากพอ การบริหารงานยังคงเป็นการออกนโยบายจากส่วนกลาง ขาดการวางแผนล่วงหน้า ต่างคนต่างทำ มุ่งเน้นในเชิงปริมาณมากกว่าคุณภาพ (สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2558) ปัญหาดังกล่าวส่งผลกระทบต่อการจัดการท่องเที่ยวรวมทั้งการสูญเสียโอกาสในการสร้างรายได้กับจังหวัดราชบุรีเป็นอย่างมาก

ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่ทำวิจัยเรื่องประสิทธิภาพการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี ซึ่งจะช่วยให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพ

ปัญหา อุปสรรค ข้อดี จุดด้อยในการปฏิบัติงาน ซึ่งสามารถนำมาเป็นข้อมูลในการนำนโยบาย ส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติให้มีประสิทธิผลยิ่งขึ้นในโอกาสต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามที่ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อ ประสิทธิภาพการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี

1.2.2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี

1.2.3 เพื่อศึกษาระดับของประสิทธิภาพการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไป ปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี

1.2.4 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับของประสิทธิภาพการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถี ไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล

1.2.5 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการนำนโยบายส่งเสริม การท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี ในด้านต่างๆ กับประสิทธิภาพการนำนโยบาย ส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี

1.3 สมมติฐานการวิจัย

1.3.1 ปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันทำให้ประสิทธิภาพการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรีแตกต่างกัน

1.3.2 ปัจจัยด้านนโยบาย มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพการนำนโยบายส่งเสริม การท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี

1.3.3 ปัจจัยด้านการจัดการ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพการนำนโยบายส่งเสริม การท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี

1.3.4 ปัจจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพการนำ นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี

1.3.5 ปัจจัยด้าน นโยบาย ปัจจัยด้านการจัดการ และปัจจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว สามารถพยากรณ์ถึงประสิทธิภาพการนำนโยบายไปปฏิบัติได้

1.4 กรอบแนวคิดการวิจัย

รูปที่ 1.1 กรอบแนวความคิด

ที่มา : ผู้วิจัย, 2563

1.5 นิยามศัพท์

การท่องเที่ยววิถีไทย หมายถึง นโยบายของรัฐบาลที่ให้ปี 2561 เป็นปีท่องเที่ยววิถีไทย เพื่อสร้างการรับรู้ถึงภาพลักษณ์ด้านบวกจากความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง ความรัก ความสามัคคี ความปลอดภัยและมิตรไมตรีของคนไทย โดยเฉพาะความสุข ความรื่นเริง ความเป็นอยู่แบบไทยที่พบเห็นได้ทุกถิ่นทั่วไทยที่เชื่อมโยงความรู้สึกของนักท่องเที่ยวให้เข้าถึงวิถีไทย อันจะเป็นการดำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรมอย่างยั่งยืนควบคู่กับการกระตุ้นให้เกิดบรรยากาศการเดินทางท่องเที่ยวที่สนุกสนาน

ประสิทธิผล หมายถึง ความสามารถในการนำการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จหรือบรรลุเป้าหมายที่กำหนดของจังหวัดราชบุรี ที่กำหนดไว้ทั้งในส่วนของผลผลิต และผลลัพธ์ เป็นกระบวนการเปรียบเทียบผลงานจริงกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ ก่อให้เกิด ผลผลิต ผลลัพธ์ ที่ตรงตามความคาดหวัง ที่กำหนดล่วงหน้า การมีประสิทธิผลจึงมีความเกี่ยวข้องกับผลผลิตและผลลัพธ์การดำเนินงานเป็นกระบวนการ

การนำนโยบายมาปฏิบัติ หมายถึง การนำหลักการ นโยบายการท่องเที่ยว “วิถีไทย” มาปรับใช้ปฏิบัติในจังหวัดราชบุรีเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของนโยบาย ประกอบด้วย ปฏิสัมพันธ์ของบุคคลและกลุ่มบุคคล สมรรถนะและความร่วมมือของพนักงานภาครัฐและเอกชน สภาพแวดล้อมของระบบ และปัจจัยอื่น ๆ ที่มีผลกระทบต่อ การบรรลุเป้าหมายของนโยบาย

ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี หมายถึง ปัจจัยในด้านต่าง ๆ ที่มีผลต่อการบรรลุเป้าหมายนโยบายของการนโยบายนส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี ประกอบด้วย

- 1) ปัจจัยด้านนโยบาย
- 2) ปัจจัยด้านการจัดการ
- 3) ปัจจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว

ปัจจัยด้านนโยบาย หมายถึง สิ่งที่กำหนดไว้ หรือความเข้าใจร่วมกัน ที่ใช้เป็นกรอบหรือแนวทางในการตัดสินใจเพื่อปฏิบัติในภารกิจต่าง ๆ ของผู้บริหารและหน่วยงาน เกี่ยวกับนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี ซึ่งประกอบด้วย

- 1) ความชัดเจนของวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของนโยบาย
- 2) นโยบายสอดคล้องกับความต้องการกลุ่มเป้าหมาย

ปัจจัยด้านการจัดการ หมายถึง สมรรถนะภายในองค์กร ที่รับผิดชอบในการนำนโยบายไปปฏิบัติว่ามีขีดความสามารถที่จะปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับความคาดหวังเพียงใดหรือมีจุดแข็งและจุดอ่อนในด้านต่าง ๆ หรือไม่ อย่างไร ซึ่งนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี จะประสบความสำเร็จต้องอาศัยโครงสร้างองค์กร บุคลากร งบประมาณ สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกตลอดจนเทคโนโลยีสมัยใหม่ ประกอบด้วย

- 1) โครงสร้างองค์กร
- 2) บุคลากร
- 3) งบประมาณ
- 4) สถานที่
- 5) วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้

ปัจจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว หมายถึง องค์ประกอบด้านต่าง ๆ ของการท่องเที่ยว ซึ่งจะทำให้เห็นนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรีเกิดความสมบูรณ์ ประกอบด้วย

- 1) สิ่งดึงดูดใจ
- 2) สิ่งอำนวยความสะดวก
- 3) เส้นทางการคมนาคม

ประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี หมายถึง การบรรลุเป้าหมายของการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง / ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง ประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติของจังหวัดราชบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี เพื่อที่จะได้ทราบถึงแนวทางการพัฒนา นโยบายด้านการจัดการและด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว ที่จะทำให้เกิดประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี โดยการตอบ โจทย์ดังกล่าวผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว
- 2.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ
- 2.3 แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผล
- 2.4 นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย”
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับมนุษย์ที่ควรได้รับการส่งเสริมจากทุกภาคส่วน เพราะเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้มนุษย์ได้มีการติดต่อระหว่างกัน มีการเดินทางไปยังสถานที่ต่าง ๆ ก่อให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน มีการแลกเปลี่ยนและศึกษาวัฒนธรรมซึ่งกันและกัน จนนำไปสู่การเคลื่อนไหวทางเศรษฐกิจ และก่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคมตามมาอีกด้วย ดังนั้นเพื่อให้เกิดความเข้าใจในแนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว ผู้วิจัยจึงได้รวบรวมสาระสำคัญเกี่ยวกับการท่องเที่ยวไว้ ได้แก่ ความหมายของการท่องเที่ยว ความสำคัญของการท่องเที่ยว ประเภทของการท่องเที่ยว องค์ประกอบของการท่องเที่ยว โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1.1 ความหมายของการท่องเที่ยว

มีนักวิชาการให้ความหมายของการท่องเที่ยวไว้อย่างหลากหลาย ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

Davidson (1993) กล่าวว่า การท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทางออกจากบ้านพักเป็นการชั่วคราวระยะเวลาสั้นเพื่อไปเยี่ยมญาติมิตร หรือวัตถุประสงค์อื่น ๆ ทางด้านการท่องเที่ยว เช่น การพักผ่อน เล่นกีฬา การประชุม สัมมนา เป็นต้น

กอบกาญจน์ เจริญทอง (2556) กล่าวว่า“การท่องเที่ยว” (Tourism) หมายถึง การเดินทางของมนุษย์จากสถานที่หนึ่งไปยังอีกสถานที่หนึ่ง หรือการเดินทางจากถิ่นพำนักที่อาศัยประจำไปยังสถานที่อื่นเป็นการชั่วคราวด้วยความสมัครใจ และเป็นการเดินทางด้วยเหตุผลของการท่องเที่ยว มิใช่เพื่อการประกอบอาชีพ หรือหารายได้ เช่น การเดินทางเพื่อไปพักผ่อน

สมบัติ กาญจนกิจ (2557) กล่าวว่า การท่องเที่ยวเป็นคำที่มีความหมายกว้าง ทั้งนี้มิได้หมายเฉพาะเพียงเดินทางเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจและความสนุกสนานบันเทิงเท่านั้น ยังมีวัตถุประสงค์ในด้านอื่นอีกเช่น เพื่อการสัมมนา เพื่อหาความรู้ เพื่อการศึกษา เพื่อติดต่อธุรกิจ ตลอดจนเพื่อการเยี่ยมญาติ พี่น้องโดยมีการจัดการเงื่อนไข 3 ประการคือ เดินทางจากที่อยู่อาศัยปกติไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราว เดินทางด้วยความสมัครใจ และ เดินทางด้วยวัตถุประสงค์ใด ๆ ก็ตามต้องไม่เป็นการประกอบอาชีพ

ฉลองศรี พิมลสมพงศ์ (2550) กล่าวว่า การท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทางเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ และเพื่อความเพลิดเพลิน โดยมีเงื่อนไขทั้ง 3 ประการ คือ

- 1) เป็นการเดินทางจากที่อยู่อาศัยเดิมไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราว
- 2) เป็นการเดินทางด้วยความสมัครใจ
- 3) เป็นการเดินทางเพื่อวัตถุประสงค์ใด ๆ ก็ตาม แต่มิใช่เพื่อการประกอบอาชีพ หรือ

หารายได้

นิตา ชัชกุล (2550, น. 2) ได้กล่าวว่า การท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมการเดินทางจุดหนึ่งไปยังอีกจุดหนึ่ง ซึ่งนับตั้งแต่จุดเริ่มต้นจนถึงปลายทาง จะต้องประกอบด้วย ปัจจัย 3 ประการ เป็นอย่างน้อย คือ การเดินทาง การพักค้างแรม และการกินอาหารนอกบ้าน

ฐิรชญา มณีเนตร (2552) กล่าวว่า นักท่องเที่ยว หมายถึง ผู้ที่เดินทางจากถิ่นพำนักที่อาศัยไปยังสถานที่อื่นเป็นการชั่วคราวเป็นเวลาอย่างน้อย 24 ชั่วโมงขึ้นไป ด้วยความสมัครใจและมีวัตถุประสงค์ในการเดินทางที่แตกต่างกัน แต่ไม่ใช่เพื่อประกอบอาชีพหรือหารายได้ที่จุดหมาย

ปลายทาง ซึ่งนักท่องเที่ยวถือว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดของการท่องเที่ยว โดยองค์กร การท่องเที่ยวโลกได้ให้ความหมายของนักท่องเที่ยว โดยเสนอแนะให้ประเทศสมาชิกใช้คำว่า ผู้มาเยือน (Visitor)

สรุปได้ว่า การท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทางของบุคคลจากสถานที่หนึ่งไปยังอีกสถานที่หนึ่ง โดยมีวัตถุประสงค์ต่าง ๆ เช่น เดินทางเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ เพื่อเยี่ยมญาติ เพื่อหาความรู้เพื่อการศึกษา เพื่อความสนุกสนาน หรือเพื่อติดต่อธุรกิจ โดยการเดินทางในแต่ละครั้งนั้นจะต้องเป็นการเดินทางด้วยความสมัครใจโดยไม่มีบุคคลใดมาบังคับ เดินทางไปพำนักชั่วคราว และมีใช้เดินทางไปเพื่อประกอบอาชีพหรือหารายได้แบบแฝง

2.1.2 ความสำคัญของการท่องเที่ยว

การศึกษาถึงความสำคัญของการท่องเที่ยว ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่สำคัญว่ามีอะไรบ้างที่แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการท่องเที่ยว ได้มีนักวิชาการกล่าวถึงความสำคัญของการท่องเที่ยวไว้ดังนี้

ศรัญญา วรากุลวิทย์ (2551, น.11-15) กล่าวว่า การท่องเที่ยวมีความสำคัญต่อมนุษย์และสังคมโลก ดังนี้

1) ความสำคัญเชิงเศรษฐกิจ เพราะการเดินทางของนักท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวทำให้เกิดการผลิตสินค้าและบริการเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวก่อให้เกิดรายได้จากการซื้อขายบริการและสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทั้งทางตรงและทางอ้อม ทำให้เกิดการหมุนเวียนของกระแสเงินไปทุกระดับของสังคมอย่างทั่วถึง สร้างรายได้ให้แก่ประเทศต่าง ๆ อย่างมากมายอันเป็นการส่งผลดีต่อเศรษฐกิจของประเทศ

2) เกิดการลงทุนจากต่างประเทศ เนื่องจากการลงทุนจากต่างประเทศทำให้เกิดการเพิ่มปริมาณของเงินตราหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจทำให้เกิดการกระจายรายได้เพิ่มขึ้นส่งผลให้ท้องถิ่นได้รับการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ก่อให้เกิดความเจริญเติบโตเป็นสังคมเมือง เช่น การสร้างโรงแรม การสร้างสนามบิน เป็นต้น

3) กระตุ้นให้เกิดการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ท้องถิ่นที่มีแหล่งท่องเที่ยวจะทำให้มีการสร้างโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นในการอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยว เช่น ถนน ไฟฟ้า

ประปา ท่าเรือ และ โทรศัพท์ ซึ่งโครงสร้างพื้นฐานดังกล่าวนอกจากจะเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยวแล้ว ยังทำให้ประชาชนในท้องถิ่นนั้นได้รับความสะดวกในการดำรงชีวิตอีกด้วย

4) สร้างความเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมภายในประเทศที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว เช่น สถานที่พักผ่อน การขนส่งทางอากาศ การผลิตอาหารสำเร็จรูป การก่อสร้างที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เป็นต้น ซึ่งหากนักท่องเที่ยวเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวมากเท่าใด สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ต้องสร้างให้เพียงพอในการรองรับนักท่องเที่ยว ทำให้มีความเจริญเติบโตในภูมิภาคและท้องถิ่นนั้น ๆ

5) เป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชากรให้สูงขึ้น จากการขยายตัวของการท่องเที่ยวที่สูงขึ้นจึงทำให้รายได้จากการท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น อาจกล่าวได้ว่า การท่องเที่ยวทำให้เกิดการสร้างงาน สร้างอาชีพที่หลากหลาย มีการจ้างงานในสถานประกอบการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น โรงแรม ภัตตาคาร พิพิธภัณฑ์ ธุรกิจขนาดย่อมประเภทต่าง ๆ เป็นต้น จึงส่งผลให้คุณภาพชีวิตของประชาชนดีขึ้น

6) เป็นการสร้างเสริมสันติภาพ สัมพันธไมตรีและความเข้าใจอันดี เพราะการเดินทางท่องเที่ยวทำให้ผู้คนที่แตกต่างกันในถิ่นที่อยู่อาศัย ภาษาและวัฒนธรรม ได้พบปะสร้างสัมพันธไมตรีต่อกัน ทำให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน ระหว่างประชากรในประเทศเดียวกันเกิดความสามัคคีของคนในประเทศ ในทำนองเดียวกันการท่องเที่ยวระหว่างประเทศ นำไปสู่มิตรภาพที่ดีต่อกันระหว่างเพื่อนร่วมโลกที่จะช่วยกันจรรโลง สัมพันธไมตรีที่ดีงามต่อไปในการสร้างสันติภาพให้แก่โลก

7) เป็นการสนับสนุนฟื้นฟูและอนุรักษ์ขนบธรรมเนียมประเพณีและศิลปวัฒนธรรมเพราะวิถีชีวิตและความเป็นเอกลักษณ์ของคนในชุมชนต่าง ๆ เป็นสิ่งที่น่าศึกษา เรียนรู้และสัมผัสสำหรับนักท่องเที่ยว เนื่องจากสังคมไทยเป็นสังคมเก่าแก่มีขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมที่สืบเนื่องกันมา จึงควรค่าแก่การสนับสนุนอนุรักษ์และฟื้นฟูให้คงอยู่ต่อไปอย่างยั่งยืน การสนับสนุนให้คนในชุมชนตระหนักถึงความสำคัญของมรดกทางวัฒนธรรมดังกล่าวนำไปสู่ความรักและความหวงแหนในศิลปวัฒนธรรมของชาติในการช่วยกันอนุรักษ์ให้คงอยู่ต่อไป

8) กระตุ้นให้เกิดการคิดค้นนำเอาทรัพยากรเหลือใช้มาผลิตเป็นสินค้าที่ระลึกเป็นการนำวัสดุเหลือใช้มาผลิตเป็นสินค้าที่ระลึกจำหน่ายให้แก่นักท่องเที่ยว ทำให้ประชาชนในท้องถิ่นมีรายได้เพิ่มขึ้น และนำรายได้เหล่านั้นมาพัฒนาชีวิตในครอบครัว

9) กระตุ้นให้ประชาชนในท้องถิ่นหรือในประเทศเกิดความรัก ความภาคภูมิใจในท้องถิ่นและประเทศ เมื่อประชาชนในท้องถิ่นเห็นความสำคัญและคุณค่าของทรัพยากรการท่องเที่ยว ซึ่งนำประโยชน์มาสู่ตนเองและท้องถิ่นอย่างยั่งยืนทำให้เกิดแนวร่วมในการรักษาและวางแผนทรัพยากรท่องเที่ยวตลอดไป

10) ทำให้เกิดการศึกษาค้นคว้าแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ การนำเสนอแหล่งท่องเที่ยวแก่สาธารณชน เช่น การผลิตสารคดีเรื่องราวของจังหวัดหรือประเทศต่าง ๆ ทำให้สาธารณชนได้รู้จักแหล่งท่องเที่ยวนั้นและเกิดแรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยว หรือต้องการศึกษาเพิ่มเติมต่อไป

11) เกิดการพัฒนาเชิงระบบเทคโนโลยี เพราะการถือด้วยระบบเทคโนโลยีในปัจจุบันทำให้เกิดความสะดวกและรวดเร็วในการจองที่พักในโรงแรม จองตั๋วเครื่องบินหรือการหาข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ทำให้นักท่องเที่ยวสามารถหาสิ่งเหล่านี้ได้ด้วยตนเอง ซึ่งเห็นได้ว่าการเจริญเติบโตของการท่องเที่ยวมีส่วนผลักดันให้เกิดการพัฒนากระบวนเทคโนโลยีเพื่อตอบสนองการให้บริการในด้านการท่องเที่ยวอีกด้วย

เทิดชาย ช่วยบำรุง (2551, น. 6) กล่าวถึงความสำคัญของการท่องเที่ยว มีดังนี้

1) ด้านสังคม

- 1.1) สนับสนุน ฟื้นฟูอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีของชาติ
- 1.2) สร้างความเข้าใจอันดีระหว่างนักท่องเที่ยวและคนในท้องถิ่น
- 1.3) รักษาสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว

2) ด้านเศรษฐกิจ

- 2.1) สร้างรายได้ให้แก่ประเทศในรูปของเงินตราต่างประเทศ
- 2.2) เกิดการกระจายได้และสร้างงานสร้างอาชีพให้แก่ประชาชน

3) ด้านการเมือง

- 3.1) เสริมสร้างสัมพันธภาพอันดีและความเข้าใจของมวลมนุษยชาติ อันจะนำไปสู่สันติภาพของโลก

3.2) ส่งเสริมให้นานาประเทศรู้จักประเทศไทยมากยิ่งขึ้น

บุญหลิบ พานิชชาติ, อุไร มุกประดับ และ สุวัฒน์ จูชากรณ์ (2552, น.77-85) กล่าวถึงความสำคัญของการท่องเที่ยว ดังนี้

1) ความสำคัญของการท่องเที่ยวต่อเศรษฐกิจของประเทศ เนื่องจากการที่ผู้คนได้เดินทางท่องเที่ยวจากสถานที่หนึ่งไปยังอีกสถานที่หนึ่ง ก่อให้เกิดการเคลื่อนไหวของกลุ่มนักท่องเที่ยวและการเคลื่อนไหวทางเศรษฐกิจ โดยในทุกขั้นตอนหรือกระบวนการเดินทางของแต่ละบุคคลในแต่ละช่วงย่อมต้องมีการใช้จ่ายเกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นค่าใช้จ่ายช่วงก่อนเดินทางหรือภายหลังการเดินทาง กระบวนการของกิจกรรมดังกล่าว ทำให้เกิดธุรกิจที่ผลิตสินค้าและบริการเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นอย่างกว้างขวาง ทั้งธุรกิจที่รับผลโดยตรงและธุรกิจที่ได้รับผลโดยอ้อมจากนักท่องเที่ยว นอกจากนี้การท่องเที่ยวยังมีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ ทั้งในแง่ของการสร้างเงินตราต่างประเทศ ความสำคัญต่ออุตสาหกรรมค้าและบริการของประเทศ การสร้างผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ การกระจายรายได้ การจ้างงาน และการลงทุนของประเทศ

2) ความสำคัญต่อสังคมและวัฒนธรรมโดยการท่องเที่ยวสามารถสร้างสันติภาพให้แก่โลก ก่อเกิดความเข้าใจอันดีระหว่างคนต่างถิ่นต่างวัฒนธรรม และนำไปสู่ความเข้าใจกันระหว่างประเทศ ซึ่งการท่องเที่ยวยังสามารถช่วยฟื้นฟูและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมเพราะการท่องเที่ยวมีส่วนช่วยกระตุ้นให้คนในท้องถิ่นเกิดความสามัคคีในการช่วยกันอนุรักษ์ฟื้นฟู ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปวัฒนธรรมซึ่งเป็นทรัพยากรอันมีค่าของท้องถิ่น อีกทั้งการท่องเที่ยวยังทำให้ประชาชนเกิดความรักและความภาคภูมิใจในท้องถิ่น โดยเป็นแรงบันดาลใจที่จะสร้างสรรค์และพัฒนาสิ่งดี ๆ ให้แก่ท้องถิ่นของตนเอง นอกจากนี้การท่องเที่ยวยังช่วยส่งเสริมให้ประชาชนมีสุขภาพจิตที่ดี จากการเดินทางท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ และหลีกเลี่ยงจากสภาวะที่ตึงเครียดได้เป็นอย่างดี ตลอดจนการท่องเที่ยวยังเป็นการช่วยให้ประชาชนรู้จักการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ โดยการนำทรัพยากรในท้องถิ่นมาผลิตเป็นสินค้าพื้นเมืองและที่ระลึก ซึ่งนอกจากจะเป็นการเผยแพร่วัฒนธรรมแล้วยังเป็นการเพิ่มรายได้ให้แก่คนในท้องถิ่นด้วยและการท่องเที่ยวยังช่วยเสริมสร้างพื้นฐานของสังคมที่ดีในด้านความมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การเป็นเจ้าบ้านที่ดี และการยิ้มแย้มแจ่มใสเพื่อต้อนรับนักท่องเที่ยว ซึ่งพื้นฐานของสังคมที่ดีในลักษณะนี้เป็นปัจจัยหลักที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี

3) ความสำคัญต่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพราะการท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมที่ต้องพึ่งพาทรัพยากรทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับสูง ในการดึงดูดนักท่องเที่ยว หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กับการท่องเที่ยวจึงได้ตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าว ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจึงได้รับการดูแลรักษาให้อยู่ในภาพที่ดี โดยได้มีการรณรงค์ให้ประชาชนหันมาให้ความสำคัญต่อการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมและธรรมชาติในท้องถิ่นให้น่าอยู่มากขึ้น รวมทั้งการออกมาตรการต่าง ๆ เพื่อรักษาสิ่งแวดล้อมด้วย

สามารถสรุปได้ว่า การท่องเที่ยวมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศเป็นอย่างมาก ทั้งด้านสังคมและวัฒนธรรม ด้านเศรษฐกิจ ด้านการเมือง และด้านวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม

2.1.3 ประเภทของการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวเป็นการเดินทางเพื่อไปทำกิจกรรมใด ๆ ซึ่งการท่องเที่ยวมีหลากหลายประเภทด้วยกัน ได้มีนักวิชาการกำหนดประเภทของการท่องเที่ยวไว้อย่างหลากหลาย ดังนี้

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2548) ได้แบ่งประเภทของการท่องเที่ยวตามความสำคัญและ สภาพแวดล้อม ได้ 12 ประเภทดังนี้

1) แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Eco-tourism) หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวที่มีลักษณะทางธรรมชาติที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะท้องถิ่น โดยอาจมีเรื่องราวทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศที่เกี่ยวข้อง โดย การจัดการการท่องเที่ยวในแหล่งนั้น จะต้องมีการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้องมีกิจกรรมที่ส่งเสริม ให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับระบบนิเวศนั้น มีการจัดการสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อมุ่งเน้นให้เกิดจิตสำนึกต่อการรักษาระบบนิเวศอย่างยั่งยืน

2) แหล่งท่องเที่ยวทางศิลปวิทยาการ (Arts and Sciences Educational Attraction Standard) : หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวหรือกิจกรรมที่สามารถตอบสนองความสนใจพิเศษของนักท่องเที่ยว ซึ่งมีรูปแบบของการท่องเที่ยวที่ชัดเจนเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวแบบใหม่ที่เกิดขึ้น แหล่งท่องเที่ยวประเภทนี้สามารถเพิ่มเติมได้อีกมากมายตามความนิยมของคนในแต่ละยุคสมัย เมื่อมีการระบุชัดว่ากิจกรรมนั้นๆ สามารถให้ความรู้และดึงดูดนักท่องเที่ยวได้ ปัจจุบันมีปรากฏอยู่หลาย ๆ แห่ง ตัวอย่าง เช่น พิพิธภัณฑ์เฉพาะทาง แหล่งท่องเที่ยวเพื่อการศึกษาทางวิทยาศาสตร์ อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี และ MICE (Meeting & Incentives & Conventions & Exhibitions) เป็นต้น

3) แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ (Historical Attraction) หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวที่มีความสำคัญและคุณค่าทางประวัติศาสตร์ โบราณคดี และศาสนา รวมถึงสถานที่หรืออาคารสิ่งก่อสร้างที่มีอายุเก่าแก่หรือเคยมีเหตุการณ์ สำคัญเกิดขึ้นในประวัติศาสตร์ เช่น โบราณสถาน อุทยานประวัติศาสตร์ ชุมชนโบราณ กำแพงเมือง คูเมือง พิพิธภัณฑสถาน ศาสนสถาน และสิ่งก่อสร้างที่มีคุณค่าทางศิลปะและสถาปัตยกรรม

4) แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ (Natural Attraction) หมายถึง สถานที่ที่เปิดใช้เพื่อการท่องเที่ยว โดยมีทรัพยากรธรรมชาติเป็นสิ่งดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวมาเยือน ซึ่งทรัพยากรธรรมชาติเหล่านี้อาจจะเป็นความงดงามตามสภาพธรรมชาติ ความแปลกตาของสภาพธรรมชาติ สัตว์หายากที่สำคัญทางธรณีวิทยาและภูมิศาสตร์อันเป็นเอกลักษณ์ หรือเป็นสัญลักษณ์ ของท้องถิ่นนั้น ๆ สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติที่มีลักษณะพิเศษ (Special Environmental Features) หรือสภาพแวดล้อมที่มีคุณค่าทางวิชาการก็ได้

5) แหล่งท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการ แหล่งท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการ (Recreational Attraction) หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น เพื่อการพักผ่อนและเสริมสร้างสุขภาพ ให้ความสนุกสนาน รื่นรมย์ บันเทิง และการศึกษาหาความรู้ แม้ไม่มีความสำคัญในแง่ประวัติศาสตร์ โบราณคดี ศาสนาศิลปวัฒนธรรม แต่มีลักษณะเป็นแหล่งท่องเที่ยวร่วมสมัย ตัวอย่างเช่น ย่านบันเทิง หรือสถานบันเทิง สวนสัตว์ สวนสนุกและสวนสาธารณะลักษณะพิเศษ สวนสาธารณะ และสนามกีฬา

6) แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม (Cultural Attraction) หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณค่าทาง ศิลปะและขนบธรรมเนียมประเพณีที่บรรพบุรุษได้สร้างสมและถ่ายทอดเป็นมรดกสืบต่อกันมา แหล่งท่องเที่ยวประเภทนี้ประกอบด้วย งานประเพณี วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คน การแสดง ศิลปวัฒนธรรม สินค้าพื้นเมือง การแต่งกาย ภาษา ชนเผ่า เป็นต้น ตัวอย่างของแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของประเทศไทยในประเภทนี้ได้แก่ ตลาดน้ำดำเนินสะดวก งานแสดงของช้างจังหวัดสุรินทร์ งานร่มบ่อสร้าง ประเพณีลอยกระทง ประเพณีสงกรานต์ เป็นต้น

7) แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพน้ำพุร้อนธรรมชาติ ในการจัดทำเกณฑ์มาตรฐานสำหรับแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพน้ำพุร้อนธรรมชาติ มีจุดประสงค์เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวประเภทน้ำพุร้อน ธรรมชาติอย่างชัดเจน โดยเน้นในด้านการกำหนดมาตรฐานที่จำเป็นสำหรับการ

บริการต่างๆ เนื่องจากการท่องเที่ยวประเภทนี้จะต้องคำนึงถึงด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว เป็นสำคัญ และต้องไม่ส่งผลกระทบต่อ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เนื่องจากน้ำพุร้อน จัดเป็นแหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติประเภทหนึ่ง ซึ่งหากไม่มีการกำหนดมาตรฐานที่ชัดเจน การดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวใดๆ อาจส่งผลกระทบต่อแหล่งน้ำพุร้อนธรรมชาติได้ นอกจากนี้ การจัดทำเกณฑ์มาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพน้ำพุร้อนธรรมชาติ ยังมีเป้าหมายเพื่อให้ หน่วยงานที่รับผิดชอบดูแลแหล่งท่องเที่ยวได้นำไปใช้ เป็น เครื่องมือในการตรวจสอบมาตรฐาน แหล่งท่องเที่ยวของตน และยังสามารถใช้เป็นข้อมูล ที่สำคัญเพื่อประกอบการตัดสินใจ ของ นักท่องเที่ยว รวมทั้งเป็นการเพิ่มมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยว เชิงสุขภาพ น้ำพุร้อนธรรมชาติ ของ ประเทศไทยให้เป็นที่ยอมรับทั้งในและต่างประเทศเพิ่มมากขึ้น

8) แหล่งท่องเที่ยวประเภทชายหาด (Beach Attraction) หมายถึง สถานที่ที่เปิดใช้เพื่อการ ท่องเที่ยว โดยมีชายหาดเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่ดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวมาเยือน โดยมี วัตถุประสงค์เพื่อความเพลิดเพลินและนันทนาการในรูปแบบที่ใกล้ชิดกับ ธรรมชาติและอาจเสริม กิจกรรมเพื่อการศึกษาหาความรู้เข้าไปด้วย ซึ่งกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นบริเวณชายหาด ได้แก่ การเล่นน้ำ การอาบแดด กีฬาทางน้ำ การนั่งพักผ่อน รับประทานอาหาร เป็นต้น

9) แหล่งท่องเที่ยวประเภทน้ำตก สถานที่ที่เปิดใช้เพื่อการท่องเที่ยว โดยมีน้ำตกเป็น ทรัพยากรธรรมชาติที่ดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวมาเยือน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อความเพลิดเพลินและ นันทนาการในรูปแบบที่ใกล้ชิดกับ ธรรมชาติและอาจเสริมกิจกรรมเพื่อการศึกษาหาความรู้เข้าไป ด้วย ซึ่งกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นในแหล่งน้ำตก ได้แก่ การว่ายน้ำ การนั่งพักผ่อน รับประทานอาหาร การเดินสำรวจน้ำตก การล่องแก่งการดูนก และการตกปลา เป็นต้น

10) แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติประเภทถ้ำ แหล่งท่องเที่ยวประเภทถ้ำ หมายถึง สถานที่ที่ เปิดใช้เพื่อการท่องเที่ยว โดยมีถ้ำเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่ดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวที่มาเยือน โดยมี วัตถุประสงค์เพื่อความเพลิดเพลินและนันทนาการในรูปแบบที่ใกล้ชิดกับ ธรรมชาติและอาจเสริม กิจกรรมเพื่อการศึกษาหาความรู้เข้าไปด้วย ซึ่งกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นในแหล่งท่องเที่ยว ประเภทถ้ำ ได้แก่ การเข้าชมบรรยากาศและหินงอกหินย้อยภายในถ้ำ การศึกษาด้านโบราณคดีของ มนุษย์ยุคต่าง ๆ ที่เคยอาศัยในถ้ำ การนมัสการพระพุทธรูป การให้อาหารสัตว์ การปิกนิกและ รับประทานอาหาร เป็นต้น

11) แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติประเภทเกาะ การประเมินมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวประเภท เกาะสามารถแบ่งได้เป็น 3 องค์ประกอบ ซึ่งมีจำนวนตัวชี้วัดทั้งหมด 47 ตัวชี้วัด โดยแต่ละตัวชี้วัดมีค่าคะแนนสูงสุดเท่ากับ 5 คะแนน จึงมีค่าคะแนนรวมทั้งสิ้น 235 คะแนน โดยการให้คะแนนจะให้ความสำคัญกับองค์ประกอบคุณค่าด้านการท่องเที่ยวและความเสี่ยงต่อการถูกทำลายมากที่สุด เนื่องจากเป็นแรงดึงดูดใจสำคัญสำหรับให้นักท่องเที่ยวเข้าไปเที่ยวชมแหล่งท่องเที่ยว ส่วนองค์ประกอบด้านการบริหารจัดการมีความสำคัญของคะแนนรองลงมา และองค์ประกอบด้านศักยภาพในการพัฒนาการท่องเที่ยวมีความสำคัญของคะแนนน้อยที่สุด

12) แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติประเภท แก่ง แหล่งท่องเที่ยวประเภทแก่ง หมายถึง สถานที่ที่เปิดใช้เพื่อการท่องเที่ยว โดยมีแก่งเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่ดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวมาเยือน และมีวัตถุประสงค์เพื่อความเพลิดเพลินและนันทนาการในรูปแบบที่ใกล้ชิดกับธรรมชาติ โดยมีกิจกรรมการท่องเที่ยวหลัก ได้แก่ การล่องแก่ง การพายเรือ การพักผ่อน และการเดินป่า ซึ่งอาจเสริมกิจกรรมเพื่อการศึกษาธรรมชาติเข้าไปด้วย ได้แก่ การดูนก การสำรวจธรรมชาติ การศึกษาพันธุ์พืชต่าง ๆ เป็นต้น

สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว (2554) ได้แยกประเภทของการท่องเที่ยวไว้ดังนี้

1) ประเภทธรรมชาติ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสวยงามตามธรรมชาติ ได้แก่ ภูเขา น้ำตก ถ้ำ น้ำพุร้อน บ่อน้ำร้อน เขตรักษาพันธุ์สัตว์ สวนสัตว์ อุทยานแห่งชาติ ทะเล อ่างเก็บน้ำ

2) ประเภทประวัติศาสตร์ โบราณสถาน และปูชนียสถาน เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสำคัญในทางประวัติศาสตร์ โบราณคดีหรือปูชนียสถาน ได้แก่ วัด โบราณสถาน อุทยานประวัติศาสตร์ ชุมชนโบราณ พิพิธภัณฑ์ ศาสนสถาน กำแพงเมือง

3) ประเภทศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและกิจกรรม เป็นทรัพยากรการท่องเที่ยวอีกรูปแบบหนึ่งในลักษณะของพิธีงานประเพณีความเป็นอยู่ วิถีชีวิต ศูนย์วัฒนธรรม สินค้าพื้นเมือง ไร่ สวน พืช ผัก ผลไม้ และเหมือง

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2550) ได้จำแนกการท่องเที่ยวออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

1) การท่องเที่ยวภายในประเทศ เป็นการท่องเที่ยวไปตามสถานที่ต่าง ๆ ภายในประเทศ การท่องเที่ยวลักษณะนี้จะต้องมีสิ่งจูงใจหลายอย่าง เช่น ความสวยงามของภูมิประเทศ ความ

สะดวกสบายในการเดินทาง ความปลอดภัย ตลอดจนการโฆษณา หรือมีสิ่งจูงใจโดยเฉพาะของสถานที่นั้น เช่น หลักฐานทางประวัติศาสตร์ หรือศิลปวัฒนธรรมประจำท้องถิ่น เป็นต้น

2) การท่องเที่ยวต่างประเทศ เป็นการท่องเที่ยวไปยังสถานที่ที่ต่างไปจากประเทศของตน แล้วต้องผ่านกระบวนการระหว่างประเทศหลายอย่าง เช่น ศุลกากร ด้านตรวจคนเข้าเมือง เป็นต้น โดยใช้ภาษาต่างประเทศและอาจจะต้องมีมัคคุเทศก์เป็นผู้นำ การท่องเที่ยวต่างประเทศนี้ขนาดของประเทศเป็นสิ่งสำคัญ เช่นประเทศที่มีขนาดใหญ่มักจะมีสิ่งดึงดูดนักท่องเที่ยวมากเพราะมีโอกาสที่จะมีสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและสิ่งอื่น ๆ หลายอย่างมากกว่าประเทศขนาดเล็ก แต่บางครั้งการที่จะต้องเดินทางไกล ๆ ก็อาจเป็นอุปสรรคหรือทำให้นักท่องเที่ยวหมดความสนใจ หรือมีความสนใจน้อยลงก็ได้

สรุปได้ว่า ประเภทของการท่องเที่ยวทำให้เป็นข้อมูลสำหรับนักท่องเที่ยวและผู้สนใจได้นำมาพิจารณาในการศึกษา หาข้อมูล และหาประสบการณ์ในสถานที่ท่องเที่ยวใหม่ในลักษณะรูปแบบต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เพราะแหล่งท่องเที่ยวแต่ละที่มีจุดเด่นจุดด้อยแตกต่างกันไป รวมทั้งมีความสุนทรีย์ในเชิงวัฒนธรรมที่หลากหลาย

2.1.4 องค์ประกอบของการท่องเที่ยว

การศึกษาองค์ประกอบของการท่องเที่ยว ทำให้ทราบว่า การท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมที่ต้องอาศัยองค์ประกอบที่สำคัญต่าง ๆ จึงจะทำให้การท่องเที่ยวเกิดความสมบูรณ์ได้ ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านระบุถึงความองค์ประกอบของการท่องเที่ยวไว้ ดังนี้

เทิดชาย ชั่วบำรุง (2551) กล่าวถึงทรัพยากรการท่องเที่ยวว่ามีองค์ประกอบอยู่ 5 ส่วน คือ

- 1) การเข้าถึง คือ มีถนนที่อยู่ในสภาพใช้งานได้ สถานที่เข้าถึงง่าย มีขนส่งประเภทต่าง ๆ ที่เข้าถึงได้
- 2) มีกิจกรรมภายในสถานที่ ซึ่งผู้มาเยือนสามารถมีส่วนร่วมได้
- 3) มีสิ่งอำนวยความสะดวกครบครันและเพียงพอต่อสิ่งที่ต้องการ เช่น สาธารณูปโภค โทรศัพท์ โรงพยาบาล ร้านอาหาร ร้านของฝาก เป็นต้น
- 4) สิ่งที่สามารถดึงดูดใจ ทั้งในตัวสถานที่เองและกิจกรรม
- 5) ที่พัก คือบริเวณใกล้เคียง หรือในสถานที่ท่องเที่ยว มีที่พักผ่อนชั่วคราวหรือค้างคืนสำหรับนักท่องเที่ยว

พยอม ธรรมบุตร (2549) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการท่องเที่ยวแบ่งออกเป็น 5 ประเภท ดังนี้

1) แหล่งท่องเที่ยว เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญสูงสุด เพราะเป็นจุดดึงดูดให้นักท่องเที่ยว เดินทางมาท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวอาจเป็นแหล่งธรรมชาติที่มีความโดดเด่น เช่น คอยอินทนนท์ ซึ่งมีความหลากหลายทางชีวภาพของเทือกเขาหิมาลัย หรือแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความรุ่งเรืองของสถานที่นั้น ๆ ตลอดจนการท่องเที่ยวชนบทเพื่อสัมผัสวิถีชีวิตชาวบ้าน เรียนรู้ถึงภูมิปัญญาท้องถิ่น ตลอดจนโบราณสถานยุคเก่าแก่ก่อนประวัติศาสตร์

2) การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ การมีระบบ โครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสม เช่น สนามบิน ระบบคมนาคม ตลอดจนบริการด้านอุตสาหกรรมขนส่ง เช่น การขนส่งทางอากาศ ทางบก และทางน้ำ ซึ่งจะเอื้ออำนวยให้นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางไปถึงจุดหมายปลายทางหรือแหล่งท่องเที่ยว ได้อย่างสะดวกรวดเร็วและปลอดภัย

3) ที่พักแรมและสิ่งอำนวยความสะดวกในการต้อนรับ ได้แก่ โรงแรม รีสอร์ท Beds & Breakfast เกสต์เฮาส์ โฮมสเตย์ ที่พักแรม ประเภทต่างๆ จะมีสิ่งอำนวยความสะดวก ในระดับต่างๆ กัน ซึ่งจะทำให้มีราคาและบริการในระดับต่างกัน เช่น ภัตตาคาร สระว่ายน้ำ บาร์ ฟิตเนสเซ็นเตอร์ ซาวน่า บิสซิเนสเซ็นเตอร์ และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ

4) กิจกรรม ถือเป็นหัวใจสำคัญของสินค้าทางการท่องเที่ยว สำหรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการแสวงหาประสบการณ์ จำเป็นต้องมีกิจกรรมให้นักท่องเที่ยวได้มีส่วนร่วมซึ่งกิจกรรมอาจเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิต เช่น การดำน้ำ การทอผ้า การจับปลา การทำหัตถกรรมพื้นบ้าน รวมไปถึงกิจกรรมนันทนาการต่างๆ เช่น การพายเรือ ดำน้ำดูปะการัง เดินป่า ดูนก หรือกิจกรรมผจญภัย เช่น การปีนหน้าผา การล่องแก่ง การขี่ช้าง เป็นต้น

5) บริการต่างๆ ในแหล่งท่องเที่ยวจำเป็นต้องมีบริการด้านต่างๆ เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยว เช่น ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ธนาคาร ATM โรงพยาบาล สถานีบริการน้ำมัน ร้านค้า ร้านขายของที่ระลึก ห้องสุขา เป็นต้น

ทวีศักดิ์ ทิพยมหิษฐ์ (2544) อธิบายว่า การท่องเที่ยวมีส่วนประกอบ 4 ด้าน ดังนี้

1) ด้านสิ่งดึงดูดใจในการท่องเที่ยว (Tourist Attraction) ซึ่งหมายถึง สถานที่เที่ยวทั้งเชิงธรรมชาติ เชิงวัฒนธรรม สถานที่เที่ยวเพื่อความบันเทิง เป็นต้น จะต้องเป็นสถานที่ท่องเที่ยว ซึ่งมีความน่าสนใจ สามารถจูงใจคนให้ไปเที่ยวได้ หรือเป็นสถานที่ที่มีกิจกรรมต่าง ๆ ที่สร้างความพึงพอใจแก่ผู้เข้าไปเที่ยวชมได้

2) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (Tourist Facilities) คือสิ่งที่ทำให้เกิดความสะดวกสบายแก่นักท่องเที่ยวที่ไปเยือนสถานที่นั้น ๆ สร้างความรู้สึกพอใจ เช่น บริการด้านการเดินทาง อาหารการกิน ร้านที่ขายสินค้าที่ระลึก สัญญาณอินเทอร์เน็ต พื้นที่พักผ่อน เป็นต้น

3) ด้านการคมนาคม คือ เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนย้ายและการเดินทาง เช่น สภาพถนน ทางเดิน ขนพาหนะ ซึ่งจะต้องมีการจัดการให้เกิดความสะดวกรวดเร็วและปลอดภัย สร้างความไว้วางใจแก่ผู้มาเยือน

4) ด้านการต้อนรับเป็นส่วนที่ทำให้เกิดความประทับใจ หากสถานที่ที่เที่ยวนั้นมีบริการและการต้อนรับที่ดี จะส่งผลให้นักท่องเที่ยวจดจำและอยากกลับมาเที่ยว หรือใช้บริการอีกครั้งในอนาคต

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2548) ได้ให้ความหมายขององค์ประกอบของทรัพยากรท่องเที่ยว ว่าควรมีองค์ประกอบอย่าง 3 ประการ หรือ 3A'S คือ

1) สิ่งดึงดูดใจ (Attraction) เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการท่องเที่ยวที่ต้องมีสิ่งดึงดูดใจอย่างใดอย่างหนึ่ง ในการดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางไปเยี่ยมเยือนสถานที่นั้น ๆ ซึ่งสิ่งดึงดูดใจในการท่องเที่ยวย่อมแตกต่างกันไปตามประเภทของการท่องเที่ยว โดยแต่ละกลุ่มจะสนใจสิ่งดึงดูดใจของการท่องเที่ยวแต่ละประเภทแตกต่างกันไป เช่น นักท่องเที่ยวกลุ่มหนึ่งอาจสนใจด้านความสวยงามของธรรมชาติ เช่น ภูเขาหรือหาดทราย หรือนักท่องเที่ยวอีกกลุ่มหนึ่งอาจสนใจด้านศิลปวัฒนธรรม เช่น ชอบที่จะเที่ยวชมอุทยานประวัติศาสตร์ เป็นต้น นอกจากนี้แล้วภาพลักษณ์และราคาในการเข้าชมสถานที่ท่องเที่ยวก็มีส่วนสำคัญในการดึงดูดใจนักท่องเที่ยวด้วยเช่นกัน

2) เส้นทางขนส่งเข้าถึง (Accessibility) เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการท่องเที่ยวที่ต้องมีเส้นทางหรือเครือข่ายคมนาคมขนส่งที่สามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวที่นั้น ตลอดจนสามารถติดต่อเชื่อมโยงกันระหว่างสถานที่ท่องเที่ยวหนึ่งกับอีกที่หนึ่งซึ่งอยู่ในบริเวณใกล้เคียงอีกทั้งต้องมีที่จอดรถหรือสถานีรถไฟหรือท่าเรือ หรือท่าอากาศยานเพื่อให้ธุรกิจการขนส่ง สามารถนำนักท่องเที่ยวเข้าไปท่องเที่ยวยังสถานที่ท่องเที่ยวที่นั้น ๆ ได้อย่างปลอดภัย

3) สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการท่องเที่ยวที่ต้องมีสิ่งอำนวยความสะดวกไว้บริการนักท่องเที่ยวที่เข้ามายังสถานที่ท่องเที่ยวที่นั้น ๆ ให้ได้รับความสะดวกสบายและความประทับใจ ทำให้นักท่องเที่ยวอยากอยู่ท่องเที่ยวได้นานขึ้น ซึ่งสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว หมายถึง สรรพสิ่งทีรองรับในการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว เพื่อให้การเดินทางเป็นไปด้วยความสะดวกสบายและปลอดภัย

สรุปได้ว่าองค์ประกอบของการท่องเที่ยวในด้านต่าง ๆ ล้วนแต่เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การท่องเที่ยวดำเนินไปได้อย่างราบรื่น องค์ประกอบทางการท่องเที่ยวยังถือเป็นปัจจัยสำคัญในการนำมาปรับใช้กับการจัดการการท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อนักท่องเที่ยวเป็นสิ่งสำคัญ รวมถึงยังเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้และตัดสินใจ เลือกเดินทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ตามความสนใจของตนเองได้อย่างถูกต้อง

2.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ

การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติเป็นขั้นตอนหนึ่งที่สำคัญในกระบวนการนโยบาย ซึ่งเป็นขั้นตอนที่ชี้วัดความสำเร็จหรือล้มเหลวของนโยบาย เพราะหากมีการเลือกนโยบายที่เหมาะสมไปปฏิบัติก็จะไม่สามารถแก้ไขปัญหาและบรรลุเป้าประสงค์ตามที่ผู้กำหนดนโยบายต้องการได้ ผู้วิจัยจึงได้นำเสนอสาระสำคัญของ การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติที่ครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ ความหมายของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ความสำคัญของการนำนโยบายไปปฏิบัติ กระบวนการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ และตัวแบบการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ

2.2.1 ความหมายของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

เนื่องจากนโยบายสาธารณะ เป็นเครื่องมือของรัฐบาลที่ผลิตออกมาเพื่อแก้ไขปัญหาของประเทศ ดังนั้น เพียงแต่กำหนดนโยบายยังไม่สามารถส่งผลการแก้ปัญหาได้ถ้าขาดการนำนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งขั้นตอนการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นขั้นตอนที่สำคัญมากขั้นตอนหนึ่ง ได้มีนักวิชาการให้ความหมายของการนำนโยบายไปปฏิบัติไว้ ดังนี้

Edwards and Sharkansky (1978, p.293) กล่าวว่า การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติครอบคลุมถึงกิจกรรมดังต่อไปนี้ คือ การทำสัญญา การหาข้อมูลข่าวสาร การกระจายข่าวสาร การมอบหมายบุคลากร การปฏิบัติหน้าที่ การจ้างบุคลากร การจัดตั้งองค์การ

Van Meter and Van Horn (1975, p.447) ให้คำจำกัดความของการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติว่า ครอบคลุมถึงการกระทำของแต่ละบุคคลหรือกลุ่ม ทั้งที่เป็นราชการหรือเอกชน เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในนโยบาย

Williams (1971, p.144) ได้ให้ความหมายว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติ คือความพยายามที่จะตัดสินใจความสามารถขององค์กรในการรวบรวมคนและทรัพยากรในหน่วยงานหนึ่ง ๆ และพยายามกระตุ้นให้บุคลากรปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์กร ความหมายดังกล่าวชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของสมรรถนะหรือความพร้อมขององค์กรในการจะปฏิบัติภารกิจที่ได้รับมอบหมาย

Pressman and Wildavsky (1973) ได้นิยามการนำนโยบายไปปฏิบัติว่า หมายถึง ระดับการเกิดขึ้นของผลนโยบายที่คาดคะเนไว้ และการนำนโยบายไปปฏิบัติอาจได้รับการมองว่าเป็นกระบวนการของการปฏิบัติสัมพันธ์ระหว่างเป้าหมายที่กำหนดไว้กับปฏิบัติการทั้งหลายที่มุ่งไปสู่การกระทำให้บรรลุผล การนำนโยบายไปปฏิบัติ คือ ความสามารถที่จะจัดการและประสานสิ่งที่จะเกิดขึ้นภายหลังในลักษณะที่เป็นลูกโซ่เชิงสาเหตุและผล ทั้งนี้ เพื่อให้ได้รับผลลัพธ์ที่พึงปรารถนา

Van Meter and Van Horn (1976, p.35) กล่าวว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติครอบคลุมกิจกรรมทั้งหมดที่กระทำโดยรัฐบาลและเอกชน ทั้งปัจเจกบุคคลและกลุ่มบุคคล ซึ่งมีผลต่อการบรรลุความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ล่วงหน้าจากการตัดสินใจนโยบาย

Mazmanian and Sabatier (1989, p.439) ได้ให้ความหมายว่า คือ การนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง การตัดสินใจกำหนดนโยบายที่ได้กระทำไว้ ซึ่งอาจอยู่ในรูปของกฎหมาย คำพิพากษาของศาล คำสั่งของรัฐบาลหรือคณะรัฐมนตรี ไปปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จ โดยมีกระบวนการซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนต่างๆ คือ การพิจารณาผลลัพธ์ที่พึงปรารถนาตามวัตถุประสงค์ของนโยบาย การยินยอมปฏิบัติตามของผู้เกี่ยวข้อง และการพิจารณาผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการรับรู้ของผู้ตัดสินใจกำหนดนโยบาย และหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ

จุมพล หนีมพานิช (2554, น.10) ให้ความหมายของการนำนโยบายไปปฏิบัติไว้ว่า การบริหารนโยบายที่ครอบคลุมถึงการวิเคราะห์พฤติกรรมองค์กร ปฏิสัมพันธ์ของบุคคลและกลุ่มบุคคล สมรรถนะและความร่วมมือของพนักงานภาครัฐและเอกชน สภาพแวดล้อมของระบบ และปัจจัยอื่น ๆ ที่มีผลกระทบต่อบรรลุเป้าหมายของนโยบาย

มยุรี อนุมานราชชน (2551, น.218) กล่าวว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง การแปลงวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในนโยบาย ซึ่งอาจเป็นกฎหมาย หรือคำสั่งของรัฐบาลหรือคณะรัฐมนตรี

ให้เป็นแนวทาง/แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ที่เป็นรูปธรรม ประกอบด้วย การจัดหาทรัพยากรต่างๆ เพื่อดำเนินการให้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ การวางแผนโครงการเพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์ที่กำหนด การออกแบบของค์การ และการดำเนินงานให้เป็นไปตามแนวทางการดำเนินงานโครงการที่กำหนดไว้

สมพิศ สุขแสน (2551, น.99) ได้ให้ความหมายว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง การบริหารนโยบายที่ครอบคลุมถึงสมรรถนะขององค์การ พฤติกรรมขององค์การ ปฏิสัมพันธ์ของบุคคลและกลุ่มบุคคล การใช้ทรัพยากรทางการบริหารทั้งหมด ตลอดจนความร่วมมือของหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน รวมทั้งสภาพแวดล้อมและปัจจัยอื่น ๆ ที่มีผลต่อการปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ของนโยบายที่ระบุไว้

วรเดช จันทรศร (2551, น.26) ได้สรุปความหมายของการนำนโยบายไว้ว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นเรื่องของการศึกษาว่าองค์การสามารถนำ และกระตุ้นให้ทรัพยากรทางการบริหารทั้งหมดปฏิบัติงานให้บรรลุตามนโยบายขององค์การที่ระบุไว้ หรือไม่ แค่ไหน เพียงใด หรืออีกนัยหนึ่ง การนำนโยบายไปปฏิบัติให้ความสนใจเกี่ยวกับ ความสามารถในการผลักดันให้การทำงานของกลไกที่สำคัญทั้งหมดสามารถบรรลุผลลัพธ์ที่ได้ตั้งเป้าหมายเอาไว้

สุรสิทธิ์ วชิรขจร (2549, น.74-75) กล่าวว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง กระบวนการหรือวิธีการที่จะนำเอานโยบายที่ได้รับความเห็นชอบแล้วไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งจะมีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องมากมาย เช่น การกำหนดหรือตีความแนวทางการปฏิบัติที่แน่ชัด การเบิกจ่ายงบประมาณ การหางบประมาณเพิ่มเติม การจัดสรรเงิน การจัดหมวดหมู่ และการวิเคราะห์ข้อมูล การกำหนดทางเลือกในการปฏิบัติ การวางแผนสำหรับอนาคต เป็นต้น

สรุปได้ว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง กระบวนการที่เป็นผลต่อเนื่องมาจากขั้นตอนการกำหนดนโยบาย แล้วมีการดำเนินงานหรือกิจกรรมต่าง ๆ ตามแนวทางที่วางไว้ โดยมีการแปลงวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในนโยบาย ซึ่งอาจเป็นกฎหมาย หรือคำสั่งของรัฐบาลหรือคณะรัฐมนตรีให้เป็นแนวทาง แผนงาน โครงการ กิจกรรม ที่เป็นรูปธรรม ทั้งนี้สามารถเกิดขึ้นได้ทั้งในองค์การของภาครัฐและเอกชน โดยมีเป้าหมายเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

2.2.2 ความสำคัญของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

เพื่อประโยชน์ในการศึกษาการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติให้มีความเข้าใจชัดเจนยิ่งขึ้น จึงควรทราบถึงความสำคัญของการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งมีนักวิชาการได้กล่าวถึงความสำคัญของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ไว้ดังนี้

สมบัติ ชำรงชัยวงศ์ (2549, น.398-340) กล่าวว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติมีความสำคัญ ดังนี้

1) ความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการนำนโยบายไปปฏิบัติจะส่งผลกระทบต่อทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อผู้ตัดสินใจนโยบาย ในกรณีที่การนำนโยบายไปปฏิบัติประสบความสำเร็จ จะส่งผลให้ผู้ตัดสินใจนโยบายได้รับความเชื่อถือศรัทธาจากประชาชนในทางตรงข้ามหากการนำนโยบายไปปฏิบัติประสบความสำเร็จล้มเหลว จะส่งผลให้ผู้ตัดสินใจนโยบายได้ผลทางลบจากประชาชน

2) ความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการนำนโยบายไปปฏิบัติจะส่งผลกระทบต่อทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อกลุ่มเป้าหมาย ในกรณีที่การนำนโยบายไปปฏิบัติประสบความสำเร็จ จะทำให้ปัญหาของกลุ่มเป้าหมายได้รับการแก้ไขและมีความพอใจผู้ตัดสินใจนโยบาย ในทางตรงข้ามหากการนำนโยบายไปปฏิบัติประสบความสำเร็จล้มเหลว ปัญหาของกลุ่มเป้าหมายไม่ได้รับการแก้ไข กลุ่มเป้าหมายมีการเรียกร้องให้มีการเร่งรัดแก้ปัญหาทำให้ขาดศรัทธาต่อรัฐบาล

3) ความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการนำนโยบายไปปฏิบัติจะส่งผลกระทบต่อทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อหน่วยปฏิบัติในกรณีที่การนำนโยบายไปปฏิบัติประสบความสำเร็จ หน่วยปฏิบัติจะได้รับความเชื่อถือและไว้วางใจจากผู้กำหนดนโยบายและกลุ่มเป้าหมายว่าเป็นหน่วยปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ในทางตรงข้ามหากการนำนโยบายไปปฏิบัติประสบความสำเร็จล้มเหลว หน่วยปฏิบัติจะถูกตำหนิทั้งจากผู้กำหนดนโยบายและกลุ่มเป้าหมาย

4) ความคุ้มค่าของการใช้ทรัพยากร เนื่องจากทุกประเทศมีทรัพยากรจำกัดถ้าการนำนโยบายไปปฏิบัติประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย แสดงว่า การใช้ทรัพยากรมีความคุ้มค่า เพราะสามารถแก้ไขปัญหาของกลุ่มเป้าหมายได้

5) ความก้าวหน้าในการพัฒนาประเทศ เพราะถ้าการนำนโยบายไปปฏิบัติตามแผนงานโครงการพัฒนาต่าง ๆ ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ย่อมส่งผลให้การพัฒนาประเทศบรรลุเป้าหมาย

สมพิศ สุขแสน (2551, น.99-100) ได้ให้ความสำคัญของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

1) การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ เป็นขั้นตอนสำคัญประการหนึ่งของกระบวนการนโยบาย เพราะถึงแม้ว่าจะมีการกำหนดนโยบายดีเพียงใด แต่ถ้าไม่มีการนำนโยบายไปปฏิบัติ นโยบายนั้นก็ไร้ความหมาย

2) เป็นกระบวนการแปลงนโยบาย ซึ่งเป็นแนวทางปฏิบัติอย่างกว้าง ๆ หรือมีลักษณะเป็นนามธรรมของรัฐบาลให้มีลักษณะเป็นรูปธรรม โดยแปลงจากนโยบายเป็นรูปของแผนงานและโครงการ ซึ่งทำให้ง่ายต่อการนำไปปฏิบัติ

3) เป็นภารกิจที่สำคัญประการหนึ่งของฝ่ายข้าราชการประจำ

4) เป็นหลักประกันที่สำคัญประการหนึ่งของฝ่ายการเมืองที่นโยบายของตนจะได้รับการปฏิบัติจากฝ่ายประจำอย่างจริงจัง

5) ความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติจะส่งผลกระทบต่อทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อผู้ตัดสินใจนโยบาย ต่อกลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้อง และต่อหน่วยปฏิบัติงาน ซึ่งถ้าการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติเกิดผลสำเร็จ ผู้ตัดสินใจนโยบายหรือผู้กำหนดนโยบายก็จะได้รับการยอมรับความศรัทธาจากประชาชน ในขณะที่เดียวกันกลุ่มเป้าหมายที่ประสบปัญหา ก็จะได้รับการแก้ไขปัญห หรือการตอบสนองความต้องการในกลุ่มของตน และหน่วยปฏิบัติงานก็จะได้รับคำชมเชย ขวัญกำลังใจ ตลอดจนการสนับสนุนงบประมาณอย่างต่อเนื่อง เป็นต้น

6) ถ้าการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติสำเร็จตามเป้าประสงค์ ก็ย่อมทำให้เกิดความคุ้มค่าของการใช้ทรัพยากร ไม่เกิดการลงทุนที่สูญเปล่า โดยทรัพยากรที่ต้องใช้ในการปฏิบัติงานทั้งหมด หมายถึง บุคลากร งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ เวลา เป็นต้น

7) การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติมีความสำคัญต่อความก้าวหน้าในการพัฒนาประเทศเป็นอย่างยิ่ง เพราะถ้าการนำนโยบายไปปฏิบัติตามแผนงาน โครงการพัฒนาต่าง ๆ ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายแล้ว ย่อมส่งผลให้ประชาชนอยู่ดีมีสุข ซึ่งในทางกลับกันถ้าการนำนโยบายไปปฏิบัติแล้วเกิดความล้มเหลว ย่อมหมายถึง การพัฒนาประเทศไม่เป็นไปตามที่กำหนด วัตถุประสงค์และเป้าหมายอย่างแน่นอน ปัญหาของประชาชนก็จะไม่ได้รับการแก้ไข สูญเสียทรัพยากรในการแก้ไขปัญหา ดังนั้นผู้ที่ทำหน้าที่ตัดสินใจนโยบายหรือกำหนดนโยบายควรตัดสินใจเลือกนโยบายที่มีความเป็นไปได้สูง และหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติก็ต้องมีสมรรถนะองค์การสูง เพื่อเป็นหลักประกันว่านโยบายที่นำไปปฏิบัติจะบรรลุตามเป้าหมาย

จากความสำคัญของการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของกระบวนการนโยบาย และเป็นขั้นตอนสำคัญที่จะทำให้เป้าหมายของนโยบายที่กำหนดไว้กลายเป็นจริง โดยที่ความสำเร็จหรือความล้มเหลวของ

การนำนโยบายไปปฏิบัติจะส่งผลกระทบต่อทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อผู้ตัดสินใจนโยบาย ต่อกลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้อง และต่อหน่วยปฏิบัติงาน เพราะหากนโยบายที่นำไปปฏิบัติเกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายก็จะทำให้เกิดความก้าวหน้าในการพัฒนาทั้งในระดับองค์กรและระดับประเทศ แต่หากนโยบายนั้นเกิดความล้มเหลวในการนำไปปฏิบัติก็จะทำให้เกิดความสูญเสียทรัพยากรต่าง ๆ โดยไร้ซึ่งประโยชน์ และไม่ก่อให้เกิดคุณค่าในตัวนโยบายนั้น ๆ

2.2.3 กระบวนการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ

การทราบถึงกระบวนการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติทำให้เกิดความเข้าใจถึงขั้นตอนในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติได้อย่างละเอียดและชัดเจนขึ้น ซึ่งมีนักวิชาการกล่าวถึงไว้ดังนี้

Berman (1980 อ้างถึงใน วรเดช จันทรศร, 2551, น. 31-33) ได้ทำการศึกษากระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติโดยแบ่งออกเป็น 2 ชั้นหลัก คือ

1) การนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับมหภาค (Macro Implementation) เป็นขั้นตอนที่หน่วยงานระดับสูงที่ทำหน้าที่กำหนดนโยบาย และต้องทำให้หน่วยงานระดับล่างนำนโยบายไปปฏิบัติโดยใช้วิธีที่เหมาะสม ซึ่งสามารถแบ่งเป็น 2 ขั้นตอนหลัก ได้แก่

1.1) ขั้นตอนการแปลงนโยบาย เมื่อฝ่ายการเมืองหรือฝ่ายบริหารได้ทำการกำหนดนโยบายออกมามีการระบุหน่วยงานหรือส่วนราชการใดเป็นผู้รับผิดชอบหลัก ซึ่งจะเป็นผู้ที่แปลงนโยบายออกมาเป็นแนวทางปฏิบัติแผนงานหรือโครงการในประเทศไทยหน่วยงานที่รับผิดชอบได้แก่ กระทรวง ทบวง หรือกรมที่เป็นหน่วยราชการส่วนกลางและเป็นผู้แปลงนโยบาย ดังนั้นความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติในเบื้องต้น จึงขึ้นอยู่กับความชัดเจนของเป้าหมายและการที่หน่วยงานรับผิดชอบในการแปลงนโยบายมีความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของนโยบาย ตลอดจนได้รับความร่วมมือกับฝ่ายการเมือง

1.2) ขั้นตอนการยอมรับ เป็นการทำให้หน่วยงานระดับล่างยอมรับ เต็มใจร่วมมือร่วมใจรับนโยบายนั้นไปปฏิบัติ

2) การนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับจุลภาค (Micro Implementation) เป็นขั้นตอนที่หน่วยงานระดับล่างรับนโยบายมาจากเบื้องบน แล้วนำนโยบายมาปรับเปลี่ยนให้เป็นแนวทางการปฏิบัติงาน โดยจะต้องอาศัยพื้นฐานของการเปลี่ยนแปลงกระบวนการทำงานในแต่ละหน่วยงานเดิมก่อน ซึ่งประกอบไปด้วย 3 ขั้นตอนหลัก ได้แก่

2.1) ชั้นระดมพลัง ในขั้นตอนนี้หน่วยงานในระดับล่างจะดำเนินใน 2 กิจกรรมคือการพิจารณารับนโยบายและการแสวงหาความสนับสนุน กล่าวคือ หน่วยงานระดับล่างจะมีการพิจารณา นโยบายจากส่วนกลางว่ามีความเหมาะสม มีความสำคัญ และสามารถตอบสนองต่อความต้องการของกลุ่มเป้าหมายหรือไม่เพียงใด ตลอดจนถึงกิจกรรมการแสวงหาการสนับสนุนส่วนตัวจากสมาชิกในหน่วยงาน บุคคลสำคัญหรือองค์กรอื่น ๆ ซึ่งจะมีผลต่อการสร้างความสำเร็จและความต่อเนื่องในการนำนโยบายไปปฏิบัติ

2.2) ขั้นตอนการปฏิบัติ ซึ่งจะเกี่ยวกับผู้ปฏิบัติโดยตรง การสร้างความสำเร็จของการปฏิบัติให้เกิดขึ้นจะขึ้นอยู่กับ การแสวงหาแนวทางปฏิบัติให้สอดคล้องกับสภาพผู้รับบริการหรือสภาพแวดล้อมของแต่ละพื้นที่

2.3) ขั้นตอนการสร้างความเป็นปึกแผ่นหรือการสร้างความต่อเนื่อง ความสำเร็จของนโยบายจะเกิดขึ้นหากนโยบายนั้นมีการนำไปปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ซึ่งการจะนำไปปฏิบัติอย่างต่อเนื่องนั้น นโยบายจะต้องถูกปรับเปลี่ยนและได้รับการยอมรับเป็นหน้าที่ประจำของผู้ปฏิบัติ

วเรช จันทรศร (2551, น.34-39) ได้กล่าวถึงกระบวนการในการนำนโยบายไปปฏิบัติ สามารถแบ่งการพิจารณาออกได้เป็น 2 ขั้นตอนใหญ่ ๆ คือ ขั้นตอนการนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับมหภาค (Macro) และในระดับจุลภาค (Micro)

1) ขั้นตอนการนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับมหภาค (Macro) ขั้นตอนการนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับมหภาค (Macro) แบ่งออกได้เป็น 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนการแปลงนโยบายเป็นแผนงานและโครงการ ขั้นตอนการยอมรับนโยบายแผนงานและโครงการของหน่วยงานระดับท้องถิ่น ซึ่งการเข้าใจในระดับมหภาคจะช่วยให้ผู้ศึกษาเข้าใจในระดับจุลภาคได้ดียิ่งขึ้น

1.1) การแปลงนโยบายให้เป็นแผนงานและโครงการ โดยปกตินโยบายที่กำหนดขึ้นมามักจะมีวัตถุประสงค์กว้างๆ และมีลักษณะเป็นนามธรรมยากแก่การนำไปปฏิบัติ ดังนั้นการจะนำนโยบายไปปฏิบัติให้บรรลุผลสำเร็จจึงต้องมีการแปลงนโยบายให้เป็นรูปธรรมในลักษณะของแผนงานและโครงการเสียก่อน โดยปกติประเทศไทยหน่วยงานที่รับผิดชอบดังกล่าวมักจะเป็นกระทรวง ทบวง กรม ซึ่งเป็นราชการบริหารส่วนกลางที่มีบทบาทในการควบคุมนโยบายจะเป็นฝ่ายแปลงนโยบาย เพื่อให้หน่วยงานระดับล่างนำไปปฏิบัติได้ง่ายความจำเป็นและประโยชน์ของการแปลงนโยบายให้เป็นแผนงานและโครงการ มีดังนี้คือ

1.1.1) เป็นการแปลงสิ่งที่เป็นนามธรรมให้เป็นรูปธรรมเพื่อให้ง่ายในการนำไปปฏิบัติในระดับจุลภาค เพราะในอดีตหลายนโยบายมักเขียนกว้างๆ มีความคลุมเครือขาดความเฉพาะเจาะจง และมีความหลากหลายในวัตถุประสงค์ของนโยบาย จึงนำไปปฏิบัติให้สำเร็จได้ยาก

1.1.2) ง่ายในการควบคุมและกำกับดูแลการปฏิบัติตามแผนงานและโครงการ

1.1.3) ง่ายในการประเมินผลสำเร็จของแผนงาน และโครงการ เพราะการแปลงนโยบายออกมาเป็นแผนงานหลายแผนงาน และแผนงานหนึ่งจะแปลงออกมาหลายโครงการ ดังนั้นการประเมินความสำเร็จของโครงการย่อมบ่งบอกถึงความสำเร็จของแผนงานด้วย และเมื่อประเมิน ความสำเร็จแผนงานย่อมบ่งบอกถึงความสำเร็จของนโยบายด้วย

1.1.4) อาจใช้ผลการประเมินในข้อ 1.1.3) มาปรับเป็นแผนงานและโครงการใหม่ได้กรณีที่ประเมินผลออกมาแล้วไม่บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์เท่าที่ควรจากความจำเป็นและประโยชน์ของการแปลงนโยบายข้างต้น จึงเกิดความสัมพันธ์อย่างแยกกันไม่ออกระหว่างนโยบาย แผนงาน และโครงการ

2) ขั้นตอนการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติในระดับจุลภาค (Micro) ขั้นตอนนี้มีความเกี่ยวข้องกับระดับภูมิภาคและระดับท้องถิ่นมาก เพราะถ้าหน่วยงานระดับล่างนี้ยินยอมรับนโยบายไปปฏิบัติ และถือเอานโยบายนั้นเข้าเป็นส่วนหนึ่งของภารกิจประจำหรืองานประจำ (Routine) ก็ย่อมจะทำให้เห็นนโยบายนั้นบรรลุผลสำเร็จได้ง่าย ในระดับจุลภาคที่จะกล่าวถึงนี้สามารถแยกออกเป็นขั้นตอนหลัก 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนการระดมพลัง ขั้นตอนการปฏิบัติ และขั้นตอนการสร้างความเป็นปึกแผ่น หรือความต่อเนื่องของนโยบาย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.1) การระดมพลัง (Mobilization) ขั้นตอนนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับการพิจารณารับนโยบายและการแสวงหาความสนับสนุนจากสมาชิกในหน่วยงาน ตลอดจนบุคคลสำคัญหรือองค์กรอื่นที่อยู่ในท้องถิ่น ผู้ที่เป็นผู้บริหารระดับล่างจะต้องมีความสามารถและมีมนุษยสัมพันธ์ในการติดต่อประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้เข้ามามีส่วนร่วม (Participation) กับการนำนโยบายไปปฏิบัติทุกขั้นตอน ตั้งแต่การร่วมคิดหรือวางแผน (Planning) กำหนดโครงการของท้องถิ่น ร่วมลงมือปฏิบัติงาน (Implementation) ตลอดจนร่วมติดตามและประเมินผล (Evaluation) โครงการด้วย ซึ่งขั้นตอนนี้ต้องอาศัยหลักจิตวิทยามวลชนในการโน้มน้าวให้ผู้ปฏิบัติงานนั้นให้ยอมรับและร่วมมืออย่างจริงจัง ซึ่งจะเป็นการระดมพลังที่เหนียวแน่นในการนำนโยบายไปปฏิบัติให้สำเร็จได้

2.2) ขั้นการปฏิบัติ (Deliverer Implementation) ขั้นตอนนี้เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตัวผู้ปฏิบัติหรือผู้ให้บริการตามโครงการโดยตรง ซึ่งได้แก่ ข้าราชการ ในบางกรณีผู้ปฏิบัติอาจยอม

ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองให้เข้ากับแผนหรือโครงการที่กำหนดไว้ แต่ในบางกรณีผู้ปฏิบัติ อาจปรับเปลี่ยนหรือโครงการให้เข้ากับพฤติกรรมปฏิบัติงานของตนเองก็ได้ ซึ่งไม่เป็นกฎแน่นอนตายตัว เพราะหน่วยงานในท้องถิ่นแต่ละแห่งอยู่ภายใต้บริบท หรือสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันออกไป หรืออยู่ภายใต้สภาวะความไม่แน่นอน (Uncertainties) อยู่ตลอดเวลา โครงการหรือพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารในระดับท้องถิ่นอาจจะไม่ใช่สิ่งที่คงที่หรือเปลี่ยนแปลงไม่ได้ เนื่องจากอาจมีการต่อต้าน หรือการเรียกร้องให้ปรับวิธีการดำเนินงานในโครงการเสียใหม่จากผู้เกี่ยวข้องในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติได้ นอกจากนั้นลักษณะการปฏิบัติ หรือการให้บริการของแต่ละหน่วยงานไม่สามารถควบคุมให้เป็นแบบฉบับเดียวกันได้ แม้ว่าจะมีกฎระเบียบข้อบังคับกำหนดไว้ ดังนั้นการสร้างความสำเร็จของการปฏิบัติให้เกิดขึ้นได้ในขั้นนี้ จึงขึ้นอยู่กับการแสวงหากลยุทธ์หรือวิธีการในการปรับแนวทางในการปฏิบัติงานใหม่ ๆ หรือปรับโครงการให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นในแต่ละช่วงเวลา อีกทั้งหน่วยงานที่รับนโยบายไปปฏิบัติระดับท้องถิ่นก็ต้องแสวงหาวิธีการปรับพฤติกรรมของผู้ปฏิบัติให้เข้ากับแนวทางในการปฏิบัติงานตามแผนงานหรือโครงการนั้นด้วย

2.3) การสร้างความเป็นปึกแผ่นหรือความต่อเนื่อง ความสำเร็จและผลลัพธ์ (Outcomes) ในระยะยาวของนโยบายใด ๆ ก็ตาม ขึ้นอยู่กับนโยบายนั้นถูกนำไปปฏิบัติอย่างต่อเนื่องและจริงจัง การที่จะให้มีการปฏิบัติตามนโยบายอย่างต่อเนื่องนั้น หมายความว่านโยบายนั้นจะต้องถูกปรับเปลี่ยนและได้รับการยอมรับเข้าเป็นหน้าที่ประจำวันของผู้ปฏิบัติด้วย ขั้นตอนนี้จึงถือว่ามีความสำคัญมากขึ้นตอนหนึ่ง เพราะในอดีตนโยบายสาธารณะของประเทศไทยจำนวนไม่น้อยที่หน่วยปฏิบัติระดับท้องถิ่นมีความกระตือรือร้นที่จะปฏิบัติงานในช่วงระยะเวลาอันสั้น ต่อมาเมื่อรัฐบาลให้ความสำคัญต่อนโยบายนั้นน้อยลง หรือไม่ได้รณรงค์เหมือนระยะแรก หน่วยงานระดับท้องถิ่นก็มักจะเลิกปฏิบัติตามนโยบายนั้น หรือการที่รัฐบาลมีการกำหนดนโยบายใหม่ขึ้นมา หน่วยงานท้องถิ่นก็อาจไปให้ความสนใจกับนโยบายใหม่นั้นแทน เข้าทำนองทำงานแบบ“เอาใจนาย” หรือ “การทำงานแบบ ไฟไหม้ฟาง” ซึ่งทำให้นโยบายบางนโยบายทั้ง ๆ ที่เป็นนโยบายที่ดีแต่ไม่ถูกใจผู้มีอำนาจขณะนั้นต้องถูกยกเลิกไป หรือขาดความต่อเนื่องในการแก้ไขปัญหาที่นั้น ๆ ไป ซึ่งผู้ที่เสียประโยชน์ก็คือประชาชน ดังนั้นการหาทางทำให้นโยบายนั้นเป็นปึกแผ่น และมีความต่อเนื่องระยะยาวนั้นเป็นหน้าที่ที่สำคัญของผู้บริหารระดับท้องถิ่นและผู้ปฏิบัติงานในระดับท้องถิ่นเองเป็นสำคัญ ในส่วนของผู้บริหารระดับท้องถิ่นก็ต้องมีความสามารถชักจูงใจให้ผู้ปฏิบัติเห็นความสำคัญของนโยบายดังกล่าว ตลอดจนให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ ขวัญกำลังใจ และความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน ในส่วนของผู้ปฏิบัติเองก็ต้องมีจิตสำนึกในการปฏิบัติตามนโยบาย และมีความเต็มใจที่จะปฏิบัติตามนโยบาย โดยถือว่าเป็นภารกิจประจำวัน โดยพยายามมอง

“ผลลัพธ์สูงสุด” หรือ “ผลลัพธ์สุดท้าย” (Ultimate Outcomes) ของนโยบายนั้นว่าเกิดประโยชน์แก่ประชาชนโดยรวมหรือไม่ อย่างไร ผู้ปฏิบัติในฐานะที่เป็นข้าราชการของรัฐพึงปฏิบัติตามนโยบายอย่างจริงจังและจริงใจถึงแม้จะเปลี่ยนผู้บริหารใหม่ แต่ถ้านโยบายนั้นดีก็ควรมีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ยกเว้นนโยบายนั้นปฏิบัติไปแล้วมีการประเมินผลพบว่าไม่บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ก็อาจน่านโยบายนั้นมาปรับปรุงแก้ไขในปีต่อไปถ้ายังเห็นว่ามีความสำคัญ แต่ถ้าเกิดความล้มเหลวในการนำนโยบายไปปฏิบัติ นโยบายนั้นก็อาจล้มเลิกไปในที่สุด

สรุปได้ว่ากระบวนการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัตินั้นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการนำนโยบายไปปฏิบัติจะต้องเปลี่ยนนโยบายออกมาเป็นแผน แผนงาน โครงการ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ขั้นตอนหลัก คือ ขั้นตอนในระดับมหภาค และขั้นตอนในระดับจุลภาค

2.2.4 ปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติจะทำให้ทราบว่าในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัตินั้นจะเกิดความสำเร็จหรือล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติขึ้นอยู่กับปัจจัยสำคัญหลายประการ ซึ่งมีนักวิชาการหลากหลายท่านได้กล่าวถึงไว้ดังนี้

Van Meter and Van Horn (1976, p.445-488) กล่าวว่า มีปัจจัยสำคัญหลายประการที่มีอิทธิพลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ ดังนี้

1) มาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย วัตถุประสงค์ของนโยบายจะต้องมีความชัดเจน สามารถวัดได้ (Measurable) และมีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติ (Sensible) การวัดได้และปฏิบัติได้ถือว่าเป็นมาตรฐานสำคัญสำหรับวัดความสำเร็จหรือความล้มเหลวของนโยบายได้ ถ้าวัตถุประสงค์ของนโยบายกำหนดไว้ไม่ชัดเจน ย่อมเป็นปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบายไปปฏิบัติได้ เช่น นโยบายเผยแพร่ประชาธิปไตย เป็นนโยบายที่วัดได้ยาก เพราะไม่รู้ว่าจะใช้อะไรเป็นเครื่องวัดว่าประชาชนรู้และเข้าใจประชาธิปไตย ที่ผ่านมามีผู้กำหนดเครื่องวัดประชาธิปไตยโดยใช้เปอร์เซ็นต์ของผู้ไปใช้สิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้ง ถ้ามีคนไปใช้สิทธิ์มาก แสดงว่าคนมีความรู้เรื่องประชาธิปไตยดี ซึ่งการพิจารณาเพียงเปอร์เซ็นต์ของผู้ไปใช้สิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้งนั้น อาจทำให้การวิเคราะห์หรือการประเมินผลคลาดเคลื่อนได้ เพราะประชาชนบางแห่งไปใช้สิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้งเพราะสาเหตุใจอื่น ที่มีช้การมีจิตสำนึกเรื่องประชาธิปไตยอย่างแท้จริง แต่อาจไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งด้วยอารมณ์ชั่ววูบ ดังนั้นเราจะต้องพิจารณาว่าควรจะใช้อะไรเป็นเครื่องวัด จึงจะบ่งชี้ถึงความสำเร็จ

ของนโยบายหรือความล้มเหลวของนโยบายได้ ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าปัจจัยแรกของความล้มเหลวในการนำนโยบายไปปฏิบัติ เพราะผู้ปฏิบัติไม่ทราบแน่ชัดว่าวัตถุประสงค์ของนโยบายคืออะไร เพราะกำหนดวัตถุประสงค์อย่างกว้างๆ บางครั้งผู้ปฏิบัติจึงต้องตีความวัตถุประสงค์เอง แต่ถ้าหากกำหนดวัตถุประสงค์ไว้ชัดเจน หรือมีรายละเอียดมากเกินไปก็อาจทำให้ผู้ปฏิบัติและไม่ยึดหยุ่นในการปฏิบัติเท่าที่ควร

2) งบประมาณและแรงจูงใจอื่นๆ งบประมาณและแรงจูงใจอื่นๆ

2.1) งบประมาณ เป็นเครื่องชี้วัดขีดความสามารถขององค์กรที่สำคัญ ประการหนึ่ง ช่วยให้การนำนโยบายไปปฏิบัติบรรลุผล

2.2) สิ่งจูงใจหรือสิ่งกระตุ้นให้บุคคลหรือผู้ปฏิบัติงานมีพฤติกรรมตอบสนองต่อความต้องการขององค์กรและของตนเอง ให้บรรลุผลสำเร็จ ซึ่งสิ่งจูงใจแบ่งเป็น สิ่งจูงใจภายนอก ได้แก่ สิ่งของ รางวัล ค่าตอบแทน การเลื่อนขั้นเงินเดือนกรณีพิเศษการเลื่อนตำแหน่ง การให้โบนัส การให้ศึกษาคุณานกรณีพิเศษ ฯลฯ ส่วนสิ่งจูงใจภายใน ได้แก่ การยอมรับ การยกย่องชมเชย การให้กำลังใจ การให้เกียรติยศชื่อเสียง ฯลฯ ส่วนการจูงใจเชิงลบในแง่ของการปฏิบัติงานล้มเหลว เช่น การลดขั้นเงินเดือน การระงับการขึ้นเงินเดือน การโยกย้ายให้ไปดำรงตำแหน่งที่มีความสำคัญน้อยกว่า เป็นต้น นักวิชาการเชื่อว่าการให้สิ่งจูงใจอย่างเพียงพอ จะทำให้ผู้ปฏิบัติงานนำนโยบายไปปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการให้สิ่งจูงใจเชิงบวก (Positive Incentives) เพราะจะทำให้ผู้ปฏิบัติเกิดขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานเต็มกำลังความสามารถ

3) การมีส่วนร่วมของผู้ปฏิบัติและผู้รับบริการ “ผู้ปฏิบัติ” หมายถึง ผู้ปฏิบัติตามนโยบายหรือผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ ส่วน “ผู้รับบริการ” หมายถึงผู้ที่จะได้รับประโยชน์ การบริหารงานที่ยึดหลักการมีส่วนร่วมนั้นอาจเรียกว่าเป็นการบริหารงานแบบประชาธิปไตย ซึ่งสอดคล้องกับหลักจิตวิทยาขององค์กรคือ การสร้างความรู้สึกรู้สึกว่ามีความสำคัญ (Sense of Importance) และการมีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าของ (Sense of Belonging) ซึ่งการมีส่วนร่วมนั้นอาจมีหลายระดับ การจะให้ผู้ปฏิบัติและผู้รับบริการมีส่วนร่วมในระดับใดนั้นขึ้นอยู่กับลักษณะของงาน และขีดความสามารถของผู้ปฏิบัติและผู้รับบริการด้วย จากผลการวิจัยพบว่า องค์กรที่เปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐาน และมีความรู้สึกรู้สึกเต็มใจในการทำงานจะทำให้ประสิทธิผลในการนำนโยบายไปปฏิบัติ เช่น มีส่วนร่วมในการกำหนดวัตถุประสงค์ขององค์กร ร่วมดำเนินกิจกรรม ร่วมติดตามและการควบคุม ตลอดจนการร่วมให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับนโยบายนั้น ๆ ย่อมทำให้การนำนโยบายไปปฏิบัติบรรลุวัตถุประสงค์ได้ง่าย

4) การติดต่อสื่อสารระหว่างหน่วยงาน “การติดต่อสื่อสาร” (Communication) คือ การแลกเปลี่ยน ข้อเท็จจริง ความคิดเห็น ความรู้สึกต่าง ๆ ระหว่างบุคคลตั้งแต่สองฝ่ายขึ้นไป โดยการใช้ ภาษาคู อักษร สัญลักษณ์ต่าง ๆ หรือข่าวสาร สำหรับความสำคัญของการติดต่อสื่อสารนั้นคือ ช่วยให้การสั่งงานต่าง ๆ และการรับข่าวสารเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้และช่วยเสริมสร้างความเข้าใจระหว่างกัน หรือระหว่างองค์การได้เป็นอย่างดี รูปแบบของการติดต่อสื่อสาร แบ่งออกเป็น

4.1) การติดต่อสื่อสารแบบเป็นทางการ (Formal Communication) เป็นระบบที่ข้าราชการส่วนใหญ่รู้จัก ระบบนี้ประกอบด้วย การตอบจดหมายแบบทางการ การส่งหนังสือ การสั่งจากเบื้องบนสู่เบื้องล่าง

4.2) การติดต่อสื่อสารแบบไม่เป็นทางการ (Non-Formal Communication) เป็นการติดต่อสื่อสารระหว่างสมาชิกเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ โดยเน้นความชอบพอและความเชื่อถือในกลุ่มสมาชิก จึงทำให้ข้อมูลข่าวสารเผยแพร่อย่างรวดเร็ว ซึ่งบางครั้งข้อมูลก็อาจคลาดเคลื่อนได้

4.3) การติดต่อสื่อสารแบบทางเดียว (One-way Communication) เช่น การสั่งการจากผู้บังคับบัญชาลงมายังหน่วยงานระดับล่างด้วยระบบเอกสาร ระบบสื่อสารมวลชน จากวิทยุโทรทัศน์ ซึ่งผู้ฟังไม่มีโอกาสซักถาม

4.4) การติดต่อสื่อสารแบบสองทาง (Two-way Communication) คือ การติดต่อสื่อสารที่มีการโต้ตอบและมีผลสะท้อนกลับ (Feedback) ระหว่างผู้ส่งและผู้รับข่าวสาร

5) คุณลักษณะของหน่วยงานที่ปฏิบัติ คุณลักษณะที่เหมาะสมของหน่วยงานในการนำนโยบายไปปฏิบัติให้บรรลุผลสำเร็จมีเครื่องชี้วัดได้ดังนี้คือ 1) มีบุคลากรผู้ร่วมปฏิบัติงานเพียงพอและมีคุณภาพ 2) มีสายการบังคับบัญชาที่ชัดเจน รู้ว่าใครมีหน้าที่อะไร ระดับไหน ขึ้นตรงต่อใคร 3) มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกภายในองค์การที่ดี 4) ความกระตือรือร้นของหน่วยปฏิบัติงาน 5) ระดับการติดต่อสื่อสารแบบเปิดของหน่วยปฏิบัติ 6) ความสัมพันธ์ของหน่วยปฏิบัติกับองค์การที่กำหนดนโยบายผลประโยชน์ทางการเมืองสูง อาจทำให้เกิดปัญหาการทุจริตในการดำเนินโครงการต่าง ๆ และส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของโครงการ ซึ่งถ้าโครงการไม่บรรลุผลสำเร็จ ก็ย่อมส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของแผนงานและนโยบายด้วย

6) สภาพทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ในการนำนโยบายไปปฏิบัติต้องคำนึงถึงปัจจัยด้านสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองในขณะนั้นด้วย อาทิ ถ้าสภาพทางเศรษฐกิจและการเงินของประเทศในขณะนั้นเอื้ออำนวยต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ ย่อมทำให้หน่วยงาน

ปฏิบัติมีงบประมาณเพียงพอในการดำเนินงาน การนำนโยบายไปปฏิบัติก็ย่อมจะสำเร็จได้ง่าย แต่ถ้าหากสถานะทางเศรษฐกิจตกต่ำ เกิดปัญหาเงินเฟ้ออย่างรุนแรง ราคาน้ำมันแพง สินค้ามีราคาสูง หรือสินค้าบางอย่างขาดตลาด งบประมาณแผ่นดินถูกตัดทอน ย่อมมีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานตามโครงการ หรือหากสถานการณ์ทางการเมืองขาดเสถียรภาพ มีการเปลี่ยนแปลงรัฐบาลบ่อย การเมืองเป็นระบบอุปถัมภ์ มีการแสวงหา

7) การสนับสนุนของหน่วยปฏิบัติ หน่วยปฏิบัติคือระบบราชการ ถือว่าเป็นหน่วยงานที่มีความสำคัญยิ่งในการนำนโยบายไปปฏิบัติซึ่งประกอบด้วย หน่วยปฏิบัติระดับสูง อันได้แก่ กระทรวง ทบวง กรม หน่วยปฏิบัติระดับกลางอันได้แก่ หน่วยงานระดับภูมิภาค และหน่วยปฏิบัติระดับล่าง อันได้แก่ หน่วยงานที่ปฏิบัติในระดับพื้นที่ หรือระดับท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องหรือใกล้ชิดกับประชาชน และผู้รับบริการโดยตรง ถ้าทิศทางของการสนับสนุนเป็นลักษณะการยอมรับและเต็มใจปฏิบัติตาม การนำนโยบายไปปฏิบัติก็ย่อมสำเร็จได้ง่าย แต่ถ้าหากการสนับสนุนของหน่วยปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางหรือระดับต่ำ ก็ย่อมจะเป็นเรื่องซึ่งให้เห็นว่าการนำนโยบายไปปฏิบัตินั้นคงจะสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ยาก หรือบางครั้งยินยอมรับนโยบายไปปฏิบัติแต่ขาดความรับผิดชอบ ขาดความรอบคอบ ละเลยต่อหน้าที่ ประพฤติดีมิชอบ หรืออาจตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของกลุ่มต่าง ๆ ก็ย่อมจะส่งผลทำให้การนำนโยบายไปปฏิบัติไม่บรรลุผลสำเร็จ หรือนโยบายล้มเหลวได้

มยุรี อนุমানราชชน (2551, น.211-217) กล่าวถึงปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ จะต้องประกอบด้วยปัจจัยที่สำคัญ ในทางปฏิบัติปัจจัยที่ควรจะเกิดขึ้นก่อนที่จะนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ มีดังนี้

1) สภาพแวดล้อมภายนอกหน่วยงานที่เอื้ออำนวยต่อการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติเป็นสิ่งที่อยู่เหนือการควบคุมของผู้บริหาร เพราะอุปสรรคนั้นมักอยู่ในสภาพแวดล้อมภายนอก ตัวนโยบายและอยู่ภายนอกหน่วยงานที่นำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ อุปสรรคนี้อาจเป็นอุปสรรคทางกายภาพ เช่น ภาวะภัยแล้ง การระบาดของโรคพิษ หรืออาจเป็นอุปสรรคทางการเมือง กล่าวคือ แนวทางหรือมาตรการที่จำเป็นต้องใช้ในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติไม่เป็นที่ยอมรับและถูกคัดค้านโดยกลุ่มที่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้องหรือกลุ่มที่มีอำนาจขนาด และผู้นำนโยบายไปสู่การปฏิบัติไม่อาจดำเนินการอะไรได้ นอกจากให้ข้อมูลแก่ผู้กำหนดนโยบายได้รับทราบปัญหาเพื่อนำไปปรับปรุงเปลี่ยนแปลงนโยบายนั้น

2) เวลา ทรัพยากร ที่เพียงพอสำหรับดำเนินการตามแนวทางหรือแผนงาน หรือโครงการ เงื่อนไขด้านเวลาและทรัพยากรมักจัดเป็นข้อจำกัดภายนอกตัวนโยบายที่มีความเป็นไปได้ทางกายภาพ และทางด้านการเมืองอาจจะไม่สัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด เนื่องจากทัศนคติของผู้เกี่ยวข้องคาดหวังจากนโยบายมากเกินไปในระยะเวลาอันสั้น อีกเหตุผลหนึ่งคือข้อจำกัดด้านงบประมาณอาจทำให้เส้นทางหรือแผนงานหรือโครงการต้องเผชิญปัญหาด้านทรัพยากรไม่เพียงพอ สิ่งที่ต้องคำนึงถึงคืองบประมาณไม่ใช่ทรัพยากร กระบวนการแปลงงบประมาณให้เป็นทรัพยากร อาจเกิดความล่าช้า ความกลัวที่ต้องคืนงบประมาณที่ไม่ได้นำไปดำเนินในสิ่งงบประมาณทำให้หน่วยงานภาครัฐใช้งบประมาณ อย่างเร่งรัดบางครั้งใช้จ่ายงบประมาณไปในแผนงานหรือโครงการที่ไม่เกิดประโยชน์

3) การวางแผนจัดสรรทรัพยากรที่ต้องการใช้ในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติต้องมีการผสมผสานทรัพยากร การไม่มีงบประมาณในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งก่อความเสียหายที่ร้ายแรงน้อยกว่าการไม่มีทรัพยากรที่ต้องใช้ เพราะงบประมาณอาจไม่สามารถแปรเปลี่ยนไปเป็นทรัพยากรที่ต้องการ เช่น ที่ดิน วัสดุอุปกรณ์ หรือแรงงานในขณะที่ดำเนินงานตามแผนงานหรือโครงการผู้บริหารโครงการและยกร่างโครงการจึงต้องใช้เทคนิคโครงข่ายในการวางแผนและควบคุมกำลังคนและอีกทั้งสินค้าคงคลัง เทคนิคเหล่านี้ช่วยแก้ไขปัญหาการมีทรัพยากรมากเกินไป และจัดสรรทรัพยากรให้เหมาะสมขณะกำลังดำเนินโครงการ

4) ความสัมพันธ์แบบพึ่งพาระหว่างหน่วยงานอยู่ในระดับต่ำ โดยทั่วไปการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติสัมฤทธิ์ผลระดับสูง ต้องอาศัยหน่วยงานเดี่ยวเท่านั้นที่รับผิดชอบนำนโยบายไปปฏิบัติ และซึ่งอาจกล่าวว่าการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติที่ประสบความสำเร็จต้องไม่พึ่งพาในระดับต่ำและความสัมพันธ์ระหว่างนั้นต้องไม่ค่อยมีความสำคัญมากนัก การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ความยุ่งยากสลับซับซ้อน เพราะต้องทำให้ผู้เกี่ยวข้องจำนวนมากเห็นพ้องต้องกันหรือยอมรับนโยบายนั้น ปัจจุบันทำให้ผลลัพธ์ที่คาดหวังเกิดขึ้นได้ยาก

5) ความเข้าใจและความเห็นพ้องกันในวัตถุประสงค์ ความเข้าใจและความเห็นพ้องกันในวัตถุประสงค์อย่างสมบูรณ์ เป็นสิ่งจำเป็นตลอดระยะเวลาที่มีการนำไปสู่การปฏิบัติ วัตถุประสงค์ของนโยบายควรกำหนดในลักษณะเฉพาะเจาะจงและในลักษณะที่วัดเป็นตัวเลขหรือเชิงปริมาณ วัตถุประสงค์นั้นควรเป็นที่เข้าใจและเห็นพ้องกันในองค์การ รวมทั้งควรสอดคล้องกันและสนับสนุนซึ่งกันและกัน เพื่อนำวัตถุประสงค์มาเป็นแนวทางกำหนดทิศทางและควบคุมโครงการ ใน

ความเป็นจริงเป็นเรื่องยากที่จะกำหนดวัตถุประสงค์ และวัตถุประสงค์ที่เป็นทางการอาจไม่สอดคล้องกันเองและอาจจะขัดแย้งกันเนื่องจากกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับนโยบายการนำวัตถุประสงค์ที่ไม่เป็นทางการของกลุ่มเข้ามารวมไว้ในวัตถุประสงค์ของนโยบาย แผนงาน โครงการ จึงทำให้เกิดความสับสนในวัตถุประสงค์ของนโยบายมากขึ้น วัตถุประสงค์ที่เป็นทางการมักจะไม่ใช่ที่เข้าใจกัน เพราะกระทรวง กรม หรือสำนักงานใหญ่ หรือหน่วยงานแม่ มักไม่ค่อยใช้การติดต่อสื่อสารจากล่างขึ้นบนและจากภายนอกองค์กร แม้ว่าวัตถุประสงค์จะเป็นที่เข้าใจและเห็นพ้องกันอาจแปรเปลี่ยนไปในช่วงอายุของนโยบายหรือแผนงานหรือโครงการเพราะวัตถุประสงค์ของนโยบายอาจเป็นวัตถุประสงค์ที่สืบเนื่องกัน วัตถุประสงค์ดังกล่าวอาจทำให้กระบวนการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติมีความยุ่งยากและอาจนำนโยบายนั้น ๆ ไม่ประสบความสำเร็จได้ นอกจากนี้ความสำเร็จของการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ อาจะมาจากขั้นตอนอื่น ๆ ในกระบวนการนำนโยบาย

6) การจัดกิจกรรมตามลำดับอย่างเหมาะสมเพื่อให้วัตถุประสงค์ของนโยบายบรรลุสัมฤทธิ์ผล จะต้องกำหนดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ผู้นำนโยบายไปสู่การปฏิบัติต้องดำเนินงาน กำหนดรายละเอียดและลำดับของกิจกรรมทั้งหมด ในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติมักมีปัญหาหรืออุปสรรคต่าง ๆ แต่เทคนิคโครงข่ายอาจนำมาใช้ เป็นกรอบในการวางแผนและครอบคลุมโครงการ โดยระบุกิจกรรมที่ต้องดำเนินการ ผู้กัมสัมพันธ์ของกิจกรรมต่าง ๆ และจัดวางลำดับของกิจกรรมอย่างเป็นเหตุเป็นผล หลังจากนั้นต้องมีการจัดการเพื่อให้เกิดความแน่ใจว่ากิจกรรมต่าง ๆ ได้ดำเนินการอย่างถูกต้องตามตารางเวลา และถ้าดำเนินการ ไม่ถูกต้องก็ต้องได้รับการแก้ไขอย่างเหมาะสม

7) การติดต่อสื่อสารและประสานงานอย่างเต็มที่ การติดต่อสื่อสารและการประสานงานอย่างเต็มที่ระหว่างฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการบริหารโครงการเป็นสิ่งจำเป็น กล่าวว่าการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติอย่างเต็มรูปแบบจะเกิดขึ้นได้ ต้องเป็นระบบจัดการที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ไม่มีความขัดแย้งภายในองค์กร ทั้งนี้เพราะโดยทั่วไปหน่วยงานและแผนกต่าง ๆ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญและกลุ่มปฏิบัติงานต่าง ๆ ภายในองค์กรมักมีค่านิยม วัตถุประสงค์และผลประโยชน์ของตนที่ทำการปกป้อง การติดต่อสื่อสารเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการประสานงานในการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยทั่วไปมักไม่มีการติดต่อสื่อสารที่สมบูรณ์ แม้ระบบสารสนเทศอาจจะช่วยให้ได้ข้อมูลที่ต้องการ แต่ไม่ได้ให้หลักประกันข้อมูล และคำสั่งของผู้ส่งข้อมูลจะมีการนำไปปฏิบัติตามที่กำหนดหรืออย่างที่เข้าใจกัน ทั้งนี้เนื่องจากการประสานงานสัมพันธ์กับการให้อำนาจส่วนตัวของผู้ที่เกี่ยวข้องซึ่งส่งผลต่อผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ การประสานงานจึงไม่ใช่เพียงการติดต่อสื่อสารกันด้วยข้อมูลหรือการจัด โครงสร้างการบริหารที่เหมาะสมเท่านั้น

ณัฐฐา วินิจนัยภาค (2554, น.278-281) ได้ทำการศึกษากระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยได้ทบทวนงานของนักวิชาการต่างประเทศ และพบปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ดังนี้

1) ลักษณะของนโยบาย อันประกอบด้วย (1) ประเภทของนโยบาย นโยบายที่มุ่งเปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อย มีโอกาสสำเร็จมากกว่า นโยบายที่มุ่งการเปลี่ยนแปลงใหญ่หลวง (2) ผลประโยชน์สัมพัทธ์ของนโยบายนั้น ๆ นโยบายที่เป็นที่รับรู้ทำให้ประโยชน์มากกว่านโยบายอื่น ๆ ที่มีอยู่ จะมีโอกาสสำเร็จมากกว่า (3) ความสอดคล้องกับค่านิยมที่มีอยู่ ประสบการณ์ที่ผ่านมาและความต้องการของผู้ที่จะได้รับผลกระทบจากนโยบายนั้น ยิ่งสอดคล้องมากยิ่งมีโอกาสสำเร็จ (4) ความเป็นไปได้ในการทดลองปฏิบัติ นโยบายที่สามารถทดลองได้ก่อนในลักษณะโครงการทดลอง มีโอกาสสำเร็จมากกว่า (5) ความเห็นผลได้ของนโยบายนั้น นโยบายที่ชี้ให้เห็นผลได้ชัดเจนมีโอกาสสำเร็จมากกว่า และ (6) คุณภาพของการส่งข้อมูลย้อนกลับ การวิจัยและประเมินผลมีความสำคัญมากต่อความสำเร็จของนโยบาย

2) วัตถุประสงค์ของนโยบาย อันประกอบด้วย (1) ความชัดเจนของวัตถุประสงค์ (2) ความสอดคล้องต้องกันของวัตถุประสงค์ (3) ความยากง่ายในการรับรู้วัตถุประสงค์ สำหรับผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ (4) ดัชนีชี้วัดความสำเร็จของนโยบาย เราไม่มีทางทราบว่าสำเร็จหรือไม่ถ้าไม่มีดัชนีที่จะใช้วัด และ (5) ความเที่ยงตรงของข่าวสารที่ส่งไปยังผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ

3) ความเป็นไปได้ทางการเมือง อันประกอบด้วย (1) การเจรจาระหว่างรัฐบาลกับเอกชน นโยบายต้องมีการเจรจาระหว่างรัฐบาลกับเอกชนอยู่เสมอเมื่อมีโอกาสประสบปัญหาได้มาก (2) ความสนับสนุนจากทุก ๆ ฝ่ายที่เกี่ยวข้อง (3) ผลกระทบของนโยบายที่มีต่อกลุ่มอาชีพที่มีอิทธิพล (4) ความสนับสนุนจากชนชั้นนำ (5) การสนับสนุนจากสื่อมวลชน และ (6) การสนับสนุนจากผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง

4) ความเป็นไปได้ทางเทคนิคหรือทฤษฎี อันประกอบด้วย (1) การร่างนโยบาย นโยบายที่ไม่ยุ่งยาก ซับซ้อน มีผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินการไม่มาก มีโอกาสสำเร็จมากกว่า (2) ข้อเรียกร้องให้มีการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ นโยบายที่ผู้ปฏิบัติต้องเปลี่ยนพฤติกรรมมาก มีโอกาสประสบปัญหา แต่ปัญหาจะน้อยลงถ้ามีการกำหนดกรรมวิธีปฏิบัติงานที่เป็น

มาตรฐาน (3) ทฤษฎีที่เชื่อถือได้ และ (4) ลักษณะของเทคโนโลยี ซึ่งควรสอดคล้องกับสถานการณ์หรือภาวะแวดล้อมที่จะนำไปปฏิบัติ

5) ความพอเพียงของทรัพยากร อันประกอบด้วย (1) ความสนับสนุนทางการเงิน (2) กำลังและคุณภาพของบุคลากร และ (3) ปัจจัยทางด้านบริการ เช่น วัสดุอุปกรณ์ สถานที่ทำงาน เครื่องมือเครื่องใช้ ที่ดินและอุปกรณ์อำนวยความสะดวกอื่น ๆ

6) ลักษณะของหน่วยงานที่นำไปปฏิบัติ อันประกอบด้วย (1) ประเภทของหน่วยงาน (2) โครงสร้างและลำดับชั้นการบังคับบัญชา (3) ความสามารถของผู้นำ (4) ความสัมพันธ์กับหน่วยงานที่กำหนดนโยบาย ยิ่งความสัมพันธ์แบบไม่เป็นทางการมีมาก โอกาสสำเร็จก็จะมาก และ (5) ลำดับขั้นของการสื่อสารแบบเปิด

7) ทักษะของผู้ที่นำไปปฏิบัติ อันประกอบด้วย (1) ทักษะที่มีต่อวัตถุประสงค์ของนโยบาย (2) ผลกระทบที่จะมีต่อพฤติกรรมของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ (3) ความขัดแย้งที่มีต่อค่านิยมของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ และ (4) ผลกระทบที่มีต่องาน อำนาจ ศักดิ์ศรี ผลประโยชน์ของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ

8) กลไกภายในหน่วยงานหรือระหว่างหน่วยงานที่นำไปปฏิบัติ อันประกอบด้วย (1) จำนวนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ยิ่งมากยิ่งมีโอกาสประสบปัญหา (2) จำนวนจุดตัดสินใจ ยิ่งมากยิ่งมีโอกาสล่าช้าและประสบปัญหา (3) ความสัมพันธ์ดั้งเดิม ระหว่างหน่วยงานที่ร่วมปฏิบัติ และ (4) การแทรกแซงของหน่วยงานระดับบนถ้ามากเกินไป จะทำให้โยบายนั้น ๆ จะประสบปัญหาได้

ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติที่ได้นำเสนอข้างต้น ในการวิเคราะห์นโยบายถ้าพิจารณาจากความซับซ้อนของนโยบายและความหลากหลายของปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ จะทำให้เกิดความมั่นใจได้ว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติจะประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวเพราะหน้าที่สำคัญของการวิเคราะห์การนำนโยบายไปปฏิบัติ คือ ระบุปัจจัยที่มีผลต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของนโยบายนั้นตลอดทั้งกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดปัจจัยที่

มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ ประกอบด้วย โครงสร้างองค์กร บุคลากร งบประมาณ สถานที่ และวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้

2.2.5 ตัวแบบการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ

การศึกษาเกี่ยวกับการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ เป็นความพยายามที่จะอธิบายว่ากลไกที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตามนโยบาย แผนงาน โครงการ สามารถผลักดันให้เห็นนโยบายบรรลุผลสัมฤทธิ์/ความมุ่งหมายที่ได้กำหนดไว้หรือไม่ ผลที่ได้จากการศึกษาก็คือ สามารถนำความรู้เกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติมาปรับปรุงและแก้ไขปัญหาการดำเนินงานตามนโยบาย แผนงาน โครงการ และพัฒนาการกำหนดนโยบายในอนาคต ซึ่งตัวแบบเกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ มีรายละเอียดดังนี้

Van Meter and Van Horn (1975) ได้อธิบายไว้ในตัวแบบกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ว่าการจะนำนโยบายไปปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จได้นั้นอาจจะต้องศึกษาปัจจัยดังต่อไปนี้

1) วัตถุประสงค์และมาตรฐานของนโยบาย (Policy Standards and Objectives) นั่นก็คือ นโยบายนั้น ๆ มีวัตถุประสงค์ชัดเจนมากน้อยเพียงใด นอกจากนี้ยังมีมาตรฐานนโยบายเหมาะสมมากน้อยเพียงใด และเป็นที่เข้าใจร่วมกันของผู้เกี่ยวข้องมากน้อยเพียงใดอีกด้วย

2) ทรัพยากรสำหรับนโยบายนั้น ๆ (Policy Resources) หมายความว่า การนำนโยบายนั้น ๆ ไปปฏิบัติ มีทรัพยากรการบริหารที่มีทั้งปริมาณและคุณภาพเพียงพอมากน้อยเพียงใด ซึ่งได้แก่ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ เครื่องจักรกลและอื่น ๆ ที่จำเป็น

3) การติดต่อสื่อสารระหว่างองค์กรและกิจกรรมในการบังคับใช้บทกฎหมายที่เกี่ยวข้อง (Interorganizational Communication and Enforcement Activities) ในเรื่องนี้ผู้เขียน ได้ชี้ให้เห็นความสำคัญของการติดต่อสื่อสารทั้งภายในองค์กรและระหว่างองค์กรกับองค์กรอื่น ๆ เช่น ระหว่างหน่วยงานภายในองค์กรเดียวกัน และระหว่างรัฐบาลกลางกับรัฐและรัฐบาลท้องถิ่น โดยชี้ให้เห็นความสำคัญของความชัดเจนในการสื่อสาร วัตถุประสงค์ และมาตรฐานของนโยบายไปยังหน่วยงานปฏิบัติต่าง ๆ รวมทั้งการบังคับใช้โดยตรงไปตรงมาและยุติธรรมกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

4) ลักษณะของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ (Characteristics of Implementing Agencies) ได้แก่ ความสามารถและจำนวนของเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานนั้น ๆ ระดับของการควบคุมสายการบังคับบัญชาในการตัดสินใจและกระบวนการทำงานของหน่วยงานย่อยภายในหน่วยงานที่มีหน้าที่นำนโยบายไปปฏิบัติ หน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติได้รับการสนับสนุนจากฝ่ายการเมืองมากน้อยเพียงใด เช่น จากรัฐบาล หรือรัฐสภา เป็นต้น

5) สภาพแวดล้อมทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม (Economic Social Political Conditions) ในเรื่องนี้อาจสรุปได้ว่า เป็นเรื่องให้ความร่วมมือจากฝ่ายการเมืองมากน้อยเพียงใด มติมหาชนเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ เป็นอย่างไร ให้การสนับสนุนมากน้อยเพียงใด และสถานะทางเศรษฐกิจเฟื่องฟูหรือตกต่ำสามารถช่วยสนับสนุนหรือเป็นอุปสรรคมากน้อยเพียงใด

6) ท่าทีของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ (Disposition of Implementer) ซึ่งจะประกอบไปด้วย ความรู้ความเข้าใจในนโยบายนั้น ๆ คีมากน้อยเพียงใด ผู้นำนโยบายไปปฏิบัตินั้นยอมรับหรือเฉยเมยหรือปฏิเสธนโยบายนั้น ๆ หรือไม่ และมีความเข้มข้นมากน้อยเพียงใด

วเรช จันทรศร (2551, น.76-79) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาหรือสิ่งเชื่อมโยงระหว่างความสำเร็จและความล้มเหลวในการนำนโยบาย แผนงาน และโครงการไปปฏิบัติ นำเสนอตัวแบบ (Model) 6 ตัวแบบ

1) ตัวแบบที่ยึดหลักเหตุผล (Rational Model) เป็นตัวแบบที่เชื่อว่าองค์การที่ประสบความสำเร็จต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์และภารกิจที่ชัดเจน มีการมอบหมายงานและกำหนดมาตรฐานการทำงานให้แก่หน่วยงานต่าง ๆ ขององค์การมีระบบวัดผลการปฏิบัติงานตลอดจนระบบการให้โทษ ให้โทษ เงื่อนไขเหล่านี้ถือว่าขาดไม่ได้ เพราะการมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนย่อมทำให้ผู้ปฏิบัติเข้าใจว่าอะไรเป็นเป้าหมายหรือผลลัพธ์ที่ผู้กำหนดคนนโยบายต้องการเมื่อมีความชัดเจนแล้วก็ย่อมเป็นการง่ายที่จะกำหนดภารกิจที่ชัดเจน มีการมอบหมายงานหรือการกำหนดความรับผิดชอบเฉพาะของแต่ละฝ่ายให้สัมพันธ์กัน อันจะเป็นแนวทางทำให้การประสานการปฏิบัติเป็นไปโดยราบรื่นอีกทางหนึ่ง และทำให้การกำหนดมาตรฐานในการทำงานของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเป็นไปโดยง่าย ช่วยให้เกิดระบบการประเมินผลที่สมบูรณ์และมีประสิทธิภาพอันจะส่งผลให้การไ้ระบบการให้โทษให้โทษเป็นไปอย่างเป็นธรรมชาติ ซึ่งจะส่งผลสะท้อนกลับช่วยเสริมสร้างให้มาตรฐานการปฏิบัติงานสูงขึ้นอีกด้วย จะต้องมียอดค์ประกอบดังนี้

1.1) วัตถุประสงค์ของนโยบายเพราะจะทำให้ผู้ปฏิบัติเข้าใจว่าอะไรเป็นเป้าหมายหรือผลลัพธ์ที่ผู้กำหนดคนนโยบายต้องการ

1.2) การกำหนดภารกิจและการมอบหมายงานของแต่ละฝ่ายให้สัมพันธ์ อันจะเป็นแนวทางทำให้การประสานงานการปฏิบัติเป็นไปโดยราบรื่น

1.3) การกำหนดมาตรฐานในการปฏิบัติงานที่ทำให้การทำงานของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเป็นไปโดยง่าย

1.4) ระบบการวัดผลที่มีประสิทธิภาพสามารถควบคุมตรวจสอบการปฏิบัติงานของแต่ละฝ่ายได้อย่างตลอดเวลาและต่อเนื่อง

1.5) มาตรการในการให้ทุนให้โทษ ซึ่งช่วยเสริมสร้างให้มาตรฐานในการปฏิบัติงานสูงขึ้น

2) ตัวแบบทางการจัดการ (Management Model) ตัวแบบนี้ตั้งอยู่บนพื้นฐานแนวคิดที่เน้นให้ความสำคัญไปที่สมรรถนะภายในองค์กร (Internal Capacity) ที่รับผิดชอบในการนำนโยบายไปปฏิบัติว่ามีขีดความสามารถที่จะปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับความคาดหวังเพียงใด หรือมีจุดแข็งและจุดอ่อนในด้านต่าง ๆ หรือไม่ อย่างไร ในลักษณะนั้นนโยบายจะประสบความสำเร็จต้องอาศัยโครงสร้างองค์กร บุคลากร งบประมาณ สถานที่วัสดุอุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก ตลอดจนเทคโนโลยีสมัยใหม่ ประกอบด้วย

2.1) ด้านโครงสร้างองค์กร เป็นการจัดแบ่งงานออกเป็นหมวดหมู่โดยกำหนดให้มีสายการบังคับบัญชา เพื่อควบคุมการทำงานและใช้ในการติดต่อประสานงานเพื่อให้องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์

2.2) ด้านบุคลากรหรือบุคคลที่ปฏิบัติงานในองค์กร ทำหน้าที่ในตำแหน่งต่าง ๆ ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในด้านต่าง ๆ

2.3) ด้านงบประมาณ การจัดทำงบประมาณมีความสำคัญและเป็นประโยชน์ในทางการบริหาร โดยนำแผนการดำเนินงานในการจัดหาเงินมาใช้ในองค์กร ซึ่งจะแสดงเป็นตัวเลขในรูปของจำนวนหน่วยและจำนวนเงินที่จะใช้ดำเนินงานสำหรับระยะเวลาในภายหน้า การจัดทำงบประมาณจะจัดทำล่วงหน้า

2.4) ด้านสถานที่ คือสถานที่ทำงานหรือปฏิบัติการกิจกรรม โดยมีการจัดสิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อการทำงานหรือกิจกรรมนั้น ๆ

2.5) ด้านวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ เป็นเครื่องมือเครื่องใช้ที่ช่วยในการปฏิบัติงานต่างสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

3) ตัวแบบทางการพัฒนาองค์กร (Organization Development Model) เป็นตัวแบบที่เชื่อว่าการมีส่วนร่วมขององค์กรเป็นสิ่งสำคัญภายใต้ฐานคติที่ว่าความร่วมมือจะทำให้เกิดการทำงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพ การนำนโยบายไปปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จ น่าจะเป็นเรื่องของการจูงใจ การใช้ภาวะผู้นำที่เหมาะสม การสร้างความผูกพันโดยให้สมาชิกในองค์กรมีส่วนร่วมเพื่อให้เกิดการยอมรับ ตลอดจนการสร้างทีมงานมากกว่าการมุ่งการควบคุมหรือใช้อำนาจแบบ

ทางการของผู้บังคับบัญชา การที่จะแยกว่าการกำหนดนโยบายเป็นเรื่องที่ควรมาจากระดับสูง และการปฏิบัติตามนโยบายเป็นเรื่องของผู้ที่อยู่ในระดับล่างเป็นเรื่องที่ขัดกับสภาพความเป็นจริง น่าจะเป็นเรื่องของกระบวนการที่จะทำให้ผู้ปฏิบัติสามารถเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องในการกำหนดหรือวางกรอบนโยบาย โดยถือว่านโยบายเหล่านั้นมาจากตัวผู้ปฏิบัติเอง

4) ตัวแบบกระบวนการของระบบราชการ (Bureaucratic Process Model) เป็นตัวแบบที่เชื่อว่า อำนาจขององค์กรไม่ได้อยู่ที่ตำแหน่งแบบทางราชการ ซึ่งได้แก่หัวหน้าองค์กรหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งโดยเฉพาะ แต่อำนาจที่แท้จริงอยู่กระจัดกระจายทั่วไปในองค์กร สมาชิกขององค์กรทุกคนมีอำนาจในแง่ของการใช้วิจารณญาณ โดยเฉพาะข้าราชการที่มีหน้าที่ต้องติดต่อกับประชาชนอย่างใกล้ชิด สามารถใช้วิจารณญาณในการปฏิบัติหน้าที่ของตน โดยที่ผู้บังคับบัญชาไม่อาจจะควบคุมได้ การยึดยึดโครงการใหม่ ๆ ที่จะมีผลกระทบหรือเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติในวิถีชีวิตประจำวันของข้าราชการเหล่านี้มักจะไร้ผล นอกเสียจากพวกเขาจะยอมรับหรือปรับนโยบายหรือแนวทางปฏิบัติเหล่านั้น ไปเป็นส่วนหนึ่งของหน้าที่ประจำวันของเขาเอง ดังนั้นการหวังที่จะนำเอาเทคนิคทางการบริหารหรือการพัฒนาใหม่ ๆ มาใช้ก็ดี การออกกฎระเบียบแบบแผนเพื่อหวังจะให้ข้าราชการที่รับผิดชอบในงานด้านบริการประชาชน ทำงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นก็ดี มักจะไร้ผลโดยนัยนี้ ความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ จึงไม่ใช่เป็นเรื่องของการบริหารที่ขาดประสิทธิภาพแต่ความล้มเหลวมักเกิดจากผู้กำหนดนโยบายหรือผู้บริหาร ที่ไม่เข้าใจว่าสภาพความเป็นจริงของการให้บริการเกิดขึ้นในลักษณะใดมากกว่า

5) ตัวแบบทางการเมือง (Political Model) เป็นตัวแบบที่เชื่อว่า ความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติเกิดจากความสามารถของผู้เล่น หรือบุคคลที่เป็นตัวแทนขององค์กร กลุ่ม หรือสถาบัน และความสัมพันธ์กับปัจจัยภายนอกองค์กร ตัวแบบนี้เห็นว่าการสร้างสมานฉันท์ วิธีการของการมีส่วนร่วม เป็นสิ่งที่ยากจะเกิดขึ้นได้ ความขัดแย้ง เป็นปรากฏการณ์ธรรมดาที่เกิดขึ้นในองค์กรและในระบบสังคมทั่วไป การหวังจะให้ทุกฝ่ายเห็นชอบและปฏิบัติตามนโยบายเป็นเรื่องที่เป็นไปไม่ได้ เพราะนโยบายก็คือ การเมือง เป็นเรื่องของการจัดสรรสิ่งที่มีคุณภาพให้แก่สังคม ซึ่งย่อมมีทั้งผู้ได้ประโยชน์และเสียประโยชน์ จึงเป็นธรรมดาที่ทุกฝ่ายจะต้องพิทักษ์ผลประโยชน์ของตนเองเป็นเบื้องต้น ดังนั้น ตามตัวแบบนี้ การนำนโยบายไปปฏิบัติจึงเป็นเรื่องของการเผชิญหน้า การบริหารความขัดแย้งการแสวงหาการสนับสนุน การโฆษณาชวนเชื่อ การรู้จักสร้างเงื่อนไขและการหาข้อต่อรองในการจัดสรรทรัพยากร ทั้งระหว่างบุคคล กลุ่มบุคคล หน่วยงาน ตลอดจนองค์กรต่าง ๆ ความสามารถในการต่อรอง จำนวนหน่วยงานที่จะต้องเข้าไปเกี่ยวข้อง การสนับสนุนจาก

นักการเมือง สื่อมวลชน หัวหน้าหน่วยงานอื่น ๆ กลุ่มอิทธิพลและผลประโยชน์ บุคคลสำคัญต่าง ๆ ตลอดจนความแตกต่างทางด้านบุคลิกภาพ ความรู้ ความสามารถ ความชำนาญในการต่อรองของแต่ละคนเป็นสำคัญ

6) ตัวแบบทั่วไป (General Model) ตัวแบบนี้แม้จะไม่ใช้ความพยายามโดยตรงที่จะประสานตัวแบบต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้นเข้าด้วยกัน แต่กรอบของตัวแปรก็ได้รวมตัวแปรบางส่วนของตัวแบบอื่น ๆ เข้าไว้ด้วยกัน มากพอที่จะช่วยให้การศึกษาสภาพทั่วไปของปัญหา การนำนโยบายไปปฏิบัติได้ในลักษณะที่กว้างกว่าตัวแบบอื่นแต่ก็มีได้หมายความว่าดีกว่ารูปแบบอื่น ตัวแบบนี้ให้ความสำคัญกับปัจจัยหลัก 3 ปัจจัย คือ กระบวนการในการสื่อสาร สมรรถนะขององค์กร และความร่วมมือสนับสนุนของผู้ปฏิบัติในด้านการสื่อสารนี้ ขึ้นอยู่กับความเข้าใจของผู้ปฏิบัติว่าตนเองควรทำอะไรบ้าง ซึ่งขึ้นอยู่กับความชัดเจนของนโยบายกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะมีส่วนช่วยให้เกิดความรู้ความเข้าใจดีขึ้น ลักษณะของหน่วยงานในแง่ความรู้ ความสามารถของตัวบุคคลที่อยู่ในหน่วยงานนั้น ตลอดจนความพร้อมที่จะให้ความร่วมมือของผู้ปฏิบัติ ในด้านสมรรถนะขององค์กรขึ้นอยู่กับความเพียงพอของทรัพยากรที่สนับสนุนกิจกรรมมุ่งใจที่จะทำให้การปฏิบัติงานดีขึ้น คุณภาพของบุคลากรภาวะผู้นำ ความสำคัญของหน่วยงานนั้น ๆ ตลอดจนภาวะทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ในด้านตัวผู้ปฏิบัติ ความร่วมมือจะมากเพียงใดขึ้นอยู่กับความภักดีของบุคคลที่มีต่อองค์กร ผลประโยชน์ส่วนตัว ตลอดจนความพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงจากวิธีการปฏิบัติงานที่ทำอยู่เดิมด้วย

จากตัวแบบการนำนโยบายไปปฏิบัติทั้ง 6 รูปแบบ จะพบว่า บางตัวแบบจะใช้การวิเคราะห์การนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยพิจารณาเพียงปัจจัยภายในองค์กร ได้แก่ตัวแบบที่ยึดหลักเหตุผล ตัวแบบที่เน้นการจัดการ ตัวแบบการพัฒนาองค์กร ตัวแบบกระบวนการของราชการ ขณะที่บางตัวแบบสามารถนำมาใช้ในการวิเคราะห์หรืออธิบายการนำนโยบายไปปฏิบัติได้อย่างครอบคลุม เพราะมีการพิจารณาทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกองค์กร คือ ตัวแบบทางการเมือง และตัวแบบทั่วไป เป็นต้น ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ได้เลือกตัวแบบทางการจัดการใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย โครงสร้างองค์กร บุคลากร งบประมาณ สถานที่ วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผล

ประสิทธิผลเป็นที่ยอมรับกัน โดยทั่วไปว่า เป็นส่วนสำคัญที่จะเป็นเครื่องตัดสินใจขั้นสุดท้ายว่าการบริหารและองค์กรประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด ซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวมสาระ

เกี่ยวกับประสิทธิผล ประกอบด้วย ความหมายของประสิทธิผล และการวัดประสิทธิผล โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.3.1 ความหมายของประสิทธิผล

ประสิทธิผลนับว่าเป็นหัวข้อหรือประเด็นหนึ่งในการศึกษาทฤษฎีองค์การที่ได้รับความนิยมอย่างกว้างขวาง อย่างไรก็ดี การศึกษาเรื่องประสิทธิผลที่ผ่านมาพบว่า มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของประสิทธิผลไว้อย่างหลากหลาย ดังนี้

Yuchman and Seashor (1967 อ้างถึงใน ทิรส์มชญา พิพัฒน์เพ็ญ, 2557, น.17-18) ให้ความหมายของประสิทธิผลขององค์การในแง่ของตำแหน่งการต่อรอง ขององค์การหมายถึงความสามารถขององค์การในการได้มาซึ่งทรัพยากรที่หายากและมีค่าจากสภาพแวดล้อมหรือความสามารถในการได้มาซึ่งทรัพยากรที่หายากและมีค่าจาก สภาพแวดล้อม หรือการประเมินความสามารถขององค์การในฐานะที่เป็นระบบการได้มาซึ่งทรัพยากร

Gross (1975, p.302) ให้ความหมายของประสิทธิผลว่าเป็นการสมดุลอย่างดีที่สุดระหว่างกิจกรรมด้านการปรับตัว และการรักษาสภาพ ดังนั้นกิจกรรมขององค์การซึ่งเป็นเครื่องตัดสินการปฏิบัติขององค์การว่ามีประสิทธิผลหรือไม่จึงประกอบไปด้วยกิจกรรมดังต่อไปนี้คือ

- 1) การได้มาซึ่งทรัพยากร
- 2) การใช้ปัจจัยนำเข้า (Input) อย่างมีประสิทธิภาพเมื่อเทียบกับผลผลิต (Output)
- 3) การผลิตผลผลิตในรูปบริการหรือสินค้า
- 4) การปฏิบัติงานด้านเทคนิคและด้านการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ
- 5) การลงทุนในองค์การ
- 6) การปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของพฤติกรรม
- 7) การสนองตอบความสนใจที่แตกต่างกันของบุคคลและกลุ่ม

ไชยวัฒน์ รัตนดาตยา (2548, น.24-27) กล่าวว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง ความสามารถขององค์การในฐานะเป็นระบบหนึ่งของสังคม ในการใช้ทรัพยากร บริหารอย่างคุ้มค่าและได้ประโยชน์สูงสุด เพื่อให้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของ องค์การ ทำให้ผู้รับบริการจากองค์การพึงพอใจในงานและองค์การสามารถปรับตัวและ พัฒนาให้ดำรงอยู่ต่อไปได้

อนันท์ งามสะอาด (2551, น.1) กล่าวว่า ประสิทธิภาพ (Effectiveness) หมายถึง ผลสำเร็จของงานที่เป็นไปตามความมุ่งหวัง (Purpose) ที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ (Objective) หรือเป้าหมาย (Goal) และเป้าหมายเฉพาะ (Target) ได้แก่ 1) เป้าหมายเชิงปริมาณ จะกำหนดชนิดประเภทและจำนวนของผลผลิตสุดท้ายต้องการที่ได้รับเมื่อการดำเนินงานเสร็จสิ้นลง 2) เป้าหมายเชิงคุณภาพ จะแสดงถึงคุณค่าของผลผลิตที่ได้รับจากการดำเนินงานนั้น ๆ 3) มุ่งเน้นที่จุดสิ้นสุดของกิจกรรมหรือการดำเนินงานว่าได้ผลตามที่ตั้งไว้หรือไม่และที่สำคัญต้องมีตัวชี้วัด (Indicator) ที่ชัดเจน

พิทยา บวรวัฒนา (2552, น.167-177) มีความเห็นว่าประสิทธิผลขององค์การเป็นเรื่องของการพิจารณาว่า องค์การประสบความสำเร็จเพียงใดในการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้สำหรับคำว่าเป้าหมายขององค์การนั้น หมายถึง สภาพการณ์ที่องค์การปรารถนาให้บังเกิดขึ้น และได้อธิบายเพิ่มเติมว่าองค์การที่มีประสิทธิผล หมายถึง องค์การที่ดำเนินการบรรลุเป้าหมาย (Goals) ที่ตั้งไว้ ประสิทธิภาพจึงเป็นเรื่องของความสำเร็จขององค์การในการประทำสิ่งต่าง ๆ ตามที่ได้ตั้งเป้าหมายเอาไว้ องค์การที่มีประสิทธิผลสูงจึงเป็นองค์การที่ประสบความสำเร็จอย่างสูงในการทำงานตามเป้าหมาย

ธนภูมิ ชาติดี (2554) ได้กล่าวถึงความหมายของคำว่า ประสิทธิภาพ (Effectiveness) ซึ่งในปัจจุบันมีการศึกษาเรื่องประสิทธิผลกันอย่างแพร่หลายและมีการนิยามความหมายแตกต่างกัน โดยมีการใช้หลักเกณฑ์มาประกอบกัน มีผู้ให้ความหมายหรือคำนิยามต่าง ๆ กัน และยังได้กล่าวอีกว่าประสิทธิผล หมายถึง ความสามารถขององค์การที่จะดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย 4 ประการ คือ 1) ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในองค์การ (Integration) 2) การปรับตัวขององค์การให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม (Adaptability) 3) การปรับตัวขององค์การให้สอดคล้องกับสังคม (Social Relevance) และ 4) ผลผลิตขององค์การ (Productivity)

ดังนั้นสรุปได้ว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง ความสำเร็จของผลการปฏิบัติงานที่เป็นไปหรือบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ขององค์การ ส่วนประสิทธิผลขององค์การ หมายถึง ความสามารถขององค์การในฐานะเป็นระบบหนึ่งของสังคมในการใช้ทรัพยากร บริหารอย่างคุ้มค่าและได้ประโยชน์สูงสุด เพื่อบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ขององค์การ ทำให้ผู้รับบริการจากองค์การพึงพอใจในงานและองค์การ สามารถปรับตัวและพัฒนาให้ดำรงอยู่ต่อไปได้

2.3.2 การวัดประสิทธิผล

การศึกษาเพื่อวัดประสิทธิผลในเรื่องใดเรื่องหนึ่งไม่มีเกณฑ์การวัดที่แน่นอนตายตัว ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของแต่ละองค์การที่ต้องการจะวัด การวัดประสิทธิผลได้มีผู้เสนอเกณฑ์การวัดที่หลากหลาย โดยมีรายละเอียดดังนี้

Gross & Etzioni (1985) เสนอวิธีการวัดประสิทธิผลขององค์การ 2 วิธี คือ 1) วัดจากความสามารถขององค์การในการบรรลุเป้าหมาย และ 2) วัดโดยอาศัยความคิดระบบ ดังมีสาระสำคัญ ดังนี้

1) วิธีวัดประสิทธิผลขององค์การโดยใช้ความคิดระบบ (The System Approach)

การนำความคิดระบบมาใช้ในการวัดประสิทธิผลขององค์การ ทำให้เราสามารถนำเอาปัจจัยอื่นที่มีความสำคัญต่อองค์การมาเป็นตัวชี้วัดความมีประสิทธิภาพขององค์การ ซึ่งการวัดวิธีดังกล่าวต้องคำนึงถึง (1) ความสามารถขององค์การในการหาปัจจัยนำเข้า เช่น ทรัพยากร เงินทุนและคนที่จำเป็นต่อการผลิตปัจจัยนำเข้า โดยเฉพาะความสามารถขององค์การในการปัจจัยนำเข้าใหม่เพื่อทดแทนปัจจัยนำเข้าอื่นที่หมดไป เช่น หางบประมาณใหม่ หาสมาชิกใหม่ (2) ความสามารถขององค์การในการแปรสภาพปัจจัยนำเข้าให้กลายเป็นปัจจัยนำออก และ (3) ความสามารถขององค์การในการอยู่รอดท่ามกลางสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง องค์การที่มีประสิทธิผล คือ องค์การที่สามารถสร้างและรักษาความเข้าใจอันดีกับบุคคล และหน่วยงานต่าง ๆ ท่ามกลางสภาพแวดล้อมที่เป็นอยู่ (4) ความสัมพันธ์แบบพึ่งพาระหว่างส่วนต่าง ๆ ขององค์การ ถ้าส่วนใดส่วนหนึ่งทำงานได้ไม่ดีจะส่งผลกระทบต่อการทำงานในส่วนอื่นด้วย ประโยชน์ของการวัดโดยความคิดระบบนี้ ช่วยให้นักวิชาการมององค์การในระยะยาว และให้ความสำคัญต่อเป้าหมายระยะยาวขององค์การ อันได้แก่ ความอยู่รอดขององค์การ ทำให้นักวิชาการนึกถึงความเกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิด ระหว่างกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์การทำให้สามารถหาตัวชี้วัดอื่น ๆ เพื่อวัดประสิทธิผลขององค์การที่เป็นเป้าหมายอย่างแท้จริง

2) วิธีวัดประสิทธิผลขององค์การจากความสามารถในการบรรลุเป้าหมายขององค์การ (The Goal – Attainment Approach)

การศึกษาประสิทธิผลแนวทางนี้ ยึดหลักว่า ประสิทธิภาพขององค์การวัดได้จากความสามารถขององค์การในการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย คำว่าเป้าหมายในที่นี้ หมายถึงเป้าหมายที่แท้จริงขององค์การ ซึ่งแตกต่างจากวิธีดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย เราสามารถใช้วิธีวัดประสิทธิผลขององค์การจากความสามารถในการบรรลุเป้าหมายได้ต่อเมื่อ ลักษณะขององค์การและเป้าหมายนั้นมีเงื่อนไข 5 ประการ คือ (1) องค์การที่ศึกษานั้น มีเป้าหมายที่แท้จริง (2) เป้าหมาย

เป็นรูปธรรม สามารถมองเห็นได้และเข้าใจเป้าหมายเหล่านั้น (3) จำนวนเป้าหมายที่แท้จริงขององค์กรควรมีปริมาณไม่มากจนเกินไป เกินความสามารถจะวัดได้ (4) ต้องมีความเห็นพ้องกันในเป้าหมายที่แท้จริงเหล่านั้น และ (5) ต้องสามารถวัดได้ว่า องค์กรกำลังบรรลุเป้าหมายมากขึ้นเพียงใด อย่างไรก็ตามการวัดประสิทธิผลยังมีข้อจำกัด กล่าวคือ เป้าหมายทางการขององค์กร มีความแตกต่างไปจากเป้าหมายในทางปฏิบัติ โดยทั่วไปเป้าหมายทางการมักเขียนไว้เป็นประโยคที่สวยงาม มีเนื้อหากว้างแต่ไม่สามารถบอกเป้าหมายได้อย่างชัดเจน ดังนั้น การวัดวิธีนี้ จึงต้องสังเกตว่าสมาชิกในองค์กรปฏิบัติงานอะไรบ้าง เพื่อสรุปหาเป้าหมายที่แท้จริงขององค์กร สำหรับเป้าหมายขององค์กรทั่วไปมักมีหลายเป้าหมาย บางครั้งเป้าหมายอาจขัดแย้งกัน จึงไม่อาจวัดวิธีนี้ได้ และการที่องค์กรมีหลายเป้าหมายควรมีการกำหนดให้ลำดับความสำคัญในแต่ละเป้าหมายให้ชัดเจน

Robbins (1987, p.22) ได้กล่าวถึงการวัดประสิทธิผล ขององค์กรว่ามีแนวความคิดและเกณฑ์การวัดที่แตกต่างกัน และได้แนวทางในการศึกษา เพื่อวัดประสิทธิผลขององค์กรไว้เป็น 4 แนวทาง คือ

1) แนวทางที่มุ่งเน้นการบรรลุเป้าหมาย (The Goal-Attainment Approach) โดยวัดประสิทธิผลขององค์กรจากความสามารถในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของ องค์กร แนวทางนี้ยึดหลักว่า องค์กรมีความตั้งใจที่จะบรรลุเป้าหมายที่เฉพาะเจาะจง โดยอาจมีเป้าหมายเดียวหรือหลายเป้าหมายก็ได้ แนวทางที่มุ่งการบรรลุเป้าหมาย คือ องค์กรจะต้องมีความมั่นคง มีเหตุผลแลแสวงหาเป้าหมายที่แท้จริง

2) แนวทางเชิงระบบ (The Systems Approach) วัดประสิทธิผลขององค์กรตาม แนวคิดเชิงระบบที่มีทรัพยากรนำเข้า กระบวนการแปรรูปทำให้เกิดผลผลิต การศึกษา ในแนวนี้นอกจากจะมุ่งเน้นเป้าหมายแล้ว ยังมุ่งเน้นวิธีการที่ทำให้บรรลุเป้าหมายด้วย

3) แนวทางเชิงกลยุทธ์-เฉพาะส่วน (The Strategic-Constituencies Approach) กล่าวถึงการที่องค์กรต้องมีปฏิสัมพันธ์ต่อสิ่งแวดล้อมตลอดเวลา ได้แก่ ความกดดันและ ข้อเรียกร้องจากกลุ่มผลประโยชน์ แต่จะมีเฉพาะบางส่วนเท่านั้นที่มีความสำคัญต่อความ อยู่รอดขององค์กร คือ กลุ่มผลประโยชน์นั้น ๆ มีอำนาจควบคุมทรัพยากรที่จำเป็นต่อองค์กร ดังนั้น ความอยู่รอดขององค์กร ขึ้นอยู่กับความสามารถในการจัดหาและรักษา ทรัพยากรจะแสดงถึงระดับความมีประสิทธิผลของ องค์กร

4) แนวทางการแข่งขัน-คุณค่า (The Competing-Values Approach) กล่าวถึงเป้าหมาย ที่แตกต่างกันไปในแต่ละองค์กร มาจากบุคคลที่กำหนดเป้าหมายที่มีค่านิยมต่างกัน ดังนั้น การวัด

ประสิทธิผลขององค์การจึงขึ้นกับค่านิยม (Values) ความพึงพอใจ (Preferences) และความสนใจ (Interests) ของผู้ประเมินหรือวัตถุประสงค์ประสิทธิผลขององค์การ

Robbins (1987) ยังกล่าวถึงปัจจัยที่กำหนดประสิทธิผลขององค์การ ประกอบด้วย ปัจจัยที่กำหนดโครงสร้างองค์การ (Determinants of Organization Structure) โครงสร้างองค์การ (Organization Structure) การจัดรูปแบบองค์การ (Organization Design) และการบริหารจัดการ (Applications) เป็นต้น

Millet (1954) กล่าวถึงการวัดประสิทธิผล โดยให้ความสำคัญกับการสร้างความพึงพอใจในการบริการแก่ประชาชน โดยมีหลักหรือแนวทาง ดังนี้

1) การให้บริการเสมอภาค (Equitable Service) หมายถึง ความยุติธรรมในการบริหาร งานภาครัฐที่มีฐานคติที่ว่าคนทุกคนเท่าเทียมกัน ดังนั้น ประชาชนทุกคนจะได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกัน ในแง่มุมของกฎหมาย ไม่มีการแบ่งแยกกีดกันใน การให้บริการประชาชนจะได้รับการปฏิบัติในฐานะที่เป็นปัจเจกบุคคลที่ใช้มาตรฐานการให้บริการเดียวกัน

2) การให้บริการที่ตรงกับความต้องการ (Timely Service) หมายถึง การให้บริการจะต้องมองว่าการให้บริการสาธารณะจะต้องตรงกับความต้องการ ผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐจะถือว่าไม่มีประสิทธิผลเลยถ้าไม่มีการที่ตรงกับความต้องการ ซึ่งจะสร้างความไม่พึงพอใจให้แก่ประชาชน

3) การให้บริการอย่างเพียงพอ (Ample Service) หมายถึง การให้บริการสาธารณะต้องมีลักษณะมีจำนวนการให้บริการสถานที่ให้บริการอย่างเหมาะสม (The Right Quantity at The Right Geographical Location)

4) การให้บริการอย่างต่อเนื่อง (Continuous Service) หมายถึง การให้บริการสาธารณะที่เป็นไปอย่างสม่ำเสมอ โดยยึดประโยชน์ของสาธารณะเป็นหลัก ไม่ใช่ยึดความพึงพอใจของหน่วยงานที่ให้บริการว่าจะให้หรือหยุดบริการเมื่อใดก็ได้

5) การให้บริการอย่างก้าวหน้า (Progressive Service) หมายถึง การให้บริการสาธารณะที่มีการปรับปรุงคุณภาพและผลการปฏิบัติงาน กล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ การเพิ่มประสิทธิภาพหรือความสามารถที่จะทำหน้าที่ได้มากขึ้น โดยใช้ทรัพยากรเท่าเดิม

Brudney & Robert (1979 อ้างถึงใน สุปรีชา ชำนาญพุฒิพร, 2558, น.151-153) กล่าวว่า การวัดความสำเร็จของการให้บริการสาธารณะสามารถทำได้ 2 แนวทาง คือแนวทางอัตวิสัย

(Subjective) และแนวทางแบบวัตถุวิสัย (Objective) โดยสามารถให้เห็นความแตกต่างระหว่างสองแนวทางได้ การประเมินด้านอัตวิสัยจะมุ่งเน้นที่ประชาชนหรือผู้รับบริการ ในขณะที่การประเมินด้านวัตถุวิสัยจะมุ่งเน้นที่ผู้ให้บริการเป็นหลัก นอกจากนี้เมื่อพิจารณาในแง่ของเป้าหมายของการบริการสาธารณะแล้ว ในการประเมินด้านอัตวิสัยจะมุ่งตอบคำถามที่สำคัญ 2 ประการ คือหน่วยงานที่ทำหน้าที่ที่ให้บริการสาธารณะสามารถตอบสนองต่อความต้องการและข้อเรียกร้องของประชาชนได้หรือไม่ อย่างไร และมีความเสมอภาคในการบริการหรือไม่ ในขณะที่การประเมินด้านวัตถุวิสัยจะมุ่งตอบคำถามที่สำคัญ 2 ประการ คือ ระบบให้บริการสาธารณะมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลหรือไม่ และเมื่อนำมาพิจารณาประกอบกับแนวคิดของมิลเลทแล้วจะมีลักษณะที่เหมือนกันประการหนึ่งในส่วนของวิธีการประเมินตามแนวทางอัตวิสัยก็คือการพิจารณาในแง่ของความเสมอภาค

วิวรรณ์ พูนสวัสดิ์ (2542, น.25-26) ได้สรุปเกณฑ์การประเมินประสิทธิผลขององค์การไว้ดังนี้

1) การผลิต (Production) หมายถึง ความสามารถขององค์การในการผลิตผลผลิตให้มีปริมาณและคุณภาพตามที่สภาพแวดล้อมต้องการ ความสามารถในการผลิตถือเป็นตัวแปรสำคัญที่จะวัดประสิทธิผลในแง่การบรรลุเป้าหมายขององค์การ

2) ประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง อัตราส่วนระหว่างค่าใช้จ่ายและผลประโยชน์ซึ่งเกิดขึ้นจากการทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์การ ประสิทธิภาพถือเป็นส่วนประกอบที่สำคัญของประสิทธิผล โดยเฉพาะการปฏิบัติงานขององค์การภายใต้ทรัพยากรที่จำกัด ดังนั้นการวัดประสิทธิผลจึงเป็นการวัดในแง่ของการบรรลุเป้าหมายภายใต้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด

3) ความพอใจ (Satisfaction) หมายถึง การที่องค์การสามารถตอบสนองความต้องการของพนักงานได้มากน้อยเพียงใด ลักษณะงานอาจเป็นเงื่อนไขที่ช่วยจูงใจและสร้างความพอใจให้กับผู้ปฏิบัติงาน การประเมินประสิทธิผลขององค์การโดยพิจารณาความพอใจของพนักงานนี้มีพื้นฐานมาจากแนวคิดว่าองค์การเป็นระบบสังคม จึงจำเป็นต้องพิจารณาประโยชน์ของผู้มีส่วนร่วมในองค์การเช่นเดียวกับประโยชน์ที่ลูกค้าขององค์การได้รับ

4) การปรับตัว (Adaptation) หมายถึง ความสามารถขององค์การที่จะตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขปัญหาทั้งภายในและภายนอกองค์การ ถึงแม้ว่าการปรับตัวขององค์การอาจจะทำให้ประสิทธิภาพลดลงไปบ้าง เพื่อเปลี่ยนแปลงการดำเนินงานขององค์การให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมหรืออาจทำให้ขวัญของคนในองค์การตกต่ำไปก็ตาม การปรับตัวขององค์การก็ยังถือว่าเป็นสิ่งจำเป็นและจะเป็นประโยชน์ต่อองค์การในที่สุด

5) การพัฒนา (Development) หมายถึง การที่องค์กรเพิ่มพูนสมรรถนะที่จะอยู่รอดได้ในระยะยาว หรือหมายถึง กระบวนการที่องค์กรพยายามจะเพิ่มประสิทธิผลด้วยการผสมผสานความปรารถนาของบุคคลที่จะเจริญก้าวหน้าและพัฒนาเข้ากับเป้าหมายขององค์กร โดยการพัฒนาอาจทำในรูปการฝึกอบรม หรือวิธีการทางจิตวิทยาอื่น โดยการพัฒนาจะเริ่มวางแผนโดยฝ่ายบริหาร และมีเป้าหมายของการพัฒนาอยู่ที่การเพิ่มสมรรถภาพขององค์กรและความมีประสิทธิผลต่อไป

6) การอยู่รอด (Survival) หมายถึง การที่องค์กรสามารถดำรงอยู่ต่อไปได้ในสภาพแวดล้อมที่อยู่รอบองค์กรนั้น การอยู่รอดขององค์กรถือเป็นข้อบ่งชี้ที่จะทดสอบว่าองค์กรนั้นมีประสิทธิภาพในระยะยาวหรือไม่ โดยการอยู่รอดขององค์กรขึ้นอยู่กับความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป

พิทยา บวรวัฒนา (2543, น.184) กล่าวว่า การวัดประสิทธิผลของการปฏิบัติงานขององค์กรมี 4 วิธี ดังนี้

1) วัดจากความสามารถขององค์กรในการบรรลุเป้าหมาย (The Goal-attainment Approach) โดยถือหลักว่า ประสิทธิภาพขององค์กรวัดได้จากความสามารถขององค์กรในการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร เช่น การค้าขายได้กำไร หมอรักษาคนไข้หาย ตำรวจจับขโมยได้ เป็นต้น

2) วัดโดยอาศัยความคิดระบบ (The System Approach) เป็นการวัดประสิทธิผลขององค์กรโดยคำนึงถึงความสามารถขององค์กรในการหาปัจจัยนำเข้า เช่น ทรัพยากร เงิน หรือบุคคลที่จำเป็นต่อการผลิตหรือปัจจัยนำออก ความสามารถขององค์กรในการแปรสภาพปัจจัยนำเข้าเป็นปัจจัยนำออก ความสามารถขององค์กรในการอยู่รอดภายใต้สภาวะสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป และความสัมพันธ์แบบพึ่งพาระหว่างกันในส่วนต่าง ๆ ขององค์กร

3) วัดจากความสามารถขององค์กรในการเอาชนะใจผู้มีอิทธิพล (The Strategic constituencies Approach) โดยในองค์กรหนึ่ง ๆ จะประกอบไปด้วยบุคคลและกลุ่มที่มีอิทธิพลสามารถกำหนดความอยู่รอดขององค์กรได้ เพราะอาจเป็นว่าบุคคลหรือกลุ่มอิทธิพลดังกล่าวสามารถควบคุมทรัพยากรต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการอยู่รอดขององค์กร ดังนั้นองค์กรที่มีประสิทธิผลจึงเป็นองค์กรที่สามารถชนะใจบุคคลและกลุ่มผลประโยชน์ ทำให้ไม่ดำเนินการขัดขวางการทำงานขององค์กร โดยองค์กรสามารถกำหนดเป้าหมายสอดคล้องกับความต้องการของบุคคลและกลุ่มผลประโยชน์ดังกล่าว

4) วัดจากค่านิยมที่แตกต่างกันของสมาชิกองค์กร (The Competing-values Approach) เนื่องจากในองค์กรประกอบไปด้วยบุคคลหลายฝ่าย และมีความต้องการที่แตกต่างกันทำให้มีเป้า

หมายหลายเป้าหมายซึ่งขัดแย้งกัน เพราะบุคคลทั้งหลายที่กำหนดเป้าหมายขององค์กรมีค่านิยมที่แตกต่างกัน การวัดประสิทธิผลขององค์กรจึงต้องพิจารณาค่านิยมต่าง ๆ ของผู้ประเมินว่าจะใช้มาตรวัดแบบใด

ชนิด แสงกระจ่าง (2545, น.15-16) ได้กล่าวถึง เกณฑ์การวัดประสิทธิผล มีการกำหนดเกณฑ์ไว้ 3 ประการ คือ

1) วัดดูประสพของแผนงาน เป็นการพิจารณาเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างความสำเร็จที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามแผนกับความสำเร็จที่ผู้วางแผนคาดว่าจะได้รับและวัดโดยการนำเอาสถานะ (Status) ที่ได้จากการประเมินผลจากการปฏิบัติงานตามแผนลงด้วยสภาวะที่เป็นอยู่เดิมก่อนที่จะนำไปใช้

2) ทรัพยากรที่ใช้ในการปฏิบัติการตามแผน เป็นการพิจารณาเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนหรือปริมาณทรัพยากรที่กำหนดไว้ในแผนว่าจะต้องใช้เท่าไร กับทรัพยากรที่ใช้ไปจริงจากการปฏิบัติการตามแผน

3) กิจกรรมที่กำหนดไว้ในแผนกับกิจกรรมที่แท้จริงในการปฏิบัติตามแผน

แสวง รัตนมงคลมาศ (2545, น.10-11) ได้เสนอแนวทางการวัดประสิทธิภาพ 2 ลักษณะ ในลักษณะแรกเป็นการพิจารณาถึงผลงานที่บรรลุเป้าหมายกับทรัพยากรทางการบริหารที่ใช้ไป โดยสิ่งที่จะนำมาพิจารณา คือ ทักษะต่อความสำเร็จตามเป้าหมายกับทักษะต่อความสามารถในการประหยัดทรัพยากรทางการบริการ กล่าวคือ ถ้าหากงานที่ปฏิบัติอยู่นั้นจะมีประสิทธิภาพสูงเท่าไรนั้น ก็หมายถึงความสามารถในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายพร้อมทั้งสามารถประหยัดทรัพยากรทางการบริหารได้สูงเท่านั้น ลักษณะที่สอง เป็นการพิจารณาจากทัศนคติ โดยยึดตามแนวในเรื่องของความสามารถในการสร้างความพึงพอใจให้กับผู้รับบริการ ซึ่งพิจารณาจากองค์ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ

- 1) ความสามารถในการจัดบริการให้เพียงพอเพียงแก่ความต้องการของผู้บริการ
- 2) ความสามารถในการจัดบริการให้อย่างยุติธรรมโดยลักษณะของการจัดนั้นจะต้องเป็นไปอย่างเสมอภาคและเสมอหน้า
- 3) ความสามารถในการจัดบริการได้อย่างต่อเนื่อง โดยไม่มีการหยุดชะงักหรือติดขัดในการให้บริการนั้น
- 4) ความสามารถในการจัดบริการให้อย่างรวดเร็วและทันต่อเวลา ตามลักษณะความจำเป็นรีบด่วนในบริการและความต้องการของประชาชนในบริการนั้น ๆ

5) ความสามารถในการพัฒนาบริการที่จัดให้ทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพมีความเจริญก้าวหน้า ตามลักษณะของการบริการนั้น ๆ ขึ้นไปเรื่อย ๆ

กล่าวโดยสรุปแล้วการวัดประสิทธิผล มีหลายวิธีด้วยกัน การเลือกใช้แนวทางการวัดประสิทธิผลของการปฏิบัติงานย่อมแตกต่างกันออกไปตามสภาพแวดล้อมและวัตถุประสงค์ของการปฏิบัติงาน รวมถึงทัศนคติและนโยบายของผู้บริหารองค์การ โดยผลสุดท้ายคือการพัฒนาปรับปรุงกระบวนการต่าง ๆ ให้องค์การมีประสิทธิภาพมากขึ้น ในการวิจัยครั้งนี้เลือกวิธีการวัดประสิทธิผล ดังนี้ 1) ด้านความเสมอภาค 2) ด้านการให้บริการอย่างเพียงพอ 3) ด้านการตอบสนองความต้องการ และ 4) ด้านการบรรลุเป้าหมาย

2.4 นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย”

ในปี พ.ศ. 2561 รัฐบาลกำหนดนโยบายท่องเที่ยวแห่งชาติ มีมติให้ปี พ.ศ. 2561 เป็น "ปีท่องเที่ยววิถีไทย เก๋ไก๋อย่างยั่งยืน" และให้การท่องเที่ยวสามารถเติบโตควบคู่ไปกับการตามรอยพระบาทด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดความสมดุล รัฐบาลโดยคณะกรรมการนโยบายท่องเที่ยวแห่งชาติมีมติให้ปี พ.ศ. 2561 เป็น "ปีท่องเที่ยววิถีไทย เก๋ไก๋อย่างยั่งยืน" หรือ "Amazing Thailand Tourism Year 2018" เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2560 - 1 มกราคม 2562 เพื่อเน้นการท่องเที่ยวให้เป็นอุตสาหกรรมเรื่องความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม จิตวิทยา และการต่างประเทศ โดยบูรณาการร่วมกันจากทุกภาคส่วนเพื่อมุ่งสู่การเป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพระดับชั้นนำของโลก มีการเจริญเติบโตบนพื้นฐานของความเป็นไทยและกระจายรายได้สู่ชุมชน นอกจากนี้ ยังเน้นส่งเสริมกิจกรรมที่มีเสน่ห์มีเอกลักษณ์ทางด้านวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น รัฐบาลจึงได้วางแผนการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยสู่ยุคไทยแลนด์ 4.0 ซึ่งการท่องเที่ยวเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างรายได้ และความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ จึงมีนโยบายการจัดกิจกรรมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมที่สร้างคุณค่าและรักษาจุดเด่นของประเทศด้านขนบธรรมเนียม ประเพณีวัฒนธรรม อัตลักษณ์ความเป็นไทย และกำหนดแผนการจัด "ขบวนท่องเที่ยววิถีไทย เก๋ไก๋อย่างยั่งยืน" เพื่อเปิดปี "ท่องเที่ยววิถีไทย เก๋ไก๋อย่างยั่งยืน"

ซึ่งการกำหนดนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยววิถีไทยเป็นการรวมตัวสิ่งดี ๆ ของทุกหน่วยงาน ทั้งภาครัฐและเอกชน และการนำเสนอแหล่งท่องเที่ยวในมุมมองใหม่ ๆ เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้ร่วมกิจกรรม เช่น กีฬาเพื่อการท่องเที่ยว และการท่องเที่ยวเชิงอาหาร เป็นต้น ซึ่งจะทำให้นักท่องเที่ยวได้

ค้นพบความสุขและเป็นช่วงที่เหมาะสมที่จะให้นักท่องเที่ยวทั่วโลกยังคงสนใจที่จะมาท่องเที่ยวที่ประเทศไทยเป็นอันดับต้น ๆ ส่งผลให้เกิดการกระจายได้จากเมืองหลักไปสู่เมืองรองทั้งทางตรงและทางอ้อม เศรษฐกิจของประเทศไทยด้านการท่องเที่ยวขณะนี้เมื่อมีการท่องเที่ยวเข้ามาช่วยเสริมควบคู่ไปกับการตามรอยพระบาทด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดความสมดุลและทำให้ชาวบ้านในชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จะทำให้การท่องเที่ยวสามารถเติบโตควบคู่ไปกับเศรษฐกิจของประเทศชาติได้อย่างยั่งยืน หากทุกคนเข้ามามีส่วนร่วมการเปิดตัวปีท่องเที่ยวในครั้งนี้ จะทำให้เยาวชนรุ่นใหม่ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการเป็นเจ้าบ้านที่ดี การมีความรักและความภาคภูมิใจในถิ่นกำเนิด รวมไปถึงช่วยอำนวยความสะดวกและดูแลความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยว ส่งผลให้นักท่องเที่ยวมีความสุขและกลับมาท่องเที่ยวที่ประเทศไทยอีกครั้ง

สำหรับกิจกรรม ปีท่องเที่ยววิถีไทย ประกอบด้วย 15 กิจกรรม ดังนี้

1) กิจกรรมหลัก

- 1.1) การท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sport Tourism)
- 1.2) การท่องเที่ยวเชิงอาหาร (Gastronomy Tourism)
- 1.3) การท่องเที่ยวทางน้ำ (Maritime Tourism)
- 1.4) การท่องเที่ยวเพื่อการแต่งงานและการฮันนีมูน (Wedding & Honeymoon Tourism)
- 1.5) การท่องเที่ยวเชิงการแพทย์และสุขภาพ (Medical and Wellness Tourism)
- 1.6) การท่องเที่ยวโดยชุมชน (Community Based Tourism)
- 1.7) การท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ (Leisure Destination)

2) กิจกรรมเสริม

- 2.1) การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (Green Tourism)
- 2.2) การท่องเที่ยวยามค่ำคืน (Night Tourism)
- 2.3) การท่องเที่ยวในธุรกิจไมซ์ (MICE Tourism)
- 2.4) การจัดงานแสดงสินค้า (Trade Fair)
- 2.5) การจัดกิจกรรมการตลาดระหว่างธุรกิจกับธุรกิจที่ต่างประเทศ (B2B Marketing Activity Aboard)
- 2.6) การพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว (Logistics)
- 2.7) การเป็นเจ้าบ้านที่ดี (Human Resource Development)

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.5.1 งานวิจัยในประเทศ

ชวดี โกศล (2555) ได้ทำการศึกษาประสิทธิผลการนำนโยบายการท่องเที่ยวไปสู่การปฏิบัติของสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัดสุโขทัย ผลการศึกษาพบว่า 1) ประสิทธิภาพของการนำนโยบายการท่องเที่ยวไปสู่การปฏิบัติของสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดสุโขทัย ของภาครัฐพบว่า ระดับประสิทธิผล ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านสถานที่ ด้านภาวะผู้นำ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการทำงานเป็นทีม และด้านการจูงใจ ส่วนด้านโครงสร้างและด้านงบประมาณมีระดับประสิทธิผลในระดับปานกลาง ส่วนของกลุ่มประชาชนในพื้นที่ ระดับประสิทธิผล ด้านสถานที่อยู่ในระดับปานกลาง ด้านการมีส่วนร่วมและการจูงใจอยู่ในระดับปานกลาง และส่วนของนักท่องเที่ยวมีระดับประสิทธิผลด้านบุคลากร ด้านสถานที่และด้านการจูงใจอยู่ในระดับมาก 2) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการนำนโยบายการท่องเที่ยวไปสู่การปฏิบัติของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม จากผลการวิจัย สรุปว่า หน่วยงานภาครัฐพบว่าปัจจัยทุกด้านมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการนำนโยบายการท่องเที่ยวไปสู่การปฏิบัติ ได้แก่ ด้านโครงสร้างองค์กร ด้านบุคลากร ด้านประเพณี วัฒนธรรม ด้านภาวะผู้นำ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการทำงานเป็นทีม และด้านการจูงใจ ส่วนของประชาชน พบว่า ปัจจัยทุกปัจจัยทุกด้านมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการนำนโยบายการท่องเที่ยวไปสู่การปฏิบัติ ได้แก่ ด้านโครงสร้างองค์กร ด้านบุคลากร ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านสถานที่แหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ และด้านการจูงใจและส่วนของนักท่องเที่ยว พบว่า ปัจจัยด้านงบประมาณมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการนำนโยบายการท่องเที่ยวไปสู่การปฏิบัติ โดยสรุป ปัจจัยทุกด้านทั้งของหน่วยงานภาครัฐ ประชาชน และนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการนำนโยบายการท่องเที่ยวไปสู่การปฏิบัติทุกปัจจัย

เสาวลักษณ์ วิบุรณ์กาล (2555) ได้ทำการศึกษาการนำนโยบายการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวไปสู่การปฏิบัติ กรณีศึกษา แหล่งท่องเที่ยวเกษตรเชิงอนุรักษ์ ชุมชนบ้านบางพลับ หมู่ที่ 4 ตำบลบางพรหม อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม ผลการวิจัยพบว่า ชุมชนบ้านบางพลับมีการบริหารจัดการในแง่ของศักยภาพของผู้นำ การวางแผนดำเนินงาน การจัดการงบประมาณ การจัดการด้านสถานที่ และการมีส่วนร่วม มีกระบวนการวางแผนที่เป็นขั้นตอน มีแผนการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่ชัดเจน มีการจัดการทางด้านโครงสร้างอย่างเหมาะสม ไม่ซ้ำซ้อน บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในการทำงานด้านการท่องเที่ยว มีงบประมาณที่เพียงพอเพราะได้รับการสนับสนุนจากภาคส่วนต่าง ๆ ด้านสถานที่มีความเหมาะสม ด้านการมีส่วนร่วม มีทั้งร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมวางแผน ร่วม

ดำเนินงานและร่วมคิดตามประเมินผล รวมถึงได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ ภาคเอกชนและสื่อมวลชน ในการสนับสนุนเรื่องของงบประมาณ การให้คำแนะนำอบรม และส่งเสริมด้านการประชาสัมพันธ์

ประภัสสร โยธารักษ์ (2557) ได้ทำการศึกษาการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวไปปฏิบัติ: กรณีศึกษา เกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับความพึงพอใจในการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเกาะสมุยไปปฏิบัติ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารสูงสุดของท้องถิ่น ปัจจัยด้านความรู้ความสามารถของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานด้านการท่องเที่ยว ปัจจัยด้านประสิทธิภาพกลยุทธ์การตลาด ปัจจัยด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ปัจจัยด้านระบบคมนาคม และปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในพื้นที่ อยู่ในระดับมาก ส่วนปัจจัยด้านความชัดเจนและความเหมาะสมของระเบียบปฏิบัติต่าง ๆ ปัจจัยด้านระบบงบประมาณที่ใช้ในการส่งเสริมการท่องเที่ยว และปัจจัยด้านระดับความร่วมมือของผู้ประกอบการในพื้นที่ อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งผลรวมปัจจัยตัวแปรอิสระต่าง ๆ ในการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเกาะสมุยไปปฏิบัติ คือระดับความพึงพอใจมาก ในแง่ความรู้ความสามารถของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานด้านการท่องเที่ยวอยู่ในระดับดี ในแง่ความชัดเจนและความเหมาะสมของระเบียบปฏิบัติต่าง ๆ พบว่า มีความชัดเจนอยู่แล้ว ไม่ต้องตีความใด ๆ และเข้าใจได้ง่าย ในแง่งบประมาณที่ใช้ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะสมุยในปัจจุบันถือว่ายังไม่เพียงพอ และการใช้งบประมาณยังไม่คุ้มค่าเท่าที่ควร ในแง่กลยุทธ์การตลาด ได้แก่ การโฆษณา ประชาสัมพันธ์ในกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ มีประสิทธิภาพสามารถดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวให้มาร่วมกิจกรรม ในแง่ระดับความร่วมมือของผู้ประกอบการในพื้นที่ พบว่าผู้ประกอบการหรือนายทุนต่างชาติยังไม่ให้ความร่วมมือกับท้องถิ่นหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอย่างเต็มที่ การไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือข้อบัญญัติของท้องถิ่น เช่น การหลบเลี่ยงภาษี และภาคเอกชนยังไม่เข้าใจระบบงานของภาครัฐ และภาครัฐเองก็บังคับใช้กฎหมายไม่ได้เต็มที่ ในแง่ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน พบว่า เกาะสมุยมีมาตรการด้านการรักษาความปลอดภัยที่ดีเพราะมีหน่วยงานต่าง ๆ ทำงานร่วมกัน เช่น ตำรวจท่องเที่ยว, จราจร, มูลนิธิต่าง ๆ ในการแจ้งเหตุเตือนภัยต่าง ๆ ในแง่ระบบคมนาคม พบว่า ระบบคมนาคมบนเกาะสมุยเอื้ออำนวยต่อการเดินทางท่องเที่ยว ในแง่สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในพื้นที่เกาะสมุย พบว่า สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ มีอย่างครบครัน ทุกด้าน อีกทั้งสินค้าและบริการมีให้เลือกอย่างหลากหลาย

ศิริลักษณ์ ต้นตยกุล (2559) ได้ทำการศึกษาการนำนโยบายพัฒนาการท่องเที่ยวของแหล่งมรดกโลกทางวัฒนธรรมไปปฏิบัติ ผลการวิจัยพบว่า การนำนโยบายพัฒนาการท่องเที่ยวของแหล่ง

มรดกโลกทางวัฒนธรรมไปปฏิบัติ มีลักษณะแบบจากบนลงล่าง (Top-down) ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยกฎระเบียบ และปัจจัยกลยุทธ์ ผสมผสานกับกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติแบบจากล่างขึ้นบน (Bottom-up) ได้แก่ ปัจจัยความร่วมมือ และปัจจัยความรู้ นอกจากนี้ผลการศึกษาเปรียบเทียบทำให้ทราบว่า แม้จะอยู่ภายใต้ระบอบความร่วมมือมรดกโลก (World Heritage Regime) เช่นเดียวกัน การนำนโยบายพัฒนาการท่องเที่ยวของแหล่งมรดกโลกทางวัฒนธรรมไปปฏิบัติในเชิงพื้นที่ของแต่ละจังหวัดนั้น ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จมีความแตกต่างกัน

สโรชา แพร์ภาษา (2557) ได้ทำการศึกษานำนโยบายการท่องเที่ยวไปปฏิบัติในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า ความสำเร็จในการนำนโยบายการท่องเที่ยวไปปฏิบัติ คือ การปฏิบัติงานตามยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของประเทศ (Road Map) เป็นไปตามนโยบาย และมีลักษณะของนโยบายการท่องเที่ยวที่ชัดเจน มีการทำงานร่วมมือกันของทุกภาคส่วน หนึ่งความสำเร็จในการนำนโยบายการไปปฏิบัติจะมีเฉพาะ โครงการ/กิจกรรม หรือมีบางหน่วยงานเท่านั้นที่ประสบความสำเร็จ โดยการสนับสนุนงบประมาณจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดให้กับสมาคมการท่องเที่ยวในแต่ละจังหวัด เช่น ความสำเร็จจากการที่ได้ออกไป Road Show ในแต่ละประเทศ รวมไปถึงความสำเร็จร่วมจากหลายองค์ประกอบ เช่น โรงแรม ที่พัก มีความสะอาด บริการดีเยี่ยม ห้องพักผ่อน สิ่งอำนวยความสะดวกมีพร้อม การเดินทางปลอดภัย ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายการท่องเที่ยวไปปฏิบัติโดยส่วนใหญ่มาจาก การทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงาน นโยบายการท่องเที่ยว การพึ่งพาหน่วยงานภายนอกและลักษณะของหน่วยงาน มีบทบาทสำคัญต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติเพราะเป็นการปฏิบัติงานผ่านระบบตามอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบโดยตรง ลักษณะของหน่วยงานในการปฏิบัติงานเป็นไปในทิศทางบวก รวมไปถึงเศรษฐกิจก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้การนำนโยบายไปปฏิบัติประสบความสำเร็จ แต่ก็ยังพบว่า บุคลากรของภาครัฐยังไม่มีความเชี่ยวชาญ ขาดความรู้ความสามารถที่จะทำงานร่วมกันกับภาคเอกชน รวมทั้งองค์กรภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ควรเข้ามามีส่วนร่วมให้มากขึ้น การพึ่งพาหน่วยงานจากเครือข่ายภายนอกมีปัจจัยที่สำคัญ คือ การสนับสนุนงบประมาณเพราะจะทำให้มีงบประมาณในการส่งเสริมและสนับสนุนนโยบายการท่องเที่ยว รวมทั้งผู้มีส่วนได้เสีย มองไม่เห็นประโยชน์ที่จะได้รับจากนโยบายการท่องเที่ยว ควรจะต้องมีการประชุมหรือ เปลี่ยนแนวคิดให้ทุกส่วนเห็นพ้องต่อกัน ยึดถือปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ยังพบว่า ปัจจุบันมีปัจจัยทางการเมืองเข้ามาเป็นปัจจัยแทรกทำให้หลายหน่วยงานไม่กล้าที่จะจัด โครงการ/กิจกรรม และต้องผ่านการตรวจสอบจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทำให้เกิดความล่าช้า เนื่องจากต้องทำรายงานเป็นระยะเวลาที่ต่อเนื่องจึงมีผลกระทบต่อความสำเร็จในการนำนโยบายการท่องเที่ยวไปปฏิบัติ

กัมปนาท พรพรหมวินิจ (2558) ได้ทำการศึกษาประสิทธิผลการนำนโยบายพัฒนาชุมชนไปปฏิบัติของเทศบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า 1) ประสิทธิผลการนำนโยบายพัฒนาชุมชนไปปฏิบัติของเทศบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่าโดยรวมอยู่ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการบรรลุวัตถุประสงค์ของนโยบายอยู่ในระดับสูงสุด รองลงมา คือ ด้านคุณภาพชีวิตที่ดี ด้านการส่งเสริมอาชีพที่ดี ด้านความพึงพอใจของประชาชน และด้านความยั่งยืนของวิถีชุมชนตามลำดับ โดยที่ด้านการบรรลุวัตถุประสงค์ของนโยบายที่อยู่ในระดับสูงสุดนั้นเนื่องจาก หน่วยงานเทศบาลและประชาชนมีความร่วมมือกันอย่างแท้จริงในการพัฒนาชุมชน ส่วนด้านความยั่งยืนของวิถีชุมชนที่อยู่ในระดับต่ำสุดนั้น เนื่องจากประชาชนมีความพึงพอใจเพื่อตามกระแสโลกาภิวัตน์ที่เป็นแรงผลักดันให้เกิดค่านิยมสากล โดยละเลยมิติความเป็นมนุษย์ส่งผลให้เกิดสภาพการเสียคุณภาพของการพัฒนาชุมชน 2) แนวทางการปรับปรุงประสิทธิผลการนำนโยบายพัฒนาชุมชนไปปฏิบัติของเทศบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่เสนอแนะประกอบด้วย การปฏิบัติที่สำคัญ 4 ประการคือ (1) ประสิทธิผลการนำนโยบายพัฒนาชุมชนไปปฏิบัติของเทศบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือต้องมีแนวทางการปฏิบัติ และหลักการดำเนินงานที่แตกต่างกล่าวคือ การพัฒนาที่มุ่งเน้นพื้นที่หมู่บ้าน และชุมชนควรคำนึงถึงปัจจัยความแตกต่าง ความต้องการที่แท้จริงของชุมชน (2) ด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติของเทศบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือควรส่งเสริมการประกอบอาชีพฝึกออาชีพ การสร้างงาน และจ้างงานในชุมชน รวมถึงการพัฒนาผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษาให้ปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่องตาม (3) ด้านเศรษฐกิจพอเพียงควรมีการปรับปรุงสภาพสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติให้ดีขึ้นในด้านต่าง ๆ เช่น ใช้ทรัพยากรน้ำอย่างประหยัด การบำรุงรักษาและบำบัดมลพิษ และ (4) ด้านการพัฒนาชุมชนควรให้ประชาชนและชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการพัฒนาชุมชน การนำเสนอโครงการต่าง ๆ กับเจ้าหน้าที่รัฐเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง

ฉัฐวุฒิ พงษ์สิงโต (2558) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนไปปฏิบัติ กรณีศึกษา ตำบลบึงนคร อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ การวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนไปปฏิบัติ กรณีศึกษาตำบลบึงนคร อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีความสัมพันธ์ กับความสำเร็จ ของการนำนโยบายการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนไปปฏิบัติ กรณีศึกษาตำบลบึงนคร อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ใน ระดับปานกลางและ ปานกลางค่อนข้างสูง และค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และระดับ.05 จึงสนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 1 2) ปัจจัยส่วนบุคคล 4 ตัวแปร และปัจจัยแห่งความสำเร็จ

ของนโยบาย 6 ตัวแปร ร่วมกันอธิบายการผันแปรความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ได้ร้อยละ 59.6 โดยมีตัวแปรอิสระที่มีอำนาจการอธิบายมากที่สุดในสมการมี 4 ตัวแปร จึงเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 “ปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยที่มีผลความสำเร็จของนโยบาย ร่วมกันอธิบายการผันแปรความสำเร็จของการนำนโยบายการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนไปปฏิบัติ กรณีศึกษา ตำบลบึงนคร อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้อย่างน้อยร้อยละ 50”

ชนะพล เดชวิฑูล (2559) ได้ทำการศึกษากำหนดนโยบายพัฒนาการท่องเที่ยวของกรุงเทพมหานครไปปฏิบัติ: ศึกษากรณีในชานาทาวน์ “เยาวราช” ผลการวิจัย พบว่า ความเป็นมา และพัฒนาการของนโยบายพัฒนาการท่องเที่ยวของกรุงเทพมหานคร เกิดขึ้นมาจากความต้องการของรัฐบาลในการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศ เพื่อแก้ไขปัญหาและเสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ในขณะที่สังคมและการเมืองมีทิศทางในการกระจายอำนาจมากขึ้น และจากความต้องการของกรุงเทพมหานครที่ต้องการมีบทบาทในการพัฒนาการท่องเที่ยว จึงได้มีการตั้งหน่วยงานที่เป็นสำนักด้านท่องเที่ยวขึ้นมารับผิดชอบด้านการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยมีเป้าหมายของนโยบาย “มุ่งสู่มหานครการท่องเที่ยวที่ดีที่สุด” โดยเน้นคุณภาพนักท่องเที่ยวที่เข้ามาในประเทศไทย และการพัฒนาการท่องเที่ยวให้เป็นไปในทิศทางที่สร้างสรรค์ สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม ในส่วนประเด็นของกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ พบว่า กิจกรรมในการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวในชานาทาวน์ (เยาวราช) มีการจัดงานอีเวนท์ในเทศกาลต่าง ๆ และกิจกรรมที่พัฒนาปรับปรุงสถานที่ และส่งเสริมอนุรักษ์การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ สภาพเศรษฐกิจและสังคมส่งผลต่อกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยการกำหนด ทิศทางการพัฒนาการท่องเที่ยว คุณลักษณะและจำนวนของหน่วยงานปฏิบัติส่งผล ต่ออำนาจในการต่อรองผลประโยชน์จากการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากนโยบาย ซึ่งเป็นเงื่อนไขทางการเมือง ส่วนปัญหาและอุปสรรคของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ได้แก่ ปัญหาด้านการบังคับใช้กฎหมาย ปัญหาด้านการบริหารจัดการปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม และปัญหาการอนุรักษ์ วิถีชีวิต และวัฒนธรรมของท้องถิ่น

2.5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Dodds (2007) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนและการนำนโยบายไปปฏิบัติ: กรณีศึกษาของเมืองท่องเที่ยวคัลเวียร์ประเทศสเปน ให้ประสบความสำเร็จ ประกอบด้วย (1) มีการวางแผนและการปฏิรูปผังเมืองและการก่อสร้าง (2) มีการสร้างเสริมสภาพแวดล้อมให้ดีขึ้น (3) มีการปรับแบบการเก็บภาษีเพื่อสิ่งแวดล้อม (4) มีโครงการอาสาจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

และ (5) มีโครงการแก้ปัญหาสังคม เช่น อาชญากรรม และการส่งเสริมภราดรภาพของคนต่างชนชาติ

Chui-Hua, Gwo-Hshiung, & Ming-Huei (2011) ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาสู่ความสำเร็จในการนำนโยบายการท่องเที่ยวไปปฏิบัติ: การใช้ MCDM Model ผลการวิจัย พบว่า (DEMATEL) คือใช้เป็นโครงสร้างของแผนที่โครงข่าย (NRM) ใช้เป็นคุณสมบัติโครงข่ายของรูปแบบการนำนโยบายการท่องเที่ยวไปปฏิบัติ กระบวนการการวิเคราะห์ DEMATEL (DANP) และ VIKOR ได้รวบรวมน้ำหนักการประเมินและช่องว่างระหว่างลำดับการนำนโยบายการท่องเที่ยวไปปฏิบัติ รูปแบบนี้สามารถใช้ให้เกิดประโยชน์ในด้านการชักนำของเครือข่ายและความสำคัญที่ต่อเนื่องของขอบเขตหรือเกณฑ์ของนโยบายการท่องเที่ยว ดังนั้น จึงช่วยในการบริหารจัดการนโยบายการท่องเที่ยวอย่างแท้จริง

El-Gohary (2011) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายการท่องเที่ยวไปปฏิบัติในการทำการตลาดอิเล็กทรอนิกส์ (e-market): กรณีศึกษาขององค์กรท้องถิ่นขนาดเล็กในประเทศอียิปต์ ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยทั้งภายนอกและภายในมีผลต่อการรับเอา E-market มาใช้ในองค์กร และผลการวิจัยยังยืนยันถึงทฤษฎีของ IT (TAM & IDT) มีผลต่อ E-market ขององค์กรการท่องเที่ยวของประเทศอียิปต์ ผลการวิจัยนี้ มีความสำคัญต่อ ปัจจัยสิ่งแวดล้อมของการรับ E-market และจำนวนการศึกษามีผลต่อการพัฒนาท้องถิ่น

Wang and Ap (2012) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายการท่องเที่ยวไปปฏิบัติ: กรอบแนวคิดและกรณีศึกษาในประเทศจีน ผลการวิจัย พบว่า มี 4 ปัจจัย ที่มีผลเกี่ยวข้อง ได้แก่ เศรษฐกิจ สังคมสิ่งแวดล้อมขนาดใหญ่ การเตรียมการขององค์กรที่สำคัญ ความสัมพันธ์ของแต่ละองค์กร (IOR) และการสนับสนุนของแต่ละองค์กร (IOC) อีกทั้งกลุ่มที่นำเสนอต่างก็มีแรงจูงใจในการนำนโยบายการท่องเที่ยวไปปฏิบัติ นอกจากนั้น กรณีศึกษาของประเทศจีนยังสามารถแยกกฎของแต่ละปัจจัยที่มีข้อจำกัดและช่วยให้อยู่ในโลกของความเป็นจริงได้มากขึ้น และสนับสนุนการเชื่อมโยงกรอบแนวคิดของแต่ละปัจจัยเข้าไว้ด้วยกัน

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยนี้เรื่อง “ประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี” เป็นการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยด้านนโยบาย ด้านการจัดการ และด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว ที่มีผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี เพื่อที่จะได้ทราบถึงแนวทางการพัฒนานโยบาย ด้านการจัดการและด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว ที่จะทำให้เกิดประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือประชาชนในจังหวัดราชบุรี ที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปี ถึงอายุ 65 ปี จำนวนทั้งสิ้น 604,557 คน (กรมการปกครอง, 2561)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนในจังหวัดราชบุรีซึ่งมีจำนวนที่แน่นอน ผู้วิจัยจึงใช้สูตรของ Taro Yamane (1973 อ้างถึงใน กัลยา วานิชย์บัญชา, 2554) ที่ความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ขอมให้มีความคลาดเคลื่อนได้ไม่เกิน 5% ดังนี้

$$n = \frac{N}{1+N(e)^2} \quad (3-1)$$

โดย n = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนรวมทั้งหมดของประชากรที่ใช้ศึกษา

e = ค่าความผิดพลาดที่ยอมรับได้ (กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 0.05)

$$\text{แทนค่า } n = \frac{604,557}{1+604,557(0.05)^2}$$

$$n = 400$$

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยดำเนินการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Sampling) คือ

ขั้นตอนที่ 1 ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของแต่ละอำเภอในจังหวัดราชบุรี กำหนดตามค่าสัดส่วนของประชากรในแต่ละอำเภอ

ขั้นตอนที่ 2 ดำเนินการสุ่มตัวอย่างแต่ละชั้น จะใช้วิธีการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling)

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

อำเภอ	จำนวนประชากร (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
อำเภอเมือง	127,520	84
อำเภอจอมบึง	70,032	46
อำเภอสวนผึ้ง	38,712	26
อำเภอดำเนินสะดวก	82,287	54
อำเภอบ้านโป่ง	98,581	65
อำเภอบางแพ	32,876	22
อำเภอโพธาราม	70,953	47
อำเภอปากท่อ	45,802	30
อำเภอวัดเพลง	10,658	7
อำเภอบ้านคา	27,136	18
รวมทั้งหมด	604,557	400

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการศึกษาจากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วทำการสร้างข้อคำถามให้เหมาะสมและสอดคล้องกัน โดยแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของประชาชนในจังหวัดราชบุรี ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และอาชีพ

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรีไปปฏิบัติ เป็นการสอบถามเกี่ยวกับ

- 1) ปัจจัยด้านนโยบาย ประกอบด้วย ความชัดเจนของวัตถุประสงค์เป้าหมายและนโยบายสอดคล้องกับความต้องการกลุ่มเป้าหมาย
- 2) ปัจจัยด้านการจัดการ ประกอบด้วย โครงสร้างองค์กร บุคลากรงบประมาณ สถานที่ วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้
- 3) ปัจจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว ประกอบด้วย สิ่งดึงดูดใจ สิ่งอำนวยความสะดวก และเส้นทางคมนาคม

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี

ส่วนที่ 2 และส่วนที่ 3 ใช้มาตรวัดระดับ โดยใช้วิธี Likert Scale ซึ่งแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามแนวคิดของ Likert Scale (Likert, 1932) ประกอบด้วย 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

การวิจัยในครั้งนี้ใช้เกณฑ์ระดับความสำคัญหรือความสำเร็จแบ่งเป็น 5 ระดับ ตามแบบ อันตรภาคชั้น (Class Interval) โดยการวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละประเด็นของตัวแปรจำเป็นต้องคำนวณหาค่าพิสัยเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการเปรียบเทียบ ซึ่งถือเป็นระดับคะแนนเฉลี่ยเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ โดยนำค่าพิสัยที่คำนวณได้บวกกับระดับความสำคัญแต่ละระดับ และนำไปใช้เป็นค่าระดับคะแนนเฉลี่ยในการวิเคราะห์เปรียบเทียบได้ ซึ่งสูตรการคำนวณหาค่าพิสัย คือ

$$\begin{aligned}
 \text{พิสัย} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับชั้น}} && (3-2) \\
 &= \frac{5 - 1}{5} \\
 &= 0.8
 \end{aligned}$$

เพราะฉะนั้น จากหลักเกณฑ์ดังกล่าวสามารถแบ่งค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสำหรับการวิเคราะห์เปรียบเทียบ (Best, 1977) คือ

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.80	แปลความว่า	มีระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 1.81 - 2.60	แปลความว่า	มีระดับความคิดเห็นน้อย
คะแนนเฉลี่ย 2.61 - 3.40	แปลความว่า	มีระดับความคิดเห็นปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 3.41 - 4.20	แปลความว่า	มีระดับความคิดเห็นมาก
คะแนนเฉลี่ย 4.21 - 5.00	แปลความว่า	มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอื่น ๆ เป็นการสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของประชาชนเกี่ยวกับประสิทธิผลการดำเนินงานส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติของจังหวัดราชบุรี ที่ต้องการให้แก้ไขปรับปรุง หรือต้องการเสนอแนะเพิ่มเติม

การตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือ โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1) ตรวจสอบโดยการนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้ว นำส่งอาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง เพื่อให้เกิดความเข้าใจแก่ผู้ตอบแบบสอบถาม และเหมาะสม ซึ่งให้ตรงกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการทำวิจัยในครั้งนี้

2) การตรวจสอบความตรง IOC ขั้นตอนการตรวจสอบมีดังนี้ คือ

2.1) ผู้เชี่ยวชาญเทียบแผนผังการสร้างคำถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นกับกรอบแนวคิด ผู้ประกอบไปด้วยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน

2.2) ผู้เชี่ยวชาญข้อคำถามเทียบกับวัตถุประสงค์ในการวัด โดยให้เกณฑ์ในการตรวจพิจารณาข้อคำถาม ดังนี้

ให้คะแนน +1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

ให้คะแนน 0 ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

ให้คะแนน -1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์

เกณฑ์ในการเลือกข้อคำถามพิจารณาจากค่า IOC ถ้ามีค่ามากกว่า หรือเท่ากับ 0.5 ขึ้นไป แสดงว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ตรงกับวัตถุประสงค์ ซึ่งเป็นคำถามที่ใช้ได้ หากต่ำกว่า 0.5 แสดงว่าข้อคำถามนั้นไม่ได้วัดตรงกับจุดประสงค์ ควรพิจารณาปรับปรุงหรือตัดทิ้ง

จากการตรวจค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของคำถามแล้ว ได้นำมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ โดยปรับปรุงเนื้อหาของคำถามแต่ละข้อให้มีความเหมาะสมตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยต่อไป

3) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปทดสอบความเชื่อมั่นของเนื้อหา (Content Reliability) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับบุคคลที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน และนำแบบสอบถามที่ได้มาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือโดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1951, p.161) ของคำถามในแต่ละด้าน โดยใช้เกณฑ์ยอมรับที่ค่ามากกว่า 0.70 เพื่อแสดงว่าแบบสอบถามนี้มีความเชื่อมั่นเพียงพอ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2550) ดังสรุปค่าความน่าเชื่อถือได้ในแต่ละประเด็นตัวแปรในตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 แสดงผลการทดสอบความน่าเชื่อถือได้ของการทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล โดยจำแนกตามประเด็นตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ประเด็นของตัวแปร	N of Item	\bar{X}	Min of Mean	Max of Mean	Variance	S.D.	Cronbach's Alpha
ปัจจัยด้านนโยบาย	4	3.76	3.46	4.26	.120	1.99	.7511
ปัจจัยด้านการจัดการ	5	3.86	3.46	4.26	.140	2.52	.8272
ปัจจัยด้านทรัพยากรการ ท่องเที่ยว	4	3.86	3.46	4.20	.117	2.20	.7936
รวมประเด็นตัวแปร	13	3.83	3.46	4.26	.108	6.62	.9384

จากตารางที่ 3.2 แสดงผลการทดสอบความน่าเชื่อถือได้ของการทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล โดยจำแนกตามประเด็นของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยนี้ พบว่า ค่า Cronbach's Alpha ของแต่ละตัวแปรมีค่ามากกว่า 0.70 โดยใช้เกณฑ์ยอมรับที่ค่ามากกว่า 0.70 เพื่อแสดงว่าแบบสอบถามนี้มีความเชื่อมั่นเพียงพอ ในระดับที่ผู้วิจัยยอมรับได้ในแต่ละประเด็นของตัวแปร (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2550) ตามที่ ชานินทร์ ศิลป์จารุ (2555) ได้กล่าวไว้ว่าเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำของค่า Cronbach's Alpha สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ในทางปฏิบัติที่ใช้กันไม่ควรต่ำกว่า 0.7 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวิมล ศิริกานันท์ (2555)

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้ ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลประมาณ 4 สัปดาห์ โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปให้กลุ่มตัวอย่างที่ต้องการสอบถามข้อมูล จำนวน 400 ตัวอย่าง โดยวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้ คือ การจัดเตรียมแบบสอบถาม ที่จะใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่าง และนำแบบสอบถามไปสอบถามกลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนในจังหวัดราชบุรี และเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม นำมาตรวจสอบความถูกต้อง กำหนดเลขที่ของแบบสอบถาม และรหัส เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ต่อไป ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล มีดังนี้

3.3.1 ศึกษาข้อมูลเบื้องต้น และรวบรวมแนวความคิด ทฤษฎี และงานวิจัยต่าง ๆ ที่สามารถใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

3.3.2 ศึกษาความเป็นมา แผนงาน และแนวทางในการดำเนินนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ของจังหวัดราชบุรี โดยรวบรวมข้อมูลจาก เอกสารหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สิ่งตีพิมพ์เผยแพร่ผ่านทางหนังสือพิมพ์ วารสาร เอกสารรายงานต่าง ๆ ของสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัดราชบุรี เอกสารทางวิชาการ บทความ และวิทยานิพนธ์

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ จะใช้สถิติขั้นพื้นฐาน (Descriptive Statistics Analysis) และสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยพิจารณาเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ประกอบด้วย

1) การวิเคราะห์ปัจจัยสภาพส่วนบุคคล ซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ การศึกษา สถานภาพ รายได้ และอาชีพ โดยการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics Analysis) อันได้แก่ การหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) (กัลยา วานิชย์บัญชา และ จิตา วานิชย์บัญชา, 2558)

2) การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี โดยการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics Analysis) อันได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ (กัลยา วานิชย์บัญชา และ จิตา วานิชย์บัญชา, 2558)

3) การวิเคราะห์ประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี มาวิเคราะห์โดยการนำมาหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ (กัลยา วานิชย์บัญชา และ จิตา วานิชย์บัญชา, 2558)

4) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอื่น ๆ เป็นการสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของประชาชนเกี่ยวกับประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี ที่ต้องการให้แก้ไขปรับปรุง หรือต้องการเสนอแนะเพิ่มเติม โดยการพรรณนาข้อมูลตามที่ได้รับเสนอมา

3.4.1 การวิเคราะห์และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลและการตรวจสอบความเที่ยงตรง และความน่าเชื่อถือของแบบสอบถามแล้ว นำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อหาค่าทางสถิติ ดังนี้

3.4.1.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เป็นสถิติที่ใช้ในการสรุปบรรยาย ซึ่งค่าสถิติที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ค่าแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่ออธิบายลักษณะประชากรศาสตร์ของประชาชนในจังหวัดราชบุรี ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถี

ไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี และประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี

3.4.1.2 การวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics)

1) การทดสอบสมมติฐานการวิจัยนี้ใช้การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และอาชีพ ที่มีผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี สถิติที่ใช้คือ การแจกแจงแบบที (T-Test) เป็นการทดสอบสมมติฐานที่เกี่ยวกับการทดสอบค่าเฉลี่ยที่มีจำนวนข้อมูลไม่ควรเกิน 30 ข้อมูล และดำเนินการทดสอบรายคู่ (Post Hoc Test) ด้วยวิธีการของ Scheffe

2) การทดสอบสมมติฐานการวิจัยนี้ใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัยถึงตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามอย่างไร ซึ่งตัวแปรอิสระประกอบด้วย ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี ประกอบด้วย ปัจจัยด้านนโยบาย ปัจจัยด้านการจัดการ และปัจจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว กับตัวแปรตาม คือ ประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี การวิจัยในครั้งนี้ได้กำหนดสมมติฐานการวิจัยเพื่อใช้ในการทดสอบตัวแปรว่ามีความสัมพันธ์กันหรือไม่ ซึ่งทดสอบว่า “ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ประกอบด้วย ปัจจัยด้านนโยบาย ปัจจัยด้านการจัดการ และปัจจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี”

3) การทดสอบสมมติฐานการวิจัยนี้ใช้การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรีซึ่งมีผลกระทบต่อประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรีโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยวิธีการ ENTER เพื่อวิเคราะห์ความมีอิทธิพลของปัจจัยหรือตัวแปรที่มีผลกระทบต่อตัวแปรตาม (เนื่องจากการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) จะสามารถวิเคราะห์ได้อย่าง

ถูกต้องก็ต่อเมื่อตัวแปรอิสระทุกตัวต้องเป็นอิสระจากกัน ดังนั้น เพื่อเป็นการตรวจสอบเงื่อนไขความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระไม่ให้เกิด Multicollinearity ในการพิจารณาว่าตัวแปรอิสระแต่ละตัวแปรมีความสัมพันธ์กันเองหรือไม่ ซึ่งหากตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันเองแสดงว่าเกิด Multicollinearity ขึ้น ดังแสดงการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงเส้นด้วยวิธี ENTER เพื่อการตรวจสอบเงื่อนไขการเกิด Multicollinearity) เพื่อพิสูจน์สมมติฐานที่กำหนดไว้ เป็นการวิเคราะห์เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างชุดของตัวแปรตัวเดียว กับ ตัวแปรหลายตัว ซึ่งในที่นี้คือ ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี ประกอบด้วย ปัจจัยด้านนโยบาย ปัจจัยด้านการจัดการ และปัจจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว กับ ตัวแปรตาม คือ ประสิทธิภาพการดำเนินงานนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี เพื่อสร้างสมการทำนายที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีรูปแบบของสมการ ดังนี้ (กัลยา วานิชย์บัญชา และ จิตา วานิชย์บัญชา, 2558)

$$Y = a + b_1 X_1 + b_2 X_2 + \dots + b_k X_k$$

Y = ตัวแปรตาม (ประสิทธิผลการดำเนินงานนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี)

X = ตัวแปรอิสระ (ตัวพยากรณ์) ตัวที่ 1 ถึงตัวที่ k ตามลำดับ

X_1 = ปัจจัยด้านนโยบาย

X_2 = ปัจจัยด้านการจัดการ

X_3 = ปัจจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว

k = จำนวนตัวแปรอิสระ

a = Constant ความคงที่ของตัวแปร

b = Beta ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรอิสระ (ตัวพยากรณ์) ในแบบคะแนน

ดิบ

β = Beta ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรอิสระ (ตัวพยากรณ์) ในแบบคะแนน

มาตรฐาน

S.E. = ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

Sig. = ระดับนัยสำคัญของแต่ละตัวแปร

R^2 = ค่าสัมประสิทธิ์ซึ่งแสดงถึงประสิทธิภาพในการพยากรณ์สมการ

T = ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน เกี่ยวกับค่าเฉลี่ยของสมการแต่ละค่าที่อยู่ในสมการ

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ตรวจสอบปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (Multicollinearity Test) โดยการพิจารณาค่า VIF กับ Tolerance หากความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระ Tolerance เข้าใกล้ 0 (ค่า Tolerance ไม่ควร < 0.02 จึงจะไม่เกิด Multicollinearity) และ Variance Inflation Factor (VIF) หากความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระ (VIF ไม่เกิน 4-5)

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี” ครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี และเพื่อศึกษาระดับของประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี รวมถึงเพื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับของประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรีในด้านต่างๆประกอบด้วย ปัจจัยด้านนโยบาย ปัจจัยด้านการจัดการ และปัจจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว กับประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี

โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนในจังหวัดราชบุรีจำนวน 400 ชุด ซึ่งผู้วิจัยสามารถนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับหัวข้อดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรีไปปฏิบัติ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับระดับประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี

ตอนที่ 4 ผลการทดสอบสมมติฐาน

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n	คือ	จำนวนตัวอย่าง
\bar{X}	คือ	ค่าเฉลี่ย (Mean)
SD	คือ	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
*	คือ	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
Sig.	คือ	ค่าสถิติแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล

ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และอาชีพ ซึ่งเป็นการศึกษาตามวัตถุประสงค์ที่ 1 ซึ่งนำเสนอวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้จำนวน และร้อยละ ดังแสดงในตารางที่ 4.1 ถึงตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	260	65
หญิง	140	35
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 4.1 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชายจำนวน 260 คน คิดเป็นร้อยละ 65 รองลงมาคือเพศหญิงจำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 35 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 20 ปี	52	13
20 – 29 ปี	100	25
30 - 39 ปี	138	34.5
40 – 49 ปี	90	22.5
50 ปีขึ้นไป	20	5
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 4.2 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 30 – 39 ปี จำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 34.5 รองลงมาคืออายุระหว่าง 20 – 29 ปี จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 25 อายุระหว่าง 40 – 49 ปี จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 22.5 อายุต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 13 และอายุ 50 ปีขึ้นไป จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 5 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่าปริญญาตรี	80	20
ปริญญาตรี	224	56
สูงกว่าปริญญาตรี	96	24
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 4.3 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มากที่สุด จำนวน 224 คน คิดเป็นร้อยละ 56 รองลงมาคือ สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 24 และต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 20 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานภาพการสมรส

สถานภาพการสมรส	จำนวน (คน)	ร้อยละ
โสด	105	26.2
สมรส	118	29.5
หม้าย/หย่าร้าง	90	22.5
แยกกันอยู่	87	21.8
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 4.4 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีสถานภาพ สมรส จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 29.5 รองลงมา มีสถานภาพ โสด จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 26.3 มีสถานภาพ หม้าย/หย่าร้าง จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 22.5 และมีสถานภาพ แยกกันอยู่ จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 21.8 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 10,000 บาท	43	10.7
10,001 -20,000 บาท	106	26.5
20,001 – 30,000 บาท	171	42.8
30,001 – 40,000 บาท	67	16.8
40,001 – 50,000 บาท	9	2.2
50,001 บาทขึ้นไป	4	1
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 4.5 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ระหว่าง 20,001 – 30,000 บาท จำนวน 171 คน คิดเป็นร้อยละ 42.8 รองลงมาคือรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 10,001 – 20,000 บาท จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 26.5 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 30,001 – 40,000 บาท จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 16.8 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 10.7 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 40,001 – 50,000 บาท จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 2.2 และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 50,001 บาทขึ้นไป จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.6 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
นักเรียน/นักศึกษา	50	12.5
ประกอบธุรกิจส่วนตัว	66	16.5
ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	180	45
พนักงานบริษัทเอกชน	80	20
อื่นๆ	24	6
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 4.6 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 45 รองลงมาเป็นพนักงานบริษัทเอกชน จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 20 ประกอบธุรกิจส่วนตัว จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 16.5 นักเรียน/นักศึกษา จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 12.5 และอาชีพอื่น ๆ จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 6 ตามลำดับ

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี ตามวัตถุประสงค์ที่ 2 ในงานวิจัยนี้ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยด้านนโยบาย ปัจจัยด้านการจัดการ และปัจจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว ซึ่งแบบสอบถามมีลักษณะเป็นอันดับ 5 ระดับ โดยวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานดังแสดงในตารางที่ 4.7 ถึงตารางที่ 4.9 ซึ่งกำหนดเกณฑ์คะแนนค่าเฉลี่ยดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.80	แปลความว่า	มีระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 1.81 - 2.60	แปลความว่า	มีระดับความคิดเห็นน้อย
คะแนนเฉลี่ย 2.61 - 3.40	แปลความว่า	มีระดับความคิดเห็นปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 3.41 - 4.20	แปลความว่า	มีระดับความคิดเห็นมาก
คะแนนเฉลี่ย 4.21 - 5.00	แปลความว่า	มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรีไปปฏิบัติ ด้านปัจจัยด้านนโยบาย (n = 400)

ปัจจัยด้านนโยบาย	\bar{x}	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ท่านคิดว่า นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” มีวัตถุประสงค์ของนโยบายที่ชัดเจนในการนำไปปฏิบัติ	4.08	.819	มาก	4
2. ท่านคิดว่า นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ที่กำหนดขึ้นมีความสอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว	4.27	.674	มากที่สุด	1
3. ท่านคิดว่า นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ที่กำหนดขึ้นสามารถเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวได้	4.19	.635	มาก	3
4. ท่านคิดว่า นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ที่กำหนดขึ้นมีความสอดคล้องกับปัญหาด้านการท่องเที่ยวในปัจจุบัน	4.21	.719	มากที่สุด	2
รวม	4.19	.381	มาก	

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี ไปปฏิบัติ ด้านปัจจัยด้านนโยบาย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.19 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ท่านคิดว่า นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ที่กำหนดขึ้นมีความสอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากับ 4.27 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ .674) รองลงมาคือ ท่านคิดว่า นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ที่กำหนดขึ้นมีความสอดคล้องกับปัญหาด้านการท่องเที่ยวในปัจจุบัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.21 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ .719) ท่านคิดว่า ท่านคิดว่า นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ที่กำหนดขึ้นสามารถเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.19 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ .635) และท่านคิดว่า นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” มีวัตถุประสงค์ของนโยบายที่ชัดเจนในการนำไปปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ .819) โดยในแต่ละรายข้อมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระหว่าง .63-.81 ซึ่งเป็นค่าในระดับปกติ

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี ไปปฏิบัติ ด้านปัจจัยด้านการจัดการ (n = 400)

ปัจจัยด้านการจัดการ	\bar{x}	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ท่านคิดว่าหน่วยงานที่นำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ มีเป้าหมายการพัฒนาการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับนโยบาย	4.27	.663	มากที่สุด	5
2. ท่านคิดว่าในพื้นที่ของท่านมีอัตรากำลังเจ้าหน้าที่เพียงพอต่อการปฏิบัติการหรือให้บริการ	4.41	.542	มากที่สุด	2
3. ท่านคิดว่าการจัดสรรเงินงบประมาณที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมเพื่อส่งเสริมนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” มีความเหมาะสม	4.37	.574	มากที่สุด	3
4. ท่านคิดว่า หน่วยงานที่นำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ มีความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก	4.47	.616	มากที่สุด	1

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรีไปปฏิบัติ ด้านปัจจัยด้านการจัดการ (n = 400) (ต่อ)

ปัจจัยด้านการจัดการ	\bar{x}	S.D.	ระดับ	อันดับ
5. ท่านคิดว่า หน่วยงานที่นำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ มีความพร้อมด้านสถานที่ในการให้บริการแก่นักท่องเที่ยวให้มีความสะดวกเหมาะสม	4.34	.596	มาก ที่สุด	4
รวม	4.37	.243	มาก ที่สุด	

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรีไปปฏิบัติ ด้านปัจจัยด้านการจัดการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.37 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ท่านคิดว่า หน่วยงานที่นำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ มีความพร้อมด้านวัสดุ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากับ 4.47 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ .616) รองลงมาคือ ท่านคิดว่าในพื้นที่ของท่านมีอัตราค่าจ้างเจ้าหน้าที่เพียงพอต่อการปฏิบัติการกิจหรือให้บริการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.41 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ .542) ท่านคิดว่าการจัดสรรเงินงบประมาณที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมเพื่อส่งเสริมนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” มีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.37 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ .574) ท่านคิดว่า ท่านคิดว่า หน่วยงานที่นำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ มีความพร้อมด้านสถานที่ในการให้บริการแก่นักท่องเที่ยวให้มีความสะดวกเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.34 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ .596) และท่านคิดว่าหน่วยงานที่นำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ มีเป้าหมายการพัฒนาการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับนโยบาย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.27 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ .663) โดยในแต่ละรายข้อมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระหว่าง .54-.66 ซึ่งเป็นค่าในระดับปกติ

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรีไปปฏิบัติ ด้านปัจจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว (n = 400)

ปัจจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว	\bar{x}	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ท่านคิดว่าสถานที่ท่องเที่ยวมีการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลายและมีความน่าสนใจ	4.49	.592	มากที่สุด	3
2. ท่านคิดว่าสถานที่ท่องเที่ยวมีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอต่อนักท่องเที่ยว	4.40	.625	มากที่สุด	4
3. ท่านคิดว่าสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดราชบุรีมีความสวยงาม	4.59	.549	มากที่สุด	2
4. ท่านคิดว่าสถานที่ท่องเที่ยวมีรถสาธารณะคอยบริการอย่างเพียงพอและสามารถอำนวยความสะดวกให้นักท่องเที่ยว	4.60	.544	มากที่สุด	1
รวม	4.52	.283	มากที่สุด	

จากตารางที่ 4.9 พบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรีไปปฏิบัติ ด้านปัจจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.52 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ท่านคิดว่าสถานที่ท่องเที่ยวมีรถสาธารณะคอยบริการอย่างเพียงพอและสามารถอำนวยความสะดวกให้นักท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากับ 4.60 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ .544) รองลงมาคือ ท่านคิดว่าสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดราชบุรีมีความสวยงาม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.59 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ .549) ท่านคิดว่าสถานที่ท่องเที่ยวมีการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลายและมีความน่าสนใจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.49 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ .592) และท่านคิดว่าสถานที่ท่องเที่ยวมีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอต่อนักท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ .625) โดยในแต่ละรายข้อมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระหว่าง .54-62 ซึ่งเป็นค่าในระดับปกติ

4.3 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับระดับประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี

ในการศึกษาตามวัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี ผลการศึกษาปรากฏดังตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี (n = 400)

ประสิทธิผล	\bar{x}	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ท่านคิดว่า นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ทำให้เศรษฐกิจในท้องถิ่นดีขึ้น	4.50	.501	มากที่สุด	5
2. ท่านคิดว่า นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ทำให้นักท่องเที่ยวรู้จักสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดราชบุรีมากขึ้น	4.58	.493	มากที่สุด	3
3. ท่านคิดว่า นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ทำให้ประชาชนท้องถิ่นมีความรักและความภาคภูมิใจในถิ่นที่กำเนิด	4.63	.484	มากที่สุด	1
4. การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลาย ช่วยกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดราชบุรีมากขึ้น	4.58	.494	มากที่สุด	4
5. ท่านคิดว่า นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ทำให้นักท่องเที่ยวมีความสุขและกลับมาท่องเที่ยวที่จังหวัดราชบุรีอีกครั้ง	4.60	.490	มากที่สุด	2
รวม	4.58	.234	มากที่สุด	

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ระดับประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.58 และเมื่อพิจารณาเป็นปัจจัยพบว่า ท่านคิดว่า นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ทำให้ประชาชนท้องถิ่นมีความรักและความภาคภูมิใจในถิ่นที่กำเนิด มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากับ 4.63 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ .484) รองลงมาคือ ท่านคิดว่า นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ทำให้นักท่องเที่ยวมีความสุขและกลับมา

ท่องเที่ยวที่จังหวัดราชบุรีอีกครั้ง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.60 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ .490) ท่านคิดว่า นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ทำให้นักท่องเที่ยวรู้จักสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดราชบุรีมากขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.58 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ .493) การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลาย ช่วยกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดราชบุรีมากขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.58 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ .494) และท่านคิดว่า นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ทำให้เศรษฐกิจในท้องถิ่นดีขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.50 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ .501) โดยในแต่ละรายช้อมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระหว่าง .48-.50 ซึ่งเป็นค่าในระดับปกติ

4.4 ผลการทดสอบสมมติฐาน

ในการศึกษาตามวัตถุประสงค์ที่ 4 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับของประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล ตามสมมติฐานที่ 1 ผลการศึกษาปรากฏดังต่อไปนี้

4.4.1 การทดสอบความแตกต่างระหว่างปัจจัยประชากรศาสตร์และประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี

ในการทดสอบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และอาชีพ ที่มีผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี ผลการทดสอบ ปรากฏดังตารางที่ 4.11 – 4.18

ตารางที่ 4.11 แสดงการทดสอบสมมติฐานปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านเพศ

เพศ	N	\bar{X}	SD	T	Df	Sig.
ชาย	260	4.58	.237	.596	398	.397
หญิง	140	4.57	.229			

จากตารางที่ 4.11 พบว่า เพศแตกต่างกัน มีผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรีไม่แตกต่างกัน (Sig > 0.05) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ตารางที่ 4.12 แสดงการทดสอบสมมติฐานปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านอายุ

	อายุ					
	ความแตกต่าง	SS	Df	Ms	F-test	Sig.
ประสิทธิผลการนำ	ระหว่างกลุ่ม	1.583	4	0.396	7.733	.000*
นโยบายส่งเสริมการ	ภายในกลุ่ม	20.20	395	0.51		
ท่องเที่ยววิถีไทยไป	รวม	21.79	399			
ปฏิบัติของจังหวัด						
ราชบุรี						

จากตารางที่ 4.12 พบว่า อายุที่แตกต่างกัน มีผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรีแตกต่างกัน ($F = 7.733$, $Sig. = .000$) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อดำเนินการทดสอบรายคู่ (Post Hoc Test) ด้วยวิธีการของ Scheffe ผลการทดสอบดังตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.13 แสดงการทดสอบรายคู่ (Post Hoc Test) จำแนกตามปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านอายุ

ตัวแปรตาม	(I) อายุ	(J) อายุ	Mean Difference (I-J)	Sig.
ประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี	ต่ำกว่า 20 ปี	20 – 29 ปี	.10	.156
		30 – 39 ปี	.05	.820
		40 – 49 ปี	.06	.630
		50 ปีขึ้นไป	.31	.000*
	20 – 29 ปี	ต่ำกว่า 20 ปี	-.10	.156
		30 – 39 ปี	-.05	.502
		40 – 49 ปี	-.04	.870
		50 ปีขึ้นไป	.21	.007*
	30 – 39 ปี	ต่ำกว่า 20 ปี	-.05	.820
		20 – 29 ปี	.05	.502
		40 – 49 ปี	.02	.988
		50 ปีขึ้นไป	.26	.000*

ตารางที่ 4.13 แสดงการทดสอบรายคู่ (Post Hoc Test) จำแนกตามปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านอายุ (ต่อ)

ตัวแปรตาม	(I) อายุ	(J) อายุ	Mean Difference (I-J)	Sig.
ประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี	40 – 49 ปี	ต่ำกว่า 20 ปี	-.06	.630
		20 – 29 ปี	.04	.870
	50 ปีขึ้นไป	30 – 39 ปี	-.02	.988
		50 ปีขึ้นไป	.25	.001*
		ต่ำกว่า 20 ปี	-.31	.000*
		20 – 29 ปี	-.21	.007*
		30 – 39 ปี	-.26	.000*
		40 – 49 ปี	-.25	.001*

หมายเหตุ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.13 เมื่อดำเนินการทดสอบรายคู่ (Post Hoc Test) จำแนกตามปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านอายุ ด้วยวิธีการของ Scheffe พบว่ากลุ่มอายุระดับต่างๆที่แตกต่างกันมีผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยววิถีไทยไปปฏิบัติของจังหวัดราชบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ กลุ่มอายุ 50 ปีขึ้นไปมีระดับประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยววิถีไทยไปปฏิบัติของจังหวัดราชบุรี แตกต่างจากกลุ่มอายุต่ำกว่า 20 ปี, 20 – 29 ปี, 30 – 39 ปี และ 40-49 ปี

ตารางที่ 4.14 แสดงการทดสอบสมมติฐานปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านระดับการศึกษา

	ระดับการศึกษา					
	ความแตกต่าง	SS	Df	Ms	F-test	Sig.
ประสิทธิผลการนำ	ระหว่างกลุ่ม	.07	2	0.035	0.641	.527
นโยบายส่งเสริมการ	ภายในกลุ่ม	21.72	397	0.055		
ท่องเที่ยววิถีไทยไป	รวม	21.79	399			
ปฏิบัติของจังหวัด						
ราชบุรี						

จากตารางที่ 4.14 พบว่า ระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรีไม่แตกต่างกัน (Sig > 0.05) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.15 แสดงการทดสอบสมมติฐานปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านสถานภาพสมรส

	สถานภาพสมรส					
	ความแตกต่าง	SS	Df	Ms	F-test	Sig.
ประสิทธิผลการนำ	ระหว่างกลุ่ม	0.59	3	.198	3.704	0.012*
นโยบายส่งเสริมการ	ภายในกลุ่ม	21.19	396	.054		
ท่องเที่ยววิถีไทยไป	รวม	21.79	399			
ปฏิบัติของจังหวัด						
ราชบุรี						

จากตารางที่ 4.15 พบว่า สถานภาพสมรสที่แตกต่างกัน มีผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรีแตกต่างกัน (F=3.704, Sig. = .012) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อดำเนินการทดสอบรายคู่ (Post Hoc Test) ด้วยวิธีการของ Scheffe ผลการทดสอบดังตารางที่ 4.16

ตารางที่ 4.16 แสดงการทดสอบรายคู่ (Post Hoc Test) จำแนกตามปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านสถานภาพ

ตัวแปรตาม	(I) สถานภาพ		Mean	Sig.
	(J) สถานภาพ	Difference (I-J)		
ประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี	โสด	สมรส	-.03	.841
		หม้าย/หย่าร้าง	.00	1.00
	สมรส	แยกกันอยู่	.08	.144
		โสด	.03	.841
	หม้าย/หย่าร้าง	แยกกันอยู่	.03	.831
		แยกกันอยู่	.11	.015*

ตารางที่ 4.16 แสดงการทดสอบรายคู่ (Post Hoc Test) จำแนกตามปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านสถานภาพ (ต่อ)

ตัวแปรตาม	(I) สถานภาพ	(J) สถานภาพ	Mean	Sig.
	หม้าย/หย่าร้าง	โสด	.00	1.00
		สมรส	-.03	.831
		แยกกันอยู่	.08	.188
	แยกกันอยู่	โสด	-.08	.144
		สมรส	-.11	.015*
		แยกกันอยู่	-.08	.188

หมายเหตุ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.16 เมื่อดำเนินการทดสอบรายคู่ (Post Hoc Test) จำแนกตามปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านสถานภาพ ด้วยวิธีการของ Scheffe พบว่ากลุ่มสถานภาพที่แตกต่างกันมีผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี "วิถีไทย" แยกกันอยู่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ กลุ่มสถานภาพแยกกันอยู่ มีระดับประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยววิถีไทยไปปฏิบัติของจังหวัดราชบุรีแตกต่างจากกลุ่มสถานภาพสมรส

ตารางที่ 4.17 แสดงการทดสอบสมมติฐานปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

	ความแตกต่าง	รายได้เฉลี่ย			F-test	Sig.
		SS	Df	Ms		
ประสิทธิผลการนำ	ระหว่างกลุ่ม	.87	5	.176	3.313	0.006*
นโยบายส่งเสริมการ	ภายในกลุ่ม	20.91	394	.053		
ท่องเที่ยววิถีไทยไป	รวม	21.79	399			

จากตารางที่ 4.17 พบว่า รายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกัน มีผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว "วิถีไทย" ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรีแตกต่างกัน ($F = 3.313$, $Sig. = .006$) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อดำเนินการทดสอบรายคู่ (Post Hoc Test) ด้วยวิธีการของ Scheffe ผลการทดสอบดังตารางที่ 4.18

ตารางที่ 4.18 แสดงการทดสอบรายคู่ (Post Hoc Test) จำแนกตามปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านรายได้

ตัวแปรตาม	(I) รายได้	(J) รายได้	Mean Difference (I-J)	Sig.
ประสิทธิผลการนำ นโยบายส่งเสริมการ ท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไป ปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี	ต่ำกว่า 10,000 บาท	10,001 – 20,000 บาท	.06	.849
		20,001 – 30,000 บาท	.07	.625
		30,001 – 40,000 บาท	.07	.771
		40,001 – 50,000 บาท	-.05	.997
		50,001 บาทขึ้นไป	.44	.021*
	10,001 – 20,000 บาท	ต่ำกว่า 10,000 บาท	-.06	.849
		20,001 – 30,000 บาท	.01	.998
		30,001 – 40,000 บาท	.01	1.00
		40,001 – 50,000 บาท	-.11	.882
		50,001 บาทขึ้นไป	.38	.061
	20,001 – 30,000 บาท	ต่ำกว่า 10,000 บาท	-.07	.625
		10,001 – 20,000 บาท	-.01	.998
		30,001 – 40,000 บาท	.00	1.00
		40,001 – 50,000 บาท	-.12	.800
		50,001 บาทขึ้นไป	.37	.078
	30,001 – 40,000 บาท	ต่ำกว่า 10,000 บาท	-.07	.771
		10,001 – 20,000 บาท	-.01	1.00
		20,001 – 30,000 บาท	.00	1.00
		40,001 – 50,000 บาท	-.12	.834
		50,001 บาทขึ้นไป	.37	.085
40,001 – 50,000 บาท	ต่ำกว่า 10,000 บาท	.05	.997	
	10,001 – 20,000 บาท	.11	.882	
	20,001 – 30,000 บาท	.12	.800	
	30,001 – 40,000 บาท	.12	.834	
	50,001 บาทขึ้นไป	.49	.031*	
50,001 บาทขึ้นไป	ต่ำกว่า 10,000 บาท	-.44	.021*	
	10,001 – 20,000 บาท	-.38	.061	
	20,001 – 30,000 บาท	-.37	.078	
	30,001 – 40,000 บาท	-.37	.085	
	40,001 – 50,000 บาท	-.49	.031*	

หมายเหตุ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.18 เมื่อดำเนินการทดสอบรายคู่ (Post Hoc Test) จำแนกตามปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านรายได้เฉลี่ย ด้วยวิธีการของ Scheffe พบว่ากลุ่มรายได้เฉลี่ยที่แตกต่างกันมีผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยววิถีไทยไปปฏิบัติของจังหวัดราชบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ กลุ่มรายได้ 50,001 บาทขึ้นไปมีระดับประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยววิถีไทยไปปฏิบัติของจังหวัดราชบุรี แตกต่างกับกลุ่มรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท และกลุ่มรายได้ 40,001 – 50,000 บาท

ตารางที่ 4.19 แสดงการทดสอบสมมติฐานปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านอาชีพ

	อาชีพ					
	ความแตกต่าง	SS	Df	Ms	F-test	Sig.
ประสิทธิผลการนำ	ระหว่างกลุ่ม	.43	4	.108	2.006	.093
นโยบายส่งเสริมการ	ภายในกลุ่ม	21.35	395	.054		
ท่องเที่ยว “วิถีไทย”	รวม	21.79	399			
ไปปฏิบัติ ของจังหวัด						
ราชบุรี						

จากตารางที่ 4.19 พบว่า อาชีพที่แตกต่างกัน มีผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี ไม่แตกต่างกัน (Sig > 0.05) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากผลการทดสอบข้างต้นสามารถสรุปผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ที่ 4 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับของประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล และตามสมมติฐานที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันทำให้ประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี แตกต่างกัน สรุปผลได้ว่า ปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันด้านอายุ สถานภาพ และรายได้ มีผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรีแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่ปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันด้านเพศ การศึกษา และอาชีพ มีผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรีไม่แตกต่างกัน

4.4.2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรีโดยวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ด้วยเทคนิคสหสัมพันธ์เพียร์สัน (r) ดังตารางที่ 4.20

การวิจัยในครั้งนี้ได้กำหนดสมมติฐานการวิจัยเพื่อใช้ในการทดสอบตัวแปรว่ามีความสัมพันธ์กันหรือไม่ ซึ่งการทดสอบสมมติฐานจะใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) ซึ่งทดสอบว่า “ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี ประกอบด้วย ปัจจัยด้านนโยบาย ปัจจัยด้านการจัดการ และปัจจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี” ในการทดสอบสมมติฐานที่ 2 – 4 ซึ่งผลการทดสอบสมมติฐานสามารถแสดงได้ดังตารางที่ 4.20

ตารางที่ 4.20 แสดงผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรีมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติของจังหวัดราชบุรี

สมมติฐานการวิจัย	สถิติที่ใช้ในการทดสอบของ	
	Pearson Correlation	ค่า Significant (2 Tailed)
ปัจจัยด้านนโยบาย(X_1)	.421	.000*
ปัจจัยด้านการจัดการ(X_2)	.590	.000*
ปัจจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว(X_3)	.622	.000*

** = ที่ระดับนัยสำคัญเท่ากับ 0.01

จากตารางที่ 4.20 แสดงผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรีมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี ณ ระดับนัยสำคัญที่ 0.01 ซึ่งผลการทดสอบพบว่า

ปัจจัยด้านนโยบายมีผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี ที่ระดับ .421 (ค่าเข้าใกล้+1.0 แปลว่าตัวแปรทั้ง 2 มีความสัมพันธ์กันโดยตรงอย่างมาก) โดยค่า Significance เท่ากับ .000 แสดงว่าปัจจัยด้านนโยบาย มีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี ในเชิงบวก ณ ระดับนัยสำคัญที่ 0.01 สามารถสรุปผลการศึกษาดตามวัตถุประสงค์ที่ 5 ได้ว่ายอมรับ สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยด้านนโยบายมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี

ปัจจัยด้านการจัดการมีผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี ที่ระดับ .590 (ค่าเข้าใกล้+1.0 แปลว่าตัวแปรทั้ง 2 มีความสัมพันธ์กันโดยตรงอย่างมาก) โดยค่า Significance เท่ากับ .000 แสดงว่าปัจจัยด้านการจัดการมีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี ในเชิงบวก ณ ระดับนัยสำคัญที่ 0.01 สามารถสรุปผลการศึกษาดตามวัตถุประสงค์ที่ 5 ได้ว่ายอมรับ สมมติฐานที่ 3 ปัจจัยด้านการจัดการมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี

ปัจจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวมีผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี ที่ระดับ .622 (ค่าเข้าใกล้+1.0 แปลว่าตัวแปรทั้ง 2 มีความสัมพันธ์กันโดยตรงอย่างมาก) โดยค่า Significance เท่ากับ .000 แสดงว่าปัจจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี ในเชิงบวก ณ ระดับนัยสำคัญที่ 0.01 สามารถสรุปผลการศึกษาดตามวัตถุประสงค์ที่ 5 ได้ว่ายอมรับ สมมติฐานที่ 4 ปัจจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี

4.4.3 การวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ

การตรวจสอบปัญหาเส้นตรงร่วมพหุคูณ (Multicollinearity) ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นเพื่อศึกษาความสัมพันธ์กันเองของตัวแปร ซึ่งเรียกว่า Multicollinearity โดยใช้วิธีการ Correlation Analysis ระหว่างตัวแปรอิสระ คือ ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรีทั้ง 3 ปัจจัย ดังตารางที่ 4.21

เนื่องจากการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) จะสามารถวิเคราะห์ได้อย่างถูกต้องก็ต่อเมื่อตัวแปรอิสระทุกตัวต้องเป็นอิสระจากกัน ดังนั้น เพื่อเป็นการตรวจสอบเงื่อนไขความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระไม่ให้เกิด Multicollinearity ในการพิจารณาว่าตัวแปรอิสระแต่ละตัวแปรมีความสัมพันธ์กันเองหรือไม่ ซึ่งหากตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันเอง แสดงว่าเกิด Multicollinearity ขึ้น ดังแสดงการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงเส้นด้วยวิธี ENTER เพื่อการตรวจสอบเงื่อนไขการเกิด Multicollinearity ดังตารางที่ 4.21

ตารางที่ 4.21 แสดงการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงเส้นด้วยวิธี ENTER เพื่อการตรวจสอบเงื่อนไขการเกิด Multicollinearity

Model	R Square	Standardized	Unstandardized		Collinearity		Sig.
		Coefficients Beta	Coefficients B	Std. Error	Statistics Tolerance	VIF	
	.614						
(Constant)			.119	.202			.556
ปัจจัยด้านนโยบาย		.353	.416	.037	.971	1.029	.000
ปัจจัยด้านการจัดการ		.400	.320	.029	.752	1.330	.000
ปัจจัยด้านทรัพยากร การท่องเที่ยว		.368	.262	.026	.734	1.363	.000

Dependent Variable: ประสิทธิภาพการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ

จากตารางที่ 4.21 แสดงผลการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงเส้นด้วยวิธี ENTER เพื่อการตรวจสอบเงื่อนไขการเกิด Multicollinearity พบว่า ไม่มีตัวแปรใดมีค่า Tolerance เข้าใกล้ 0 (ค่า Tolerance ไม่ควร < 0.02 จึงจะไม่เกิด Multicollinearity) เพราะฉะนั้น จึงสรุปได้ว่า ตัวแปรอิสระมีความอิสระต่อกัน หรือไม่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ในขณะที่ ค่า VIF มีค่าที่เป็นไปได้ที่ตัวแปรอิสระจะ ไม่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันในระดับที่ผู้วิจัยยอมรับได้ (ค่า VIF ที่เหมาะสมไม่ควรเกิน 4-5) ซึ่งตัวแปรอิสระทุกปัจจัยสามารถนำไปใช้ในการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อค้นหาว่าตัวแปรอิสระใดมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรีมากที่สุด ตามที่ตัวแปรอิสระทุกตัวผ่านเงื่อนไขการทดสอบ Multicollinearity เรียบร้อยแล้ว โดยผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์ความถดถอย

เชิงเส้น (Linear Regression Analysis) ด้วยวิธี ENTER ตามที่ทุกปัจจัยซึ่งเป็นตัวแปรอิสระอันประกอบด้วย ปัจจัยด้านนโยบาย(X_1) ปัจจัยด้านการจัดการ(X_2) ปัจจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว (X_3) สามารถพยากรณ์ตัวแปรตาม คือ ประสิทธิภาพการดำเนินงานนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี(Y) ได้ดังแสดงในตารางที่ 4.22

ตารางที่ 4.22 แสดงผลการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณของประสิทธิผลการดำเนินงานนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี(Y) ผ่านตัวแปรอิสระทุกปัจจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการทดสอบ	F	R Square	Standardized Coefficients Beta	Unstandardized Coefficients		Sig.
				B	Std. Error	
(Constant)	209.53	.614		.119	.202	
ปัจจัยด้านนโยบาย(X_1)			.353	.416	.037	.000*
ปัจจัยด้านการจัดการ(X_2)			.400	.320	.029	.000*
ปัจจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว (X_3)			.368	.262	.026	.000*
R = .783 R ² = .614 SE _{est} = ± .328 Sig. = .000						

* = ที่ระดับนัยสำคัญเท่ากับ 0.05

R แทนค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ

R² แทนค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์

SE_{est} แทนความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์

F แทนสถิติที่ใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤตจากการแจกแจงแบบเอฟเพื่อทราบนัยสำคัญของ R

จากตารางที่ 4.22 สามารถสรุปผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ที่ 5 และสมมติฐานที่ 5 ปัจจัยด้านนโยบาย ปัจจัยด้านการจัดการ และปัจจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว สามารถพยากรณ์ถึงประสิทธิผลการดำเนินงานนโยบายไปปฏิบัติ โดยแสดงผลการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณของประสิทธิผลการดำเนินงานนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี (Y) ผ่าน

ตัวแปรอิสระทุกปัจจัย พบว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 3 ตัวแปร คือ ปัจจัยด้านนโยบาย(X_1) ปัจจัยด้านการจัดการ(X_2) ปัจจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว(X_3) สามารถพยากรณ์ถึงประสิทธิผลการนำนโยบายไปปฏิบัติได้ โดยปัจจัยทั้ง 2 ค่า $R = .783$ มีค่าเข้าใกล้ 1.00 แสดงว่ามีความสัมพันธ์สูง สามารถใช้ตัวแปรต้นทั้งหมดพยากรณ์ตัวแปรตามได้ดีและสามารถอธิบายปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี (R^2) ได้ร้อยละ 61.4 และมีความคลื่อนในการพยากรณ์ (SE_{est}) เท่ากับ 51.92 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยค่าสถิติจากตารางนำมาสร้างเป็นสมการพยากรณ์ประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี ผู้วิจัยได้นำเสนอ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อใช้เป็นค่าพยากรณ์ โดยมีรูปแบบของสมการดังนี้

สมการในรูปคะแนนดิบ

$$Y = 0.119 + 0.416X_1 + 0.320X_2 + 0.262X_3$$

สมการในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Y = 0.353X_1 + 0.400X_2 + 0.368X_3$$

จากสมการข้างต้น ค่า R – Square ที่ได้รับ เท่ากับ 0.614 หรือ 61.4 % แสดงว่าสมการข้างต้นมีความน่าเชื่อถือได้ในการพยากรณ์ประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี เพราะมีค่าความน่าเชื่อถือมากถึง 61.4% ส่วนอีก 38.6% ยังมีความคลาดเคลื่อนอยู่ ซึ่งอาจมีปัจจัยอื่นที่มีผลกระทบต่อประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรีเช่น ปัจจัยในการรับรู้ข้อมูลของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ เพราะหากผู้นำนโยบายไปปฏิบัติขาดความรู้ความเข้าใจในส่วนของนโยบายอย่างชัดเจน ก็อาจจะส่งผลกระทบต่อกรนำนโยบายไปปฏิบัติให้เกิดประสิทธิผล รวมถึงปัจจัยด้านโครงสร้างองค์กรที่มีความสลับซับซ้อน มีสายการบังคับบัญชาที่ยาวเกินไปอาจจะทำให้การสื่อสารนโยบายไร้ประสิทธิภาพ ในส่วนนี้ อาจเข้ามาเป็นปัจจัยอื่นๆที่ผู้วิจัยไม่ได้นำมาเป็นตัวแปรในการวิจัย จึงสรุปได้ว่า ปัจจัยด้านนโยบาย(X_1) ปัจจัยด้านการจัดการ(X_2) ปัจจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว(X_3) มีความสัมพันธ์และอิทธิพลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี สามารถพยากรณ์ถึงประสิทธิผลการนำนโยบายไปปฏิบัติได้ ที่ระดับนัยสำคัญเท่ากับ 0.05

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “ประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี” ครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี และเพื่อศึกษาระดับของประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี รวมถึงเพื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับของประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรีในด้านต่างๆประกอบด้วย ปัจจัยด้านนโยบาย ปัจจัยด้านการจัดการ และปัจจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว กับประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี เพื่อนำไปสู่การทำงานที่มีประสิทธิภาพก่อให้เกิดความเชื่อมั่น และก่อให้เกิดการทำงานที่เป็นประโยชน์ เพื่อให้ประชาชนมีความพึงพอใจต่อการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรีมากที่สุด

5.1 สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี สามารถสรุปผลการวิจัย โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี ผลการวิเคราะห์ระดับประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี และผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรีในด้านต่างๆประกอบด้วย ปัจจัยด้านนโยบาย ปัจจัยด้านการจัดการ และปัจจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว กับประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

5.1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งเป็นการศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1

จากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 260 คน คิดเป็นร้อยละ 65 และเพศหญิง จำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 35 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 30 – 39 ปี จำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 34.5 ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มากที่สุด จำนวน 224 คน คิดเป็นร้อยละ 56 ส่วนใหญ่มีสถานภาพ สมรส จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 29.5 ส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ระหว่าง 20,001 – 30,000 บาท จำนวน 171 คน คิดเป็นร้อยละ 42.8 และส่วนใหญ่มีอาชีพเป็นข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 45

5.1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว“วิถีไทย”ไปปฏิบัติของจังหวัดราชบุรีซึ่งเป็นการศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2

จากการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี เมื่อพิจารณาเป็นรายปัจจัย พบว่า ปัจจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว อยู่ในระดับมากที่สุด (โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.52) รองลงมาเป็นปัจจัยด้านการจัดการ อยู่ในระดับมากที่สุด (โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.37) และ ปัจจัยด้านนโยบายอยู่ในระดับมาก (โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.19) ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในแต่ละปัจจัย พบว่า

5.1.2.1 ปัจจัยด้านนโยบาย อยู่ในระดับมาก (โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.19) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นสูงสุดเรื่อง ท่านคิดว่า ท่านคิดว่า นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ที่กำหนดขึ้นมีความสอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว รองลงมาคือ ท่านคิดว่า นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ที่กำหนดขึ้นมีความสอดคล้องกับปัญหาด้านการท่องเที่ยวในปัจจุบัน ท่านคิดว่า นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ที่กำหนดขึ้นสามารถเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวได้ และท่านคิดว่า นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” มีวัตถุประสงค์ของนโยบายที่ชัดเจนในการนำไปปฏิบัติ ตามลำดับ

5.1.2.2 ปัจจัยด้านการจัดการ อยู่ในระดับมากที่สุด (โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.37) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นสูงสุดเรื่อง ท่านคิดว่า หน่วยงานที่นำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ มีความพร้อมด้านวัสดุ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก

สะดวก รองลงมาคือ ท่านคิดว่าในพื้นที่ของท่านมีอัตรากำลังเจ้าหน้าที่เพียงพอต่อการปฏิบัติการกิจ หรือให้บริการ ท่านคิดว่าการจัดสรรเงินงบประมาณที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมเพื่อส่งเสริมนโยบาย ส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” มีความเหมาะสม ท่านคิดว่าหน่วยงานที่นำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ มีความพร้อมด้านสถานที่ในการให้บริการแก่นักท่องเที่ยวให้มีความ สะดวกเหมาะสม และท่านคิดว่าหน่วยงานที่นำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ มีเป้าหมายการพัฒนาการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับนโยบาย ตามลำดับ

5.1.2.3 ปัจจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว ปัจจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว อยู่ใน ระดับมากที่สุด (โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.52) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็น สูงสุดเรื่องท่านคิดว่าสถานที่ท่องเที่ยวมีรถสาธารณะคอยบริการอย่างเพียงพอและสามารถอำนวยความสะดวกให้นักท่องเที่ยว รองลงมาคือ ท่านคิดว่าสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดราชบุรีมีความ สวยงาม ท่านคิดว่าสถานที่ท่องเที่ยวมีการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลายและมีความ น่าสนใจ และท่านคิดว่าสถานที่ท่องเที่ยวมีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอต่อนักท่องเที่ยว ตามลำดับ

5.1.3 ผลการวิเคราะห์ระดับประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไป ปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี ซึ่งเป็นการศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับประสิทธิผลการนำนโยบาย ส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรีในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (โดย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.58) โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นสูงสุด คือ ท่านคิดว่า นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ทำให้ประชาชนท้องถิ่นมีความรักและความภาคภูมิใจใน ถิ่นที่กำเนิด รองลงมาคือ ท่านคิดว่า นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ทำให้นักท่องเที่ยวมี ความสุขและกลับมาท่องเที่ยวที่จังหวัดราชบุรีอีกครั้ง ท่านคิดว่า นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถี ไทย” ทำให้นักท่องเที่ยวรู้จักสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดราชบุรีมากขึ้น การจัดกิจกรรมการ ท่องเที่ยวที่หลากหลาย ช่วยกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดราชบุรีมากขึ้น และท่านคิดว่า นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ทำให้เศรษฐกิจในท้องถิ่นดีขึ้น ตามลำดับ

5.1.4 ผลการวิเคราะห์การทดสอบความแตกต่างระหว่างปัจจัยประชากรศาสตร์และประ สทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี ซึ่งเป็นการศึกษา ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 4

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน ทำให้ประสิทธิภาพนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรีแตกต่างกัน พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันด้านอายุ สถานภาพ และรายได้ มีผลต่อประสิทธิภาพการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรีแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่ปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันด้านเพศ การศึกษา และอาชีพ มีผลต่อประสิทธิภาพการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรีไม่แตกต่างกัน

5.1.5 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรีในด้านต่างๆ กับประสิทธิภาพการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี ซึ่งเป็นการศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 5

5.1.5.1 ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 2 – 4 โดยใช้การวิเคราะห์สหสัมพันธ์เพียร์สัน พบว่า ปัจจัยด้านนโยบาย ปัจจัยด้านการจัดการ และปัจจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว มีผลต่อประสิทธิภาพการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยผลการศึกษาพบว่า

5.1.5.1.1 ปัจจัยด้านนโยบายมีผลต่อประสิทธิภาพการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี ที่ระดับ .421(ค่าเข้าใกล้+1.0 แปลว่าตัวแปรทั้ง 2 มีความสัมพันธ์กันโดยตรงอย่างมาก) โดยค่า Significance เท่ากับ .000 แสดงว่าปัจจัยด้านนโยบาย มีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี ในเชิงบวก ณ ระดับนัยสำคัญที่ 0.01 สามารถสรุปผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ที่ 5 ได้ว่ายอมรับ สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยด้านนโยบายมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี

5.1.5.1.2 ปัจจัยด้านการจัดการมีผลต่อประสิทธิภาพการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี ที่ระดับ .590 (ค่าเข้าใกล้+1.0 แปลว่าตัวแปรทั้ง 2 มีความสัมพันธ์กันโดยตรงอย่างมาก) โดยค่า Significance เท่ากับ .000 แสดงว่าปัจจัยด้านการจัดการมีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี ในเชิงบวก ณ ระดับนัยสำคัญที่ 0.01 สามารถสรุปผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ที่ 5 ได้ว่ายอมรับ สมมติฐานที่ 3 ปัจจัยด้านการจัดการมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี

5.1.5.1.3 ปัจจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวมีผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี ที่ระดับ .622 (ค่าเข้าใกล้+1.0 แปลว่าตัวแปรทั้ง 2 มีความสัมพันธ์กันโดยตรงอย่างมาก) โดยค่า Significance เท่ากับ .000 แสดงว่า ปัจจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี ในเชิงบวก ณ ระดับนัยสำคัญที่ 0.01 สามารถสรุปผลการศึกษาดังกล่าวได้ว่า ข้อสมมติฐานที่ 5 ได้ผ่านยอมรับ สมมติฐานที่ 4 ปัจจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี

5.1.5.2 ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 5 ปัจจัยด้าน นโยบาย ปัจจัยด้านการจัดการ และปัจจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว สามารถพยากรณ์ถึงประสิทธิผลการนำนโยบายไปปฏิบัติได้ โดยใช้การวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression) ด้วยวิธี ENTER ผลการศึกษาพบว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 3 ตัวแปร คือ ปัจจัยด้านนโยบาย(X_1) ปัจจัยด้านการจัดการ(X_2) ปัจจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว(X_3) สามารถพยากรณ์ถึงประสิทธิผลการนำนโยบายไปปฏิบัติได้ โดยปัจจัยทั้ง 2 ค่า $R = .783$ มีค่าเข้าใกล้ 1.00 แสดงว่ามีความสัมพันธ์สูง สามารถใช้ตัวแปรต้นทั้งหมดพยากรณ์ตัวแปรตามได้ดีและสามารถอธิบายปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี (R^2) ได้ร้อยละ 61.4 ผู้วิจัยได้นำเสนอ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ เพื่อใช้เป็นค่าพยากรณ์ โดยมีรูปแบบของสมการดังนี้ สมการในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน $Y = 0.119 + 0.416X_1 + 0.320X_2 + 0.262X_3$ สมการในรูปแบบมาตรฐาน $Y = 0.353X_1 + 0.400X_2 + 0.368X_3$ แปลว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 3 ตัวแปร คือ ปัจจัยด้านนโยบาย(X_1) ปัจจัยด้านการจัดการ(X_2) ปัจจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว(X_3) สามารถพยากรณ์ถึงประสิทธิผลการนำนโยบายไปปฏิบัติได้

5.2 อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง “ประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี” ผู้วิจัยจะอภิปรายในแต่ละตัวแปรต้นดังต่อไปนี้

ปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน ทำให้ประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรีแตกต่างกัน พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันด้านอายุ สถานภาพ

และรายได้ มีผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรีแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่ปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน ด้านเพศ การศึกษา และอาชีพ มีผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรีไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับณัฐวุฒิ พงษ์สิงโต (2558) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ไปปฏิบัติ กรณีศึกษา ตำบลบึงนคร อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ การวิจัยพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ด้าน เพศ อายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพสมรสมีความสัมพันธ์ กับความสำเร็จของการนำนโยบายการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ไปปฏิบัติ กรณีศึกษา ตำบลบึงนคร อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังคงสอดคล้องกับงานวิจัยของศิริรัตน์ ทิมเจริญสุข (2559) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรม การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวจีนที่เดินทางเข้ามาเที่ยวเกาะล้าน จังหวัดชลบุรี พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ แตกต่างกัน พฤติกรรมการท่องเที่ยวแตกต่างกัน

ปัจจัยด้านนโยบาย ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านนโยบาย ซึ่งประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของนโยบายที่ชัดเจน ความสอดคล้องของนโยบายกับความต้องการของนักท่องเที่ยวและปัญหาทางด้านการท่องเที่ยว มีผลเชิงบวก กล่าวคือ ปัจจัยด้านนโยบายมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรี ปัจจัยด้านนโยบาย ยิ่งมากเท่าใดก็จะส่งผลให้ประสิทธิผลการนำนโยบายไปปฏิบัติสำเร็จมากยิ่งขึ้น ผลการศึกษาดังกล่าวเป็นไปตามแนวคิดทฤษฎีของ Van Meter and Van Horn (1976) กล่าวว่า วัตถุประสงค์ของนโยบายจะต้องมีความชัดเจน สามารถวัดได้ (Measurable) และมีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติ การวัดได้และปฏิบัติได้ถือว่าเป็นมาตรฐานสำคัญสำหรับวัดความสำเร็จหรือความสำเร็จของนโยบายได้ การกำหนดและสอดคล้องกับงานของวิจัยของ รัฐกร กลิ่นอุบล (2551) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติ กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในภาคกลาง พบว่า ปัจจัยด้านวัตถุประสงค์และมาตรฐานของนโยบาย มีผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีไปสู่การปฏิบัติ

ปัจจัยด้านการจัดการ ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านการจัดการ ซึ่งประกอบด้วย เป้าหมายในการพัฒนาการท่องเที่ยว การจัดหาอัตราค่าสิ่งให้เพียงพอ การจัดสรรงบประมาณที่เหมาะสม และความนิยมเกี่ยวกับวัสดุ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก มีผลเชิงบวก กล่าวคือ เป้าหมายในการพัฒนาการท่องเที่ยว การจัดหาอัตราค่าสิ่งให้เพียงพอ การจัดสรรงบประมาณที่เหมาะสม และความ

น้อมเกี่ยวกับวัสดุ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ยิ่งมากเท่าใดก็ยิ่งมีผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรีมากยิ่งขึ้น ผลการศึกษาดังกล่าวเป็นไปตามแนวคิดทฤษฎีของของ วรเดช จันทรศร (2551) กล่าวว่า หน่วยงานที่รับผิดชอบในการนำนโยบายไปปฏิบัติจะประสบความสำเร็จต้องอาศัยโครงสร้างองค์การ บุคลากรงบประมาณ สถานที่วัสดุอุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกตลอดจนเทคโนโลยีสมัยใหม่ และสอดคล้องกับงานของวิจัยของพรทิพย์ รอดพัน (2560) ได้ทำการศึกษาแนวทางการพัฒนาศักยภาพการจัดการการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วมของคนในชุมชนท้องถิ่นเพื่อการพัฒนา ในอำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา พบว่า แนวทางการพัฒนาศักยภาพการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วมของคนในชุมชนท้องถิ่น ในอำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา ที่สำคัญในด้านการบริหารจัดการ การให้บริการในแหล่งท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยว ผลิตภัณฑ์ชุมชน โดยมีหน่วยงานของรัฐเป็นแกนกลางในการสร้างการมีส่วนร่วมในชุมชนท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

ปัจจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว ผลการศึกษพบว่า ปัจจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว ซึ่งประกอบด้วย ความน่าสนใจของสถานที่ท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวกของสถานที่ท่องเที่ยว และความสวยงามของสถานที่ท่องเที่ยว มีผลเชิงบวก กล่าวคือ ความน่าสนใจของสถานที่ท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวกของสถานที่ท่องเที่ยว และความสวยงามของสถานที่ท่องเที่ยว ยิ่งมากเท่าใดก็ยิ่งมีผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรีมากยิ่งขึ้น ผลการศึกษาดังกล่าวเป็นไปตามแนวคิดทฤษฎีของบุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2548) ได้กล่าวว่า การท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมที่ต้องอาศัยองค์ประกอบที่สำคัญต่าง ๆ จึงจะทำให้การท่องเที่ยวเกิดความสมบูรณ์ได้ ประกอบด้วย สิ่งดึงดูดใจ ซึ่งสิ่งดึงดูดใจในการท่องเที่ยวย่อมแตกต่างกันไปตามประเภทของการท่องเที่ยว โดยแต่ละกลุ่มจะสนใจสิ่งดึงดูดใจของการท่องเที่ยวแต่ละประเภทแตกต่างกันไป เช่น นักท่องเที่ยวกลุ่มหนึ่งอาจสนใจด้านความสวยงามของธรรมชาติ นักท่องเที่ยวอีกกลุ่มหนึ่งอาจสนใจด้านศิลปวัฒนธรรม เส้นทางการเข้าถึง แหล่งท่องเที่ยวนั้นต้องมีเส้นทางหรือเครือข่ายคมนาคมขนส่งที่สามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวนั้น ตลอดจนสามารถติดต่อเชื่อมโยงกันระหว่างสถานที่ท่องเที่ยวหนึ่งกับอีกที่หนึ่งซึ่งอยู่ในบริเวณใกล้เคียง และสิ่งอำนวยความสะดวก สถานที่ท่องเที่ยวต้องมีสิ่งอำนวยความสะดวกไว้บริการนักท่องเที่ยวที่เข้ามายังสถานที่ท่องเที่ยวนั้น ๆ ให้ได้รับความสะดวกสบายและความประทับใจ ทำให้นักท่องเที่ยวอยากที่จะอยู่ท่องเที่ยวได้นานขึ้น และสอดคล้องกับงานของวิจัยของสโรชา แพร่ภาษา (2557) ได้ทำการศึกษาการนำนโยบายการท่องเที่ยวไปปฏิบัติในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า ความสำเร็จในการนำนโยบายการท่องเที่ยวไป

ปฏิบัติ พบว่า ความสำเร็จของนโยบายเกิดจากหลายองค์ประกอบ เช่น โรงแรม ที่พัก มีความสะอาด บริการดีเยี่ยม ห้องพักรวม สิ่งอำนวยความสะดวกมีพร้อม การเดินทางปลอดภัย

จะเห็นได้ว่าหากต้องการให้เกิดประสิทธิผลในการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรีมากยิ่งขึ้นเท่าใด ก็จำเป็นต้องให้ความสำคัญและความสนใจเกี่ยวกับปัจจัยต่างๆที่เข้ามากระทบมากขึ้นด้วย ทั้งปัจจัยด้านนโยบาย คือวัตถุประสงค์ของนโยบายที่ชัดเจน ความสอดคล้องของนโยบายกับความต้องการของนักท่องเที่ยวและปัญหาทางการท่องเที่ยว ปัจจัยด้านการจัดการ คือ เป้าหมายในการพัฒนาการท่องเที่ยว การจัดหาอัตราค่าสิ่งให้เพียงพอ การจัดสรรงบประมาณที่เหมาะสม และความนุ่มนวลเกี่ยวกับวัสดุ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก และปัจจัยด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว คือ ความน่าสนใจของสถานที่ท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวกของสถานที่ท่องเที่ยว และความสวยงามของสถานที่ท่องเที่ยว ปัจจัยเหล่านี้ล้วนแต่มีผลต่อประสิทธิผลของการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ของจังหวัดราชบุรีทั้งสิ้น รวมไปถึงปัจจัยอื่นๆที่อาจจะเข้ามาเกี่ยวข้อง เช่น ปัจจัยในการรับรู้ข้อมูลของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ เพราะหากผู้นำนโยบายไปปฏิบัติขาดความรู้ความเข้าใจในส่วนของนโยบายอย่างชัดเจน ก็อาจจะส่งผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติให้เกิดประสิทธิผล รวมถึงปัจจัยด้านโครงสร้างองค์กรที่มีความสลับซับซ้อน มีสายการบังคับบัญชาที่ยาวเกินไปอาจจะทำให้การสื่อสารนโยบายไว้ประสิทธิภาพ ในส่วนนี้ อาจเข้ามาเป็นปัจจัยอื่นๆที่ผู้วิจัยไม่ได้นำมาเป็นตัวแปรในการวิจัยและมีอิทธิพลหรือความสัมพันธ์ต่อตัวแปรที่ต้องการศึกษาได้

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

5.3.1.1 หน่วยงานภาครัฐควรกำหนดแผน นโยบาย และแผนงานการท่องเที่ยวให้เป็นรูปธรรมและชัดเจน เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติ โดยควรกำหนดเป็นยุทธศาสตร์หลักของการท่องเที่ยวจังหวัดราชบุรี และมีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ เพื่อให้มีการเตรียมการวางแผน รวมถึงการดำเนินการประสานงาน อีกทั้งมีการกำกับดูแลการติดตามผลงานอย่างต่อเนื่อง

5.3.1.2 ควรส่งเสริมความร่วมมือของภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการด้านการท่องเที่ยว เพื่อให้เกิดการประสานงาน และความร่วมมือกันอย่างแท้จริง

5.3.1.3 หน่วยงานภาครัฐควรมีนโยบายการประชาสัมพันธ์กิจกรรม หรือโครงการต่างๆ เพิ่มขึ้นเพื่อให้มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดราชบุรี

5.3.2 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

5.3.1.1 หน่วยงานภาครัฐควรเพิ่มงบประมาณในการสร้างศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว โดยมุ่งพัฒนาด้านสิ่งอำนวยความสะดวก การประชาสัมพันธ์ และความหลากหลายในการเดินทาง ให้กับนักท่องเที่ยวได้รับความสะดวกมากยิ่งขึ้น

5.3.1.2 ในการพัฒนาประสิทธิผล หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ควรเข้ามาสนับสนุน กิจกรรมทางการท่องเที่ยวมากขึ้น เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวรวมถึงมีการประชาสัมพันธ์ เพื่อดึงดูด ความสนใจของนักท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น

5.3.3 ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

5.3.2.1 การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็น หากมีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลลักษณะอื่น เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่ม เป็นต้น จะทำให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนและครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

5.3.2.2 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบ และแนวทางการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ ในจังหวัดอื่น ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

5.3.2.3 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยอื่น ๆ ที่มีผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว “วิถีไทย” ไปปฏิบัติ เพื่อให้งานวิจัยมีความหลากหลายและผลออกมามีครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2550ก). *คู่มือเครือข่ายการท่องเที่ยวโดยชุมชน*. กรุงเทพฯ : ศรีเมืองการพิมพ์.
- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2560ข). *แผนพัฒนาการท่องเที่ยว ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 - 2564)*. กรุงเทพฯ : สำนักงานกิจการโรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- กอบกาญจน์ เจริญทอง. (2556). *ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวตลาดน้ำอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม* (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยสยาม, กรุงเทพฯ.
- กัมปนาท พรพรหมวินิจ.(2558). *ประสิทธิผลการนำนโยบายพัฒนาชุมชนไปปฏิบัติของเทศบาลในภาคตะวันออก* (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์, ปทุมธานี.
- กัลยา วานิชย์บัญชา และ จูตา วานิชย์บัญชา. (2558). *การใช้ SPSS for Windows ในการวิเคราะห์ข้อมูล*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สามลดา.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.(2561ก). *ปีท่องเที่ยววิถีไทย เก๋ไก้อย่างยั่งยืน*. สืบค้นจาก <https://thai.tourismthailand.org>.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2561ข). *รายงานประจำปี 2561*. สืบค้นจาก <https://www.tat.or.th/th/about-tat/annual-report>
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2548). *องค์ประกอบพื้นฐานด้านการท่องเที่ยว. จุลสารการท่องเที่ยว, ปีที่ 20 ฉบับเดือน เมษายน-มิถุนายน 2548*.
- จุมพล หนิมพานิช.(2554). *การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ : มุมมองในทัศนะทางรัฐศาสตร์การเมืองและรัฐประศาสตร์ การบริหารและกรณีศึกษาของไทย*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ฉลองศรี พิมลสมพงษ์.(2550). *การวางแผนและพัฒนาตลาดการท่องเที่ยว*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ชนะพล เตชวิฑูล. (2559). *การนำนโยบายพัฒนาการท่องเที่ยวของกรุงเทพมหานครไปปฏิบัติ: ศึกษากรณีไชน่าทาวน์ “เยาวราช”* (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ.
- ชวดี โกศล. (2555). *ประสิทธิภาพการนำนโยบายการท่องเที่ยวไปสู่การปฏิบัติของสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัดสุโขทัย* (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ไชยวัฒน์ รัตนดาตยา. (2548). *ประสิทธิผลของการให้บริการของสำนักงานเขตชั้นกลาง กรุงเทพมหานคร : ศึกษากรณีสำนักงานเขตสวนหลวง* (Unpublished Master's thesis). สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- จิรัชญา มณีเนตร. (2552). *การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน*. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ณัฐธา วินิจฉัยภาค. (2554). *นโยบายสาธารณะ : แนวทางในการศึกษาแบบสหวิทยาการ*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ตุลา.
- ณัฐธา วินิจฉัยภาค. (2554). *สภาพพัฒนาการเมือง : การกำหนดนโยบายสาธารณะในประเทศไทย*. *NIDA Case Research Journal*, 3 (1), 278-281.
- ณัฐวดี พงษ์สิงโต. (2558). *ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนไปปฏิบัติ กรณีศึกษา ตำบลบึงนาราง อำเภอห้วยหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์* (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยนานาชาติแอสแตมฟอร์ด, ประจวบคีรีขันธ์.
- ทวิศักดิ์ ทิพยมหิงษ์. (2544). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางไปท่องเที่ยวจังหวัดชลบุรี และจังหวัดฉะเชิงเทรา* (Unpublished Master's thesis). สถาบันราชภัฏราชชนกศรีนครินทร์, ฉะเชิงเทรา.
- ทริศม์ชญา พิพัฒน์เพ็ญ. (2557). *การประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติราชการของเทศบาลนครสงขลา* (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยหาดใหญ่, สงขลา.
- เทิดชาย ช่วยบำรุง. (2551). *บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนบนฐานแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง*. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยพัฒนาการปกครองท้องถิ่น สถาบันพระปกเกล้า.
- ธนภูมิ ชาดีดี. (2554). *ผลสัมฤทธิ์การบริหารนโยบายตำรวจไทยยุคใหม่* (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์, ปทุมธานี.
- ธนิต แสงกระจ่าง. (2545). *ประสิทธิผลในการดำเนินงานโครงสร้างหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า : ศึกษาเปรียบเทียบอำเภอพนัสนิคมกับอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี* (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ.
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2555). *การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS (พิมพ์ครั้งที่ 11.)* กรุงเทพฯ : บิซิเนสอาร์แอนด์ดี.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ธีระศักดิ์ อุ่่นอารมณ์เลิศ. (2549). *เครื่องมือวิจัยทางการศึกษา : การสร้างและการพัฒนา*. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นิตา ชัชกุล. (2550). *อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). *การวิจัยเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2548). *การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน*. กรุงเทพฯ : เพรส แอนด์ ดีไซน์.
- บุญหลิบ พาณิชชาติ, อุไร มุกประดับ และ สุวัฒน์ จูชากรณ์. (2552). *ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ประภัสสร โยธารักษ์. (2557). การนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวไปปฏิบัติ : กรณีศึกษา อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี (Journal of Humanities and Social Sciences, SRU)*, 8(2), 119-140.
- พยอม ธรรมบุตร. (2549). *หลักการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์*. กรุงเทพฯ : สถาบันพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พรทิพย์ รอดพัน. (2560). แรงผลักดันในการดำเนินการ เทคโนโลยีสะอาด กิจกรรมห่วงโซ่อุปทานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานของอุตสาหกรรมสีเขียวในประเทศไทย. *วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม*, ปีที่ 7 ฉบับที่ 1, มกราคม-เมษายน 2560, หน้า 54-62.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2550). *วิธีการวิจัยทางพฤกษศาสตร์และสังคมศาสตร์* (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พิทยา บวรวัฒนา. (2543). *การปรับเปลี่ยนระบบราชการไปสู่ศตวรรษที่ 21 : PARADIGM ใหม่ของการปกครองแบบประชาธิปไตย*. การจัดการปกครอง. กรุงเทพฯ : โครงการผลิตตำราและเอกสารการสอน คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิทยา บวรวัฒนา. (2552). *ทฤษฎีองค์การสาธารณะ*. กรุงเทพฯ : สักดิ์โสภာ.
- มยุรี อนุমানราชชน. (2551). *การบริหารโครงการ*. ปทุมธานี : คูมายเบส.
- รัฐกร กลิ่นอุบล. (2251). *ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติ: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในภาคกลาง* (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- วเรช จันทรศร.(2551). *ทฤษฎีการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ : สมาคมนักวิจัยมหาวิทยาลัยไทย.
- วิวรรณ พูนสวัสดิ์. (2542). *ผลกระทบของค่าตอบแทนการสอบสวนคดีอาญา ที่มีต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรอำเภอ ในจังหวัดขอนแก่น* (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- ศรัญญา วรากุลวิทย์.(2551). *ปฐมนิเทศอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว*. กรุงเทพฯ : เฟื่องฟ้าปรีณดิ้ง.
- ศิริรัตน์ ทิมเจริญสุข. (2559). *ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวจีนที่เดินทางเข้ามาเที่ยวเกาะล้าน จังหวัดชลบุรี* (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- ศิริลักษณ์ ตันตยกุล. (2559). *การบริหารจัดการแหล่งมรดกโลกทางวัฒนธรรม ณ ถิ่นกำเนิดชาวจีนโพ้นทะเล : กรณีศึกษาหอสังเกตการณ์และหมู่บ้านแห่งไคผิง*. *วารสารศูนย์ศึกษาเอเชียตะวันออกเฉียงใต้*, ปีที่ 16 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2559), หน้า 1-11.
- สมบัติ กาญจนกิจ.(2557). *นันทนาการและอุตสาหกรรมท่องเที่ยว*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมบัติ ชำรงชัยวงศ์.(2549). *นโยบายสาธารณะ: แนวความคิด การวิเคราะห์ และกระบวนการ*. กรุงเทพฯ : เสมาธรรม.
- สมพิศ สุขแสน.(2551). *นโยบายสาธารณะและการวางแผน*. *อุตรดิตถ์* : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- สโรชา แพร์ภษา. (2557). *การประเมินความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา* (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยบูรพา. ชลบุรี.
- สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัดราชบุรี. (2561). *จำนวนและรายได้ของนักท่องเที่ยว*. สืบค้นจาก https://ratchaburi.mots.go.th/more_graph.php.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2558). *ข่าวสาร สศช.* สืบค้นจาก <https://www.egov.go.th/th/e-government-service/355/>
- สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว.(2554). *คู่มือการบริหารการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ*. กรุงเทพฯ : เจเอสที พับลิชชิ่ง.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2561). *การท่องเที่ยว*. สืบค้นจาก <http://service.nso.go.th/nso/web/statseries/statseries23.html>.
- สุปรีชา ชำนาญคุณิพร. (2558). *ประสิทธิผลการนำนโยบายยางพาราไปปฏิบัติของสถาบันเกษตรกรยางพาราในจังหวัดภาคใต้ตอนบน* (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์, ปทุมธานี.
- สุรสิทธิ์ วชิรขจร. (2549). *นโยบายสาธารณะเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ : ธเนศวร.
- สุวิมล ศิริกานันท์. (2555). *การสร้างเครื่องมือวัดตัวแปรในการวิจัยทางสังคมศาสตร์ : แนวทางสู่การปฏิบัติ* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสาวลักษณ์ วิบุรณกาล. (2555). *การนำนโยบายการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวไปสู่การปฏิบัติกรณีศึกษา แหล่งท่องเที่ยวเกษตรเชิงอนุรักษ์ ชุมชนบ้านบางพลับ หมู่ที่ 4 ตำบลบางพรหม อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม* (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.
- แสวง รัตนมงคลมาศ. (2545). *สองโลกวัฒนธรรมกับพฤติกรรมทางเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา*. กรุงเทพฯ: เคทีดีไทย.
- อนันท์ งามสะอาด. (2551). *การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษา วิทยาลัยเทคนิคเดชอุดม ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้เชิงบูรณาการ*. กรุงเทพฯ : อรุณการพิมพ์.
- Best, J. W. (1977). *Research in Education* (3 rd ed). New Jersey: Prentice hall Inc.
- Chui-Hua, L., Gwo-Hshiang, T., & Ming-Huei, L. (2011). Improving tourism policy implementation: The use of hybrid MCDM models. *Tourism Management*, 33(2), 413-426.
- Cronbach, L. J. (1951). Coefficient Alpha and The Internal Structure of Tests. *Psychometrika*, 16(1951), 297 – 334.
- Davidson, N. (1993). *Cooperative Learning in Mathematics*. New York : Addison – Wesley.
- Dodds, R. (2007). Malta's tourism policy: Standing still or advancing towards sustainability. *Island Studies Journal*, 2(1), 47-66.
- Edward, G. C. III and Sharkansky, I. (1978). *The Policy Predicament: Making and Implementation Public Policy*. Berkeley : University of California Press.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- El-Gohary, H. (2011). *Factors affecting e-marketing adoption and implementation in tourism firms*. New York: The Free Press.
- Gross, B. M. (1975). *Concepts and controversy in organizational behavior*. Pacific Palisades, California : Goodyear.
- Gross, E. and Etzioni, A. (1985). *Organizations in Society*. Canada : Pearson Education. Englewood Cliffs. NJ : Prentice-Hall.
- Likert, R. A. (1932). Technique for the Measurement of Attitude. *Archives Psychological*, 3(1), 42.
- Millet, J.D. (1954). *Management in the Public Service*. The quest for effective performance. New York : McGraw-Hill.
- Pressman, J. L. & Wildavsky, A. (1973). *Implementation*. California: University of California.
- Robbins, S. P. (1987). *Organization Theory : Structure, Design, and Applications*. New Jersey : Social Agencies. New York: American Elsevier Publishing Co.
- Van Meter, D.S. and Van Horn, C.E. (1975). The Policy Implementation Process: A Conceptual Framework. *Administration and Society*, 6(4), 447.
- Van Meter, D.S. and Van Horn, C.E. (1976). *The Implementation of Intergovernmental Policy*. California : Sage Publications, Inc.
- Wang, D., & Ap, J.(2012). *Factors affecting tourism policy implementation: A conceptual framework and a case study in China*. New York: Elsevier.
- Williams, W. (1971). *Social Policy Research and Analysis: The Experience in The Federal*. Prentice Hall.
- Yamane, T.(1976). *Statistics: An introductory analysis* (2nd ed.). New York: Harper and Row.

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	วศิณ หุ่นกลอย
วัน เดือน ปีเกิด	2 ธันวาคม 2535
สถานที่เกิด	จังหวัดราชบุรี ประเทศไทย
ประวัติการศึกษา	มหาวิทยาลัยรังสิต ปริญญารัฐศาสตรบัณฑิต, 2558 มหาวิทยาลัยรังสิต ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, 2563
ที่อยู่ปัจจุบัน	4/1 หมู่ 4 ตำบลบ้านไร่ อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี
สถานที่ทำงาน	ที่ว่าการอำเภอดำเนินสะดวก
ตำแหน่งปัจจุบัน	สารวัตรกำนัน ตำบลบ้านไร่

